

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Ամուլսարի ՓակուՆը Լաւագոյն Տարբերակ

Հայաստանի նախկին վարչա-կարգը իր ետին ձգեց բաւական ծանր ժառանգ մը, որ հսկայ գլխացաւանք դարձած է Փաշինեանի կառավարութեան: Յիշելու համար մի քանիսն՝ անուղղելի դատական համակարգ, «Իսթանպուլի Պայմանագիր», Ամուլսարի ոսկի հանք եւ այլ մեծ ու փոքր հարցեր, որոնց յաղթահարումը նոր իշխանութիւններէն կը խլեն ժամանակ ու ներուժ, առանց կարենալ գոհացնելու ժողովուրդի այս կամ այն հատուածը:

Այս օրերուն, օրակարգի ամենէն հրատապ հարցը կը հանդիսանայ Ամուլսարի ոսկի հանքի շահագործումը արտօնել-չարտօնելու պարագան: 2016 թուականին Ամերիկեան ու Բրիտանական «Լիտիան Արմենիա» ընկերութեան տրուած էր իրաւունք, ոսկի հանք շահագործելու Ամուլսարի շրջանին մէջ, որ շատ մօտ է Ջերմուկ քաղաքին, Արփա եւ Որոտան գետերուն ու նաեւ Սեւանայ լիճին: Յեղափոխութենէն ետք բնապահպան կազմակերպութիւնները սկսան պահանջել, որպէսզի դադորի Ամուլսարի շահագործումը, առարկելով թէ հանքի արտադրած թունաւոր միջոցները պիտի վտանգեն ջրային այդ կարեւոր պաշարներուն՝ յառաջիկայ տասնամեակներուն: Փակելով դէպի Ամուլսար տանող ճանապարհները, բնապահպանները յաջողեցան դադրեցնել հանքի շահագործումը, իսկ կառավարութիւնը չփորձեց միջամտել այդ գործընթացին, յայտարարելով թէ վերջնական որոշում պիտի կայացնէ միջազգային փորձաքննութիւն իրականացնէ ետք միայն:

Մօտ 400 հազար տոլար յատկացում կատարուեցաւ Լիբանանեան «Էլրատ» ընկերութեան, որպէսզի ուսումնասիրէ հանքի ազդեցութիւնը միջավայրի վրայ: Ամիսներու աշխատանքէ ետք, այս շաբաթ հրապարակուեցաւ «Էլրատ» ընկերութեան եզրակացութիւնը, որու համաձայն հանքի շահագործումով յառաջանալիք վտանգները նուազագոյնն են ու կառավարելի:

Վարչապետ Փաշինեան հիմք ընդունելով այս եզրակացութիւնը կը փորձէ համոզել հանրութեան, որ պէտք է արտօնել «Լիտիան Արմենիային», որպէսզի վերսկսի իր աշխատանքներուն, խոստանալով որ կառավարութիւնը մօտէն պիտի հետեւի հանքի գործունեութեան եւ անմիջապէս որ նոր իրողութիւններ ի յայտ գան, թէ ջրային պաշարները թունաւորումի կ'ենթարկուին, հանքի փակումը պիտի ըլլայ անխուսափելի:

Վարչապետի տուած բացատրութիւնները բնականաբար չէին կրնար բաւարարել բոլորի: Վերջին օրերուն տեղի կ'ունենան բողոքի ցոյ-

Հայաստանի Կառավարութիւնը Հակուած է Արտօնել Ամուլսարի Ոսկիի Հանքի Շահագործումը

Օգոստոս 19-ին, Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան աւելի քան մէկ ժամ տեւած ֆէյսպուքեան ուղիղ հեռարձակման աւարտին յայտարարեց, որ նպատակադրմար կը համարէ թող տալ շահագործել Ամուլսարի հանքը:

«Մեր կառավարութեան, պետութեան, ժողովուրդի, երկրի շահերից է, որ մենք օրինական, մեր կողմից առաջադրուած պայմանը եւ ժողովրդի վստահութեան քուէն ստացած պայմանը բաւարարենք այսինքն՝ հնարաւորութիւն տանք, որպէսզի Ամուլսարի հանքը շահագործուի», - յայտարարած է Փաշինեանը՝ նշելով, որ այդ եզրակացութեանն հասած է այս պահու դրութեամբ իր մօտ առկայ տեղեկատուութեամբ:

Հեռարձակման ընթացքին ներկայացնելով Ամուլսարի ոսկիի հանքի շուրջ ստեղծուած իրավիճակի ողջ նախապատմութիւնը, իրեն ներկայացուած փաստերը, փորձագիտական գնահատականները եւ յիշեցնելով անցեալին իր ըրած յայտարարութիւնները եւ գնահատականները, Փաշինեան վստահեցուց, որ այս պահու դրութեամբ կառավարութեան ունեցած տեղեկատուութիւնը յստակ է՝ հան-

Վարչապետ Փաշինեան Ամուլսարի հանքի վերաբերեալ հրաւիրուած քննարկումի ընթացքին

քի շահագործումը չի վնասեր Սեւանին եւ Ջերմուկին:

«Եւ ասում եմ՝ չվնասել ասելով նկատի չունենք, որ՝ 10 լիթր ջուր աղտոտուած պէտք է լցուէր Սեւանի մէջ, գոնէ ընենք անենք, որ 1 -1,5 լիթր կամ 20 կրամ լցուի: Ոչ մի լիթր աղտոտուած ջուր: Եւ աղտոտուածութեան բնապահպանական ամենաբարձր չափանիշերով պէտք է աշխատի: Եւ մեր

եզրակացութիւնը, մեր ընթացակարգերով եզրակացութիւնը այսպիսին է», - շեշտեց վարչապետը:

«Եւ եթէ տեսականօրէն ի յայտ կը գայ տեղեկատուութիւն, որը իմ այս գնահատականը գլխի վայր կը շրջի՝ ես ոչ մի բանով կաշկանդուած չեմ», - նաեւ աւելցուց Նիկոլ Փաշինեան:

Շար.ը էջ 5

Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութեան 2019 Տարուայ Կրթաթոշակներու Բաշխումը

ՀԿԲՄ-ի կրթաթոշակներու յանձնախումբի անդամներն ու պարգեւատրուող ուսանողները

«Մեր երիտասարդութեան օգնել աւելի փայլուն ապագայի համար» նշանաբանով, Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութիւնը (ՀԿԲՄ) կրթաթոշակի նպաստներ յանձնեց վեց համալսարանական ուսանողներու, որոնք բարձր նուաճումներ արձանագրած են կրթական մարզէն ներս:

Օգոստոս 9-ին, Լոս Անճելըսի Իրանահայ Միութեան կեդրոնէն ներս տեղի ունեցած յատուկ արարողութեան բացման խօսքը կատարեց օրուայ հանդիսավար Տիկ. Քաթրինա Քրմոյեան-Խոստանեան: Ան

նախ ողջունեց ներկայութիւնը պաշտօնական հիւրերու, որոնց շարքին կ'ընտելէ Միացեալ Ուսումնական Խորհուրդի նախագահ՝ ձէնիֆըր Ֆրիմոն, կ'ընտելէ Միացեալ Ուսումնական Խորհուրդի գերատեսուչ՝ Դոկտ. Վիվեան Էքսեան, Քալիֆորնիոյ Նորթրիճի Համալսարանի Հայկական ամպիոնի վարիչ՝ Դոկտ. Վահրամ Շէմէսեան եւ Քալիֆորնիոյ Նորթրիճի Համալսարանի Հայկական ամպիոնի դասախօս՝ Դոկտ. Յասմիկ Պարան:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Սեպտեմբեր 22-ին Ելոյթ Պիտի Ունենայ Լոս Անճելըսի մէջ

Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Սեպտեմբերի 22-ին Լոս Անճելըսի մէջ հանդէս պիտի գայ ելոյթով:

«Սպասուած հանդիպումը տեղի կ'ունենայ Սեպտեմբերի 22-ին, Լոս Անճելըսի ժամանակով ժամը 16.00-ին: Բոլորիդ հրաւիրում եմ Լոս Անճելըսի Կրանտ Փարք, որտեղ հանդէս կը գամ ելոյթով: Հրաւիրում եմ Լոս Անճելըսի եւ յարակից քաղաքների մեր հայրենակիցներին: Յոյս ունեմ, որ կը քննարկենք այն օրակարգը, որի մասին խօսել ենք վերջին անգամ Ստեփանակերտում տեղի ունեցած հաւաքում», աչցելութեան մասին յայտարարեց Փաշինեան:

Հայաստանի վարչապետը կազմակերպելու նպատակով Լոս Անճելըսի Գլխաւոր Հիւպատոս՝ Արմէն Պալապուրթեանի հրաւիրով կազմուած է համագաղութային մարմին մը, որ կը ծրագրէ շարք մը միջոցառումներ եւ հանդիպումներ, որոնք պիտի իրականացուին տեղական քաղաքական ու գործարար շրջանակներու, ինչպէս նաեւ Հայկական կազմակերպութիւններու մասնակցութեամբ:

Շար.ը էջ 7

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Ինչ է Կատարում Սերժ Սարգսեանի Շուրջ. Ալիքի Հակառակ Կողմը

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱԵԱՆ

Վատիկանում Հայաստանի նախկին դեսպան Միքայել Մինասեանն օրերս ազդարարեց Սերժ Սարգսեանի հնարաւոր ձեռքարկութեան մասին, այդ հանգամանքը դիտարկելով նոր իշխանութեան յետյեղափոխական կառավարչական անգործութեան տրամաբանութեան մէջ: Ըստ նրա, այդ իշխանութիւնը, հանրութեանը չկարողանալով մատուցել յեղափոխական ռազմարարութեանն ու սպասումների, նաեւ ձեւաւորուած նոր հնարաւորութիւններին համարժէք արդիւնք, մատուցում է նախկին իշխանութեան հետապնդումներ, որոնք սակայն հանրային ընկալման մէջ այլեւս չունեն նախկին էֆեկտիւութիւնը:

Այն, որ ձեռքարկութիւնները չեն ընկալուած միարժէք, աներկբայ է: Ընդ որում, այդպէս եղել է անգամ յեղափոխութեան այսպէս ասած տաք վիճակում: Հանրային ոչ բոլոր շերտերն են Հայաստանում փոփոխութեան միարժէք ճանապարհ եւ միջոց դիտարկում որեւէ նախկին պաշտօնեայի ձեռքարկութիւնն ու ազատագրկումը:

Այդուհանդերձ, Միքայել Մինասեանի իրապէս փորձում է կանխել Սերժ Սարգսեանի ձեռքարկութիւնը, թէ՛ հակառակը չուշում է, որ ներկայիս փուլում յեղափոխութեանը դա պէտք է: Յամենայն դէպս, Միքայել Մինասեանը թերեւս բաւական փորձառու գործիչ է, պատկերացնելու համար, որ յեղափոխութեան անարդիւնակեւորութեան մասին իր յայտարարութիւնները հանրային շերտերում կարող են ունենալ լիովին հակառակ էֆեկտ եւ մարդկանց տրամադրել այդ յայտարարութիւնն անողի եւ այն համակարգի դէմ, որին ասոցացնում են նրան:

Այստեղ է, որ հակա է դառնում հարցը՝ ինչի՞ վրայ է հիմնուած նրա դիտարկումը, որ նախկին բարձրաստիճան պաշտօնեաների հանդէպ հետապնդումը չի ունենալու «նախկին էֆեկտը»:

Որովհետեւ, կայ ի վերջոյ մէկ այլ հանգամանք՝ նոր իշխանութեանը «Թասիբի գցելու» սո-

ղատակը կամ հնարաւոր տողատակը: Եթէ Սերժ Սարգսեանը ձեռքարկալուի, ապա կ'առաջանայ տպաւորութիւն, որ այդ ձեռքարկութիւնից իշխանութիւնը գերծմնաց հենց նախապէս բարձրացուած աղմուկի պատճառով: Դա կը նշանակի, որ ՀՀ-ն, որի ներկայացուցիչները միացել են Մինասեանի բարձրաձրած «ահագանգին», կը տօնի որոշակի յաղթանակ:

Հագիւ թէ դրա նպատակն այդ յաղթանակը Սարգսեանի վրայ «վաճառելը» լինի: Սերժ Սարգսեանը չափազանց փորձառու է, հասկանալու համար, որ, եթէ դրուած է ձեռքարկութեան խնդիր եւ կայ քաղաքական որոշում, ապա որեւէ «ահագանգ» չի կանխի այն: Ուրեմն, այդ տողատակի կամայ թէ ակամայ առկայութեան դէպքում «Թիրախը» հանրային ընկալումն է: Եթէ Սերժ Սարգսեանը ձեռքարկալուի, ապա այժմ կայ մեծ հաւանակաւորութիւն, որ այդ ընկալման մէջ դա կը դիտարկուի այսպէս ասած իշխանութեան թուլութիւն եւ ՀՀ-ի փոքր յաղթանակ:

Իսկ ինչ կը լինի, եթէ ձեռքարկալուի Սերժ Սարգսեանը:

Կայ տպաւորութիւն, որ այդ ձեռքարկութիւնն աւելի շատ Սերժ Սարգսեանին է պէտք, քան նոր իշխանութեանը:

Տպաւորութիւնը կայ, եթէ իհարկէ դիտարկենք իրավիճակը հենց այն կանխավարկածի տիրոջ թում, որ նրա հնարաւոր ձեռքարկութիւնից առաջ բարձրացուած մեծ տեղեկատուա-քարոզչական ալիքը յամենայն դէպս պարունակում է մի շարք շերտեր, որոնք կարող են խօսել պաշտպանութեան կամ կանխարգելման նպատակով ծաւալուող ալիքի հակառակ՝ նոր իշխանութեանը «Թասիբի գցելու» էֆեկտի հնարաւորութեան մասին:

Իշխանութիւնը կ'արդարացնի՝ երրորդ նախագահի սպասելիքը:

Միւս կողմից, իհարկէ, առկայ է նաեւ աւելի պարզ՝ ձեռքարկութեան որոշման դրդապատճառը, որն էլ առաջացրել է ժամանակ չկորցնելու եւ աշխոյժ պաշտպանութիւնն սկսելու գործողութիւնը: «ԼՐԱԳԻՐ»

ՄԴ ԱՆՊԱՄՆԵՐԻ ՀՆԱՐԱՆՈՐ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆՆԵՐԻԿ ԿԱԽԵԿԱԾՆԵՐԸ

ՊԱՐԳԵՒ ԱՊՐԵՍԵԱՆ

Ինչպէս յայտնի է՝ արդարադատութեան նախարարութիւնը հանրային քննարկման է ներկայացրել «Դատական օրենսգիրք» եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքներում փոփոխութիւններ եւ լրացումներ կատարելու մասին եւ հարակից օրենքների նախագծերի փաթեթը:

Այդ փաթեթում առկայ մի յօդուած յատկապէս յուզել է նախկին իշխանութիւնների քարոզչութեան տիրոջ թում «անկախութեան» եւ ուղղակի պաշտպանութեան դիրքերից հանդէս եկող իրաւաբաններին:

Խօսքը այս յօդուածի մասին է, որտեղ ամրագրուած է. «Անցումային եւ եզրափակիչ դրոյթներ. 1. 2019 թուականի Օգոստոսի 1-ից մինչեւ Հոկտեմբերի 31-ը հրաժարական ներկայացրած Սահմանադրական դատարանի դատաւորի նկատմամբ, անկախ տարիքից, պահանջում են իր հրաժարականի պահին ունեցած աշխատավարձը, դրա նկատմամբ սահմանուած յաւելումները եւ սոցիալական երաշխիքները, մինչեւ իր պաշտօնավարման տարիքը լրանալը, բացառութեամբ նրա կողմից հանրային ծառայութեան անցնելու դէպքի»:

Ահա այս յօդուածի առնչութեամբ էլ սկսուել է տեղեկատուական եւ հոգեբանական գրոհը: Նախկինները ամէն գնով փորձում են հոգեբանօրէն «համոզել» եւ «ակնարկել» ՄԴ անդամներին, որ յանկարծ զգնան նման քայլի:

ՄԴ-ում յամառօրէն ճգնաժամ չտեսնող այդ նախկինները ոչ միայն յայտարարում են, թէ իբր այս յօդուածն ապօրինութիւն է, օրինական կաշառք եւ այլն, այլեւ բառապաշարի հարցում անգամ սահմաններ չեն ճանաչում եւ չեն խորշում յայտարարել, թէ նման քայլի գնացողները դաւաճաններ են եւ այլն:

Եւ ուրեմն, նախկինների «փաստաբանները» առաջին հայեացքից փորձում են ստեղծել այն-

ձային է լինելու Հայաստանում այսօր քննուող մի շարք աղմկայարույց գործերի համար:

Յիշեցնենք, որ այդ կոնուենցիան ՀՀ ԱԺ-ն վաւերացրել է 2016թ.ին՝ 94 կողմ, 0 դէմ, 0 ձեռնպահ ձայների յարաբերակցութեամբ: Ու այնտեղ յատակ ֆիքսուած է, որ ՄԻԵԴ-ը այդ փաստաթղթի ստորագրումից յետոյ պէտք է բաւականին օպերատիւ արձագանքի խնդիրներին՝ կապուած յատկապէս կայանքը որպէս խափանման միջոց կիրառելու դրոյթների հետ: Եւ հիմա պարզապէս կիրառուում է 2016-ին ԱԺ-ի կողմից վաւերացուած միջազգային պարտաւորութիւնը:

Ուզենք, թէ չուզենք, այսօր Հայաստանում քննուող մի շարք քրէական գործեր բողոքարկուելու են ՄԻԵԴ-ում, ու պէտք է 2016 թուականին ընդունուած կոնուենցիայի մասին յիշել ամէն օր ու ամէն անգամ չզարմանալ, թէ ինչպէս յաջողուեց ՄԻԵԴ-ում «ծանօթ գտնել» ու գործերն առաջ տանել: Յաջողը ինչի՞րը, թերեւս, կը լինի Մանուէլ Գրիգորեանի առողջական հարցով:

«ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ»

պիսի տպաւորութիւն, թէ իբր իրենց հետաքրքրում է հարցի օրինականութիւնը, եւ իրենց ընդգրկումն այդ նպատակով ու պատճառով է:

Իրականում, սակայն, ոգնուն անգամ ակնյայտ է, որ այս գրոհը մէկ այլ՝ հիմնական պատճառ ունի՝ վախը: Նրանք ընդամէնը վախենում են, որ կը գտնուեն ՄԴ այնպիսի անդամներ, որոնք Սահմանադրական դատարանում առաջացած ճգնաժամը հանգուցալուծելու համար կարող են եւ հրաժարական ներկայացնել: Իսկ դա նախկիններին այս պահին ընդհանրապէս պէտք չէ: Որովհետեւ նախկինների ամբողջ համակարգը՝ իրաւական, քաղաքական եւ քարոզչական, այս մէկ տարում բոլոր մեկուստրաներով լծուել է Մարտի 1-էկի գործը տորպեդահարելուն եւ Քոչարեանին մեղադրանքից «ազատելուն», եւ այդ նպատակի համար նրանք յստակ ծրագիր ունեն, որտեղ ամէն մի կառույց եւ անհատ իր յստակ անելիքն ունի:

Ու այդ ծրագրում առանձնաչատուկ է Սահմանադրական դատարանի դերը, որով նախ փորձում են ձգձգել գործը, եւ ապա, եթէ հնարաւորութիւն ունենան, նաեւ կարճել այն:

Ասել է թէ՛ նախկինների յոյսը հենց ՄԴ անդամներն են, որոնց անելիքների հետ նախկինները յստակ յոյսեր են կապում: Այնպէս որ, նախկինների դժգոհութեան իրական պատճառը վախն է՝ ՄԴ անդամների հետ կապուած. բա որ յանկարծ նրանք «քաշեն» ու հրաժարական տա՞ն:

«Ի ԼՈՒՐ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
 ՍՈՅԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆԱՍԿԵԱՆ
 ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
 Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
 ՎԱՂԷ ԱԶԱՊԱՅԵԱՆ

MASSIS Weekly
 Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104
 Phone: (626) 797-7680
 Fax: (626) 797-6863
 E-Mail: massis2@earthlink.net
 http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
 Published Weekly
 Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
 USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
 Canada \$125.00 (Air Mail)
 Overseas \$250.00 (Air Mail).
 All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
 at Pasadena CA.
 Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

Գնդակը Գտնուում է ՄԻԵԴԻ-ի Դաշտում

ՀՀ Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմը տեղեկութիւն տարածեց այն մասին, որ Մարդու Իրաւունքների Եւրոպական Դատարանը (ՄԻԵԴ) ստացել է ՀՀ երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարեանի գործով ՄԴ-ի ներկայացրած դիմումը, ու այն կը քննուի առաջնահերթութեան կարգով:

Յիշեցնենք, որ Ռոբերտ Քոչարեանի գործով ՀՀ Սահմանադրական դատարանը որոշել էր քննութիւն չիրականացնել, այլ խորհրդատուական կարծիք ստանալու համար դիմել ՄԻԵԴ եւ վենետիկի յանձնաժողով: Այդ գործը ՄԴ-ին էր ուղարկուել Հայաստանի եռաստիճան դատարաններից, որտեղ խուսափեցին վերջնական պատասխանատուութիւն վերցնել իրենց վրայ, քննել մեղադրեալ երկրորդ նախագահի քրգործը:

Այնպիսի տպաւորութիւն է, որ իրապէս Հայաստանում դեռ չկայ ինքնուրոյն, անկախ ու կայա-

ցած դատական համակարգ, որը կը կարողանայ որոշում կայացնել ու «տէր կանգնել» իր վճռին: Յատկապէս Քոչարեանի գործով մէկը միւսի վրայ են գցում պատասխանատուութիւնը: Ու հիմա, ինչպէս ասում են, գնդակը գտնուում է ՄԻԵԴ-ի դաշտում:

Մինչ բոլորը քննարկում են, թէ Քոչարեանն ամենագոր է եւ կարողանում է հարցեր լուծել անգամ Ստրասբուրգում, եւ նրա գուժարներին բաժին են հասնում նաեւ եւրոպական դատարանի դատաւորներին, իրականութիւնը շատ աւելի պարզ է:

«Ժողովուրդ» օրաթերթը դեռ այս տարուայ Յունիսի 19-ին գրել էր, որ 2013 թուականի Հոկտեմբերի 2-ին Ստրասբուրգում ստորագրուած «Մարդու Իրաւունքների եւ հիմնարար ազատութիւնների պաշտպանութեան մասին կոնուենցիայի փոփոխութիւնների թիւ 16 արձանագրութիւնը շրջադար-

ՎԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

2018-ի Փետրուար-Մարտին Երեւան Բերուած Են Արցախի Պաշտպանութեան Բանակի Զօրամիավորումներ՝ Երբ Սահմանին Իրավիճակը Լարուած Էր

Արխիւային Գկար՝ Մարտի 1-ին բանակը Երեւանի փողոցներուն վրայ

Հայաստանի գինուած ուժե-րու հրամանատարութիւնը տա-րակուած էր, իսկ մէկ մասի հա-մար ալ անընդունելի էր, որ 2008 թուականի Փետրուար-Մարտ ամիսներուն, երբ Ատրպէյճանի զին-ուած ուժերը կը կուտակուէին սահմանի տարբեր հատուածնե-րուն, յատկապէս Արցախի պաշտ-պանութեան շրջաններուն մէջ, ան-տեսելով այդ՝ Երեւան կը բերուէին սահմանային ջոկատի զօրամիավո-րումներ, ներառեալ՝ Արցախի պաշտպանութեան բանակէն:

Այս մասին նշուած է Հայաս-տանի ռազմական հետախուզու-թիւնը մօտ տաս տարի ղեկավա-րած, զօրավար Արշակ Կարապետ-եանի ցուցմունքին մէջ, որ ան՝ որպէս վկայ տուած է Յատուկ քննչական ծառայութեան՝ Մարտ 1-ի գործի շրջածիրէն ներս:

1in.am կայքը հրապարակած է Կարապետեանի ցուցմունքի պատ-ճէնները, ան 2008 թուականի յե-տընտրական արիւնալի իրադար-ձութիւններու ժամանակ Ձինուած ուժերու Գլխաւոր շտապի հետա-խուզութեան վարչութեան պետն էր: Կարապետեանը պաշտօնակ եղած է 2016 թուականի ապրիլեան պատերազմէն մօտ երեք շաբաթ անց եւ անցած տարուան Դեկտեմ-բերին վարչապետ Նիկոլ Փաշին-եանի որոշմամբ նշանակուած է կառավարութեան ղեկավարի

խորհրդական:

«2008թ. Փետրուարի 19-ին ՀՀ նախագահի ընտրութիւններից յետոյ Երեւան քաղաքում սկսուե-ցին դժգոհութեան ալիքներ, տեղի էին ունենում հանրահաւաքներ, ցոյ-ցեր, որոնք անցկացուած էին Ազա-տութեան հրապարակում: Այդ նոյն ժամանակահատուածում, իմ յիշե-լով, Ատրպէյճանի Հանրապետու-թիւնում, շփման գծում իրակա-նացուած էին ՁՈւ ուժեղացուած միջոցառումներ, որին մենք հետե-լում էինք: 2008թ. Փետրուարի 25-ից 26-ից յետոյ հանրահաւաքները սկսեցին անկում ապրել: 2008թ. Մարտի 1-ին Ազատութեան հրա-պարակում հանրահաւաքի մասնա-կիցներին ոստիկանութեան ուժե-րը ցրեցին, ուժային գործողու-թիւններ են կիրառել, որն իմ եւ իմ գործընկերների մօտ զարմանք առաջացրեց, քանի որ ցուցարար-ները քիչ էին, խաղաղ հանրահա-ւաք, նստացոյց էին անում», - գրած է Արշակ Կարապետեանը:

Զօրավարը շարունակած է. «Ինձ եւ հրամանատարական կազ-մի շատերի համար զարմանալի էր, որ տարածաշրջանում տիրող վտան-գաւոր իրավիճակն անտեսելով Երե-ւան քաղաք էին բերուել նաեւ սահմանային զօրամիավորումներ: Խօսքը չի վերաբերում սահմանա-յին դիրքերին կամ յենակէտերին: Դա ինձ համար անընդունելի էր»

Արդարադատութեան Նախարար.

«Իսթանպուլեան Պայմանագիրը Ամէն Կերպ Վաւերացնելու Որեւէ Պատասխանատուութիւն Զիկայ իմ Վրայ»

Արդարադատութեան նախա-րար Ռուստամ Բադաւեանը լրագ-րողներուն ըսած է, որ իսթանպուլ-եան պայմանագրի վաւերացման հարցով քննարկումները կը շարու-նակուին:

«Որտե՞ղ էք տեսել, որ պատ-գամաւորների մեծ մասը դէմ են, քննարկումները շարունակուած են, իմ վրայ որեւէ պատասխանատու-թիւն չկայ՝ իսթանպուլեան պայ-մանագիրը ամէն կերպ վաւերաց-նելու», - ըսած է նախարարը:

Ըստ անոր՝ նման խնդիր չկայ, որ եթէ պայմանագիրը չվաւերաց-ուի, ինքը պէտք է հրաժարական տայ:

Նախարարը կառավարութեան նիստէն ետք լրագրողներու հետ գրոցի ժամանակ անդրադարձած է նախարարութեան հեղինակած

օրէնսդրական նախագիծին, ըստ որում՝ ընկերային երաշխիքներ պի-տի տրուին Սահմանադրական դա-տարանի այն անդամներուն, որոնք մինչեւ Հոկտեմբեր 31-ը հրաժա-րական պիտի ներկայացնեն: Ան ըսած է, որ այդ կաշառքի առա-ջարկ է, ինչպէս որոշ շրջանակներ կը մեկնաբանեն, վաղ կենսաթոշակ է, որ կիրառուած է շատ ալլ երկիրներու մէջ ու անցումային փուլի համար կիրառուած միջոց է:

«Յանկացած պարագայում ՄԴ դատաւորները կենսաթոշակ ստա-նում են, մեր առաջարկն է հրաժա-րականի դէպքում մինչեւ 65 տա-րեկանի հարցը կարգաւորելը», - ըսած է ան՝ անդրադառնալով ՄԴ անդամ Ալվինա Կիւլումեանի այն յայտարարութեան, թէ չի ցանկար անաշխատ եկամուտ ստանալ:

Յեղափոխութենէն Ետք Առաջին Անգամ Տեղի Ունեցած Են Հաւաքներու Ազատութեան Լրջագոյն Ունահարումներ

Բախումներ ցուցարարներու եւ ոստիկաններու միջեւ

2018-ի յեղափոխութենէն ետք առաջին անգամ տեղի ունեցած են հաւաքներու ազատութեան լրջագոյն եւ ծաւալուն ոտնահարում-ներ, տարածուած յայտարարու-թեան մէջ կը պնդեն շաբաթ մը իրաւապաշտպան կազմակերպու-թիւններ:

Յայտարարութեան հեղինակ-ները Բաղրամեան պողոտայի վրայ Ամուլսարի հանքի շահագործման դէմ բողոքի ցոյցի մասնակիցներու նկատմամբ ոստիկաններու գործողութիւնները կ'որակեն «ասֆալ-թին փռելու միջոցով բիրտ ուժի կիրառում»:

Ոստիկանութեան գործողու-թիւններու հետեւանքով տուժած-ներ կային, անոնցմէ մէկը նոյնիսկ տեղափոխուած էր «Գրիգոր Լու-սաւորիչ» բժշկական կեդրոն:

Ամուլսարի հանքի շահագործ-ման դէմ տեղի ունեցած ցոյցին ներկայ եղած էր նաեւ իրաւա-պաշտպան Զառուհի Յովհաննիս-եանը: Ան «Ազատութեան» հետ զրոցի ժամանակ յիշեցուցած է, որ Բաղրամեան 26-ն ու Ազգային ժողովի այգին փակած էին ցուցա-րարներու համար, եւ վերջիններս, գոհ չըլլալով վարչապետի հետ աւելի վաղ կայացած հանդիպու-մէն, դուրս եկած են Բաղրամեան պողոտայ. «Ուոստիկանութիւնը արդէն իսկ կուտակուած բազմա-թիւ ուժերի միջոցով, այդ թւում

նաեւ յատուկ ջոկատայինների, բիրտ կերպով սկսեց ճնշել հաւա-քը՝ բերմ անենթարկելով քաղաքա-ցիներին: Ինքսերբ տեսայ, թէ կա-նանց ինչ մեթոտներով են բերման ենթարկում, ինչն արդէն վաղուց փորձում էի մոռանալ եւ հիմա մե-տել մեր նոր իրավիճակի հետ, իրապէս շոք եմ ապրել»:

Իրագեկ քաղաքացիներու մի-աւորման համակարգող Դանիէլ Իո-աննիսեանին ցոյցերու ընթացքը չի շեցուցած է նախկին իշխանու-թեան օրօք տեղի ունեցած բողոքի ցոյցերը. - «Դա բացարձակ անըն-դունելի է: Ոստիկանութիւնը պէտք է կարողանայ, եթէ ի վերջոյ ունի ինչ-որ օրինական, այդ օրինական նպատակին, օրինակ, Բաղրամեան փողոցը բացելուն ոստիկանութիւնը պէտք է կարողանայ հասնի նուա-զագոյնս ուժ կիրառելով եւ քաղա-քացիների նուազագոյն վնաս հաս-ցընելով»:

Իոաննիսեանի խօսքով, ոստի-կանութեան գործողութիւնները ցոյց կու տան մասնագիտական մօտեցումի պակասը. - «Եթէ Հա-յաստանի ոստիկանութիւնը չի կա-րողանում մի քանի տասնեակցու-ցարար Բաղրամեան պողոտայից-հանի այնպէս, որ ոչ մէկ չընկնի հիւանդանոց, դա լուրջ խնդիր է: Ես չեմ կարծում, որ ոստիկանու-թիւնը միտումնաւոր ցուցարար-ների ձեռնարկ նպատակ է ունեցել»:

«Միհրան Պօղոսեանը Զարտաւանդներ Բաղաքական Որոշում Է». Արա Ղազարեան

Միջազգային իրաւունքի մաս-նագէտ Արա Ղազարեանի կարծի-քով Ռուսաստանը, մերժելով ար-տայանձնել նախկին իշխանութեան ներկայացուցիչ, մեղադրեալ Միհ-րան Պօղոսեանը առանց որեւէ իրա-ւական պատճառաբանութեան, կա-յացուցած է ոչ թէ իրաւական, այլ քաղաքական որոշում եւ այդպիսով իսկ ցոյց տուած, որ ոչ բարեխիղճ ձեւով կը կիրառէ այն պայմանա-գիրը, որ վկայակոչած է մերժման գիրին մէջ:

«Պարզ է, որ սա քաղաքական որոշում է՝ Միհրան Պօղոսեանին չտալը: Որովհետեւ իրաւական հիմ-քերը թոյլ են: Ուրիշ բան, եթէ Միհրան Պօղոսեանը հետապնդուէր իր քաղաքական գործունէութեան համար, կամ իր հայեացքների համար, կամ իր կրօնական համոզ-մունքի համար եւ լինէր անխուսա-փելի վտանգ, որ այստեղ կ'են-

թարկուէր խոշտանգումների կամ արդարադատութիւնը մատչելի չէր լինի», - «Ազատութեան» հետ զրոյ-ցի ժամանակ մեկնաբանած է Արա Ղազարեանը շարունակելով. - «Բայց բոլորս հասկանում ենք, որ նման հիմքեր չկան: Նշանակում է, եթէ Ռուսաստանը մերժել է, ուրեմն կարելի է միայն փնտուել քաղաքա-կան նպատակայարմարութիւն»:

Անցեալ շաբաթավերջին Հա-յաստանի գլխաւոր դատախազու-թիւնը հրապարակած էր ամիսներ առաջ Ռուսաստանի դատախազու-թեան յղած իր դիմումի պատաս-խանը: Ըստ այդմ, Ռուսաստանը հնարաւոր չի համարել նախկին պատգամաւոր, Դատական աքթե-րու հարկադիր կատարման ծառա-յութեան (ԴԱՀԿ) նախկին պետ Միհրան Պօղոսեանը Հայաստան արտաւանձնելը՝ անոր քրէական հետապնդման ենթարկելու համար:

ԼՈՒՐԵՐ

Ատրպեյճանը կը Շարունակէ ՔՈՆՈՒՄԵՆԻ Փաշինեանի Ստեփանակերտի մէջ Կատարած Յայտարարութիւնները

Ստեփանակերտի մէջ համահայկական խաղերու բացման առթիւ ելոյթ կ'ունենայ Հայաստանի վարչապետը

Պաշտօնական Պաքուն կը յայտարարէ, թէ Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը Ստեփանակերտի մէջ ըրած վերջին յայտարարութիւններով անցած է կարմիր գիծը:

«Անկէ միւս կողմ իրավիճակի յետագայ սրացումն է եւ լարուածութեան աճը», - ռուսաստանեան «Ինթերֆաքս»-ին ըսած է Ատրպեյճանի արտաքին գործոց նախարարութեան խօսնակ Մեյլա Ապտուլաեան՝ աւելցնելով. - «Այսօրինակ հետտորաբանութիւնը ոչ միայն կը հակասէ միջազգային իրաւունքին, այլեւ կրնայ ջուրը թափել խնդրի կարգաւորման ուղղուած բոլոր ջանքերը»:

Օգոստոս 5-ին, ելոյթ ունենալով Ստեփանակերտի մէջ համահայկական խաղերու բացման, Հայաստանի վարչապետը յայտարարած էր. - «Արցախի հարցի կար-

գաւորման բանակցային գործընթացի նպատակը պէտք է ըլլայ Արցախի ժողովուրդի ինքնորոշման եւ անվտանգութեան համար մղուած արցախեան ազատամարտի արդիւնքներու պաշտպանութիւնը: Բանակցութիւններու արդիւնքով Հայաստանի եւ Արցախի կառավարութիւններու համար ընդունելի համարուած որեւէ լուծում կրնայ ընդունելի դիտուել միայն Հայաստանի եւ Արցախի մէջ ժողովրդական հաւանութեան պարագային: Արցախը Հայաստան է եւ վերջ»:

Արտաքին գործոց նախարարութեան խօսնակը տեղեկացուցած է, որ Պաքուն Փաշինեանի ելոյթը քննադատող նամակներ ուղարկած է ՄԱԿ-ի, ԵԱՀԿ-ի գլխաւոր քարտուղարներուն, Մինսքի խումբի անդամ երկիրներուն ու կազմակերպութեան միւս անդամներուն:

«Իրանի Հետ Համագործակցութիւնը Հայաստանին Օգուտ Չի Բերեր. Վերլուծաբան

Իրանի հետ համագործակցութիւնը ներկայ պայմաններուն, երբ իրանը կը փորձէ սրել Արեւմուտքի հետ հակասութիւնները, իսկ Միացեալ Նահանգները կ'աւելցնէ ճնշումը Թեհրանի վրայ, Հայաստանին որեւէ օգուտ չի բերեր: «Ամերիկայի Չայն»-ին տուած հարցազրոյցի ժամանակ նշած է Մերձաւոր Արեւելքի քաղաքականութեան Ուաշինկթընի հիմնարկի վերլուծաբան Աննա Պորշեւսքայան: Անոր խօսքով, եթէ անցեալին Միացեալ Նահանգները յաճախ աչք կը փակէր այն փաստի վրայ, որ Երեւանը հակառակ իրանի նկատմամբ ընդունուած պատժամիջոցներու, կը շարունակէ համագործակցել Թեհրանի հետ, ապա նախագահ Թրամփի Սպիտակ տունը այս հարցի վերաբերեալ անգիշելի է.

«Երբ ձոն Պոլթընը Հայաստան այցելած էր, ան որոշակի կտրուկ յայտարարութիւններ ըրաւ, որոնք կ'ազդանշէին փոփոխութիւն քաղաքականութեան մէջ: Ան միանշանակ խօսած է այս հարցի վերաբերեալ ոչ այդքան հանդուրժող ըլլալու վերաբերեալ: Չմոռնանք, իրանը կ'ապակալուանցնէ տարածաշրջանը, կ'ազդակցի ահաբեկչութեան: Միաժամանակ, Պոլթընը նշած է, որ փոխարէնը Հայաստանին Միացեալ Նահանգները պատրաստ կ'ըլլայ գէնք վաճառել»:

Վերլուծաբան Աննա Պորշեւսքայա

Անդրադառնալով Թեհրանի ու Ուաշինկթընի միջեւ սրացող հակասութիւններուն, Պորշեւսքայան ընդգծած է, որ այնուամենայնիւ բացայայտ պատերազմ չի կանխատեսեր.

«Իրանը այսօր կը փորձարկէ Միացեալ Նահանգներու եւ Արեւմուտքի ջիղերը: Չեմ կարծեր սաւայն, որ Թրամփի վարչակազմը պատերազմ կ'ակնկալէ: Բոլոր քայլերը կը վկայեն, որ Թրամփը նոր գործարքի կը նախապատրաստուի»:

Հայկական Բանակի Տաւուշի Մէջ Վերահսկողութեան Տակ Առած Է Կարեւոր Դիրք Մը

Հայկական զինուժը Տաւուշի մարզի հիւսիսային հատուածին մէջ վերահսկողութեան տակ վերցուցած է ռազմավարական նշանակութեան տարածք: «Ազատութեան» հետ զրոյցի ժամանակ Պաշտպանութեան նախարարութեան խօսնակ Արծրուն Յովհաննիսեանը ըսած է՝ չեն կրնար շատ մանրամասնել յայտնել, սակայն այդ չի նշանակել, որ հայկական կողմը չի րախանացներ դիրքերու բարելաւումը:

«Ես պաշտօնապէս ասել եմ եւ հիմա էլ եմ կրկնում, որ մենք էնքան էլ չահագրգոռուած չենք, որ տարածքների վերցնելու կամ դիրքերի փոփոխութեան լուրերը բարձրաձայնեք՝ տեղով, չափով, քանակով եւ այլն, դա մեր գործողութիւնների մարտավարութեանը էնքան էլ չի համընկնում: Մենք լուռ մեր գործն ենք անում, որը իրական՝ զինուորականների համար իրական առաւելութիւն կը տայ մարտական գործողութիւնների համար, եւ դա չենք անում նրա համար, որ դա բարձրաձայնեք, յատկապէս՝ PR-ի համար», - ըսած է Յովհաննիսեանը՝ շարունակելով. - «Երբ որ կը լինի ինչ-որ յատուկ իրավիճակներ, բան, դրա մասին միզուցէ կը տեղեկացուի կամ կը ցուցադրուի: Դա մշտական գործընթաց է, մենք դա իրականացնում ենք բոլոր հատուածներում: Վերջին շրջանում ուղղակի Ատր-

պեյճանը փորձեց շահեր հաւաքել տաւուշեան ուղղութեամբ, դրա համար էդ լուրերը կարծես թէ դարձան հանրութեան համար հասանելի: Դա նաեւ մարդիկ, ովքեր ներքին տեղեկատուութեան տիրապետում էին, հասկանում էին, որ վերաւոր ունեցանք, որոշակի լարուածութեան աճ կար եւ այլն, եւ բնականաբար՝ նման իրավիճակները հենց էնպէս չեն լինում»:

«Ազատութեան» հարցին՝ «այնուամենայնիւ, քանի որ արդէն կարծես թէ ինչ-որ բան հասանելի է դարձել, ինչ կարեւոր նշանակութեան հատուածներ են մեր տիրապետութեան տակ արդէն», Պաշտպանութեան նախարարութեան խօսնակը արձագանգած է - «Դէ մենք երկրորդական տարածքների համար, բնականաբար, չենք փորձում ուժերս լարենք, եթէ փորձում ենք ուժեր լարենք, նշանակում է՝ դրանք տարածքներ են, որոնք կարեւոր են մեզ համար: Չի կարող էս պահին լինել պաշտօնապէս յայտարարուած տարածքի տեղը, չափը, նշանակութիւնը եւ այլն»:

Նշենք, որ ընկերային ցանցերով մասնաւորապէս իշխանական պատգամաւորները, վերլուծաբանները կը հաղորդեն հայ-ատրպեյճանական սահմանի հիւսիսարեւմտեան հատուածին մէջ տասնեակ հեքթարներու՝ հայկական կողմի վերահսկողութեան տակ անցնելու մասին:

Հայազգի Ալան Գոգբաշեանը Նշանակուած Է Հայաստանի Հանրապետութեան Մեծ Բրիտանիոյ Դեսպան

Ալան Գոգբաշեանը նշանակուած է Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ Մեծ Բրիտանիոյ դեսպան՝ որպէս ձևափոխութիւն իրաւապահող, որ պիտի տեղափոխուի այլ ղեկանազիտական ծառայութեան: Այս մասին կը հաղորդէ Մեծ Բրիտանիոյ կառավարութեան պաշտօնական կայքը:

Կը հաղորդուի, որ Գոգբաշեանն իր պարտականութիւններու կատարման պիտի անցնի 2019 թուականի Սեպտեմբերին:

Սա առաջին դէպքն է, որ հայ ղեկանազիտը Հայաստանի մէջ դեսպան կ'ըլլայ:

Գոգբաշեանը Մեծ Բրիտանիոյ Արտաքին գործերու եւ համագործակցութեան նախարարութեան մէջ 2008-2010 թուականներուն զբաղեցուցած է Արտահանման եւ օրինաւորման խումբի ղեկավարի պաշտօնը, 2011-2014 թուականներուն եղած է Մարտքոյի Թագաւորութեան մէջ Մեծ Բրիտանիոյ փոխդեսպանը, 2014-2017 թուա-

Մեծ Բրիտանիոյ նորանշանակ դեսպան Ալան Գոգբաշեան

կաններուն զբաղեցուցած է Քարիպեան տարածաշրջանի, Կեդրոնական Ամերիկայի եւ Մեքսիքայի բաժնի ղեկավարի պաշտօնը, 2017-2018 թուականին եղած է նախարարութեան Մարդկային ներուժի բաժնի ղեկավարը, կը գրէ «Արմէնբրես»-ը:

Այս շաբաթ յայտնի դարձաւ, որ իրանական նաւթակիրը հեռացաւ ձիպրալթարէն այն բանէն ետք, երբ տեղի իշխանութիւնները հրաժարեցան բաւարարել ԱՄՆ-ի իշխանութիւններու հարցումը՝ նաւթակիրի գրաւման վերաբերեալ:

Թեհրանը յայտարարած է, որ կը պատրաստուի ռազմանաւեր ուղարկել, որպէսզի ուղեկցի իր նաւթակիրին, որ աւելի քան 2 միլիոն բարել տակառ նաւթ կը տեղափոխէ, 130 միլիոն տոլար արժողու-

թեամբ: Թեհրանի մէջ սակայն կը խուսափին բացայայտել, թէ ուր պիտի ուղեւորուի նաւթակիրը: Աւելի վաղ նաւթակիրը ձերբակալուած էր, քանի որ ձիպրալթարի իշխանութիւնները հաւատացած էին, որ այն կը նախապատրաստուի նաւթը առաքել Սուրիա, որ արգելուած է Եւրոմիութեան պատժամիջոցներով: Սակայն, նաւթակիրը ազատեցին՝ Թեհրանէն գրաւոր հաւաստեցում ստանալէ ետք, ուր իրանական կողմը կ'երախաւորէր, որ նաւթակիրը Սուրիա պիտի չուղեւորուի:

Կարո Փայլան եւ Էպրու Կուճայ Այցելեցին Սոնթեվիտեոյի Յնչակեան Կեդրոնը

Կիրակի, Օգոստոս 11-ին, Մոնթեվիտեոյի Հնչակեան Կեդրոնը այցելեցին Թուրքիոյ խորհրդարանի անդամներ՝ Կարո Փայլան եւ Էպրու Կուճայ, որոնք կը ներկայացնեն ժողովուրդներու Դեմոկրատական Կուսակցութիւնը:

ՄԴՀՎ վարիչ Մարմնի անդամներուն հետ տեղի ունեցած հանդիպումի ընթացքին Կուսակցութեան ատենապետ Ընկ. Տանիէլ Մանուէլեան բարի գալուստ մաղթելով հիւրերուն, զօրակցութիւն յայտնեց Թուրքիոյ մէջ անոնց մղած պայքարին՝ յանուն արդարութեան եւ ժողովրդավարութեան:

Կարո Փայլան եւ Էպրու Կուճայ տեղեկութիւններ փոխանցեցին Թուրքիոյ մէջ տիրող ներկայ իրավիճակին եւ Քուրտերու դէմ էրտողանի կառավարութեան շղթայագերծած հալածանքներուն մասին: Անոնք մտահոգութիւն յայտնեցին, որ ինչպէս անցեալին Հայերու հետ պատահեցաւ, այսօր ցեղասպանութեան կ'ենթարկուին Քուրտերը: Երկու գործիչները կոչուղղեցին, որպէսզի Հարաւային Ամերիկայի հայութիւնը զօրակցի Քուրտերու մղած պայքարին ու

տեղական քաղաքական շրջանակներու մօտ աշխատանք տանի այս ուղղութեամբ:

Այս առթիւ Ընկերուհի Լորա Արսլանեան հիւրերուն նուիրեց Ուրուկուայի պետական փոսթի կողմէ հրատարակուած Հայկական Յեղասպանութեան եւ Հնչակեան Կուսակցութեան 100-ամեակներուն նուիրուած դրոշմաթուղթերու ցուցադրութիւնները:

Հնչակեան կեդրոն այցելութեան ընթացքին Կարո Փայլանին եւ Էպրու Կուճային կ'ընկերակցէին անոնց խորհրդարանի Սեւան Տէրմէնեան եւ Արժանթինի Հայ Կեդրոնի ատենապետ Գարլոա Մանուէլեան, որու նախաձեռնութեամբ Թուրքիոյ խորհրդարանի անդամները կ'այցելեն Հարաւային Ամերիկայի երկիրները:

Նոյն օրը, Կարո Փայլան այցելեց Մոնթեվիտեոյի «Փարամագ» հրատարակը:

Օգոստոս 12-ին, Կարո Փայլան եւ Էպրու Կուճայ շարք մը հանդիպումներ ունեցան Հայկական կազմակերպութիւններու եւ տեղական կուսակցութիւններու ղեկավար կազմերուն հետ:

Կարո Փայլան եւ Էպրու Կուճայ Այցելեցին Պուէնոս Այրեսի ՄԴՀԿ Կեդրոն

Հարաւային Ամերիկայի տարբեր երկիրներ այցելող Թուրքիոյ խորհրդարանի անդամներ՝ Էպրու Կուճայ եւ Կարո Փայլանը կը շարունակեն հանդիպումներ ունենալ տեղական ու Հայկական քաղաքական կազմակերպութիւններուն հետ:

Պուէնոս Այրեսի մէջ հիւրերը այցելեցին ՄԴՀԿ «Շարժում» Մշակութային Միութեան կեդրոնը, ուր ընդունուեցան Կուսակցութեան եւ «Շարժում» միութեան ղեկավարութեան կողմէ:

Բարի գալուստի խօսքով հանդէս եկաւ ՄԴՀԿ վարիչ Մարմնի ատենապետ Ընկեր Գարլոա Դարբինեան՝ բարձր գնահատելով երկու երիտասարդ գործիչներու մղած պայքարը՝ յանուն Թուրքիոյ մէջ մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան:

«Շարժում» միութեան ատենապետ ընկեր Սերխիօ Չապրագեան իր հերթին կարեւոր նկատեց այս այցելութիւնը, հասկանալու

համար թէ, իրապէս ինչ իրավիճակ կը տիրէ այսօր հակաժողովրդավարական Թուրքիոյ մէջ:

Կարո Փայլան շնորհակալութիւն յայտնելով ջերմ ընդունելութեան համար շեշտեց, որ ինչպէս անցեալին Հնչակեան գործիչ Փարամագն ու իր ընկերները կը քարոզէին տարբեր ժողովուրդներու միջեւ համերաշխութիւն ու խաղաղութիւնը, այնպէս ալ այսօր նոյնը կ'ընէ ժողովուրդներու Դեմոկրատական (HDP) ընդդիմադիր կուսակցութիւնը:

«Միայն ժողովրդավարական Թուրքիան պիտի ընդունի հայոց ցեղասպանութիւնը: Այսօր էրտողանը չի բացառեր նոր ցեղասպանութիւն մը իրագործել, այս անգամ Քուրտերու դէմ», - ըսաւ Փայլան:

Այս առթիւ երկու գործիչներուն նուիրուեցան Ընկ. Տանիէլ Ասիլեանի հեղինակած՝ ՄԴՀԿ-ի պատմութիւնը Սպաներէն լեզուով:

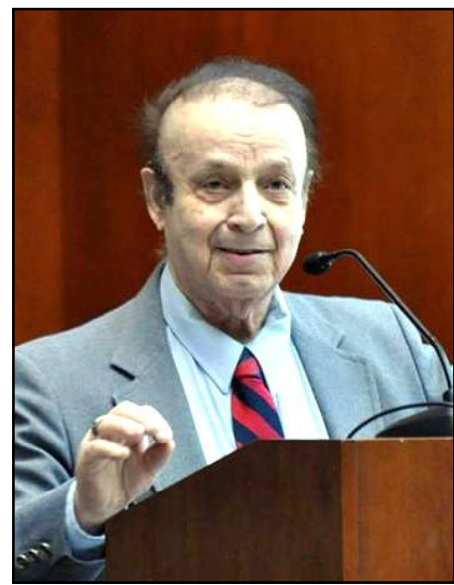
Վախճանած է Ամերիկահայ Պատմաբան եւ Ցեղասպանագէտ Վահագն Տատրեանը

93 տարեկանին վախճանած է ամերիկահայ յայտնի գիտնական, իրաւագէտ եւ պատմաբան

դոկտոր, պրոֆեսոր Վահագն Տատրեան: Ան նաեւ էր ՀՀ Գիտութիւններու Ազգային Ակադեմիայի պատուաւոր դոկտոր եւ ՀՀ ԳԱԱ արտասահմանեան անդամ: Տատրեան մեծ աշխատանք կատարած է Հայոց ցեղասպանութեան գծով վաւերագրական նիւթերու պատրաստման ու հրատարակման ուղղութեամբ:

Վահագն Տատրեան ծնած է 1926-ին՝ Պոլիս: Աւարտած է Պերլիի համալսարանի մաթեմատիկայի, Վիեննայի համալսարանի պատմութեան եւ Զիւրիխի համալսարանի միջազգային իրաւունքի դպրոցները:

Տատրեան համեմատական ցեղասպանագիտութեան հիմնադիրներէն է: Յատկապէս արժէքաւոր են «Հայկական ցեղասպանութիւնը խորհրդային եւ պատմագիտական քննարկումներով» (հայերէն, 1995), «Հայոց ցեղասպանութեան մէջ գերմանական պատասխանատուութիւնը: Պատմական ապացոյցի ստուգաբանութիւն» (անգլերէն, 1996), «Ցեղասպանութեան երաշխիքը: Թուրք-հայկական հակամարտութեան գլխաւոր բաղադրա-

տարրեր» (անգլերէն, 1998) մենագրութիւնները: Միջազգային իրաւունքի բնագաւառէն ներս, հայոց ցեղասպանութեան վերլուծութեան նուիրուած էր «Ցեղասպանութիւնը որպէս ազգային եւ միջազգային իրաւունքի հիմնահարց: Հայկական հարցը Առաջին աշխարհամարտի տարիներուն եւ անոր նկատմամբ ժամանակակից իրականական վերաբերմունքը» (անգլերէն, 1989) աշխատութիւնը:

Վահագն Տատրեան պարգեւատրուած է ՀՀ Մովսէս Խորենացի

Հայաստանի Կառավարութիւնը Հակուած է Արտօճել

Շարունակուած էջ 1-էն

Նոյն օրը, վարչապետ Փաշինեան Ամուլսարի հանքի վերաբերեալ հրաւիրած էր քննարկում, որուն մասնակցած են կառավարութեան անդամներ, շահագրգիռ գերատեսչութիւններու ղեկավարներ, Ջերմուկ համայնքի աւագանիի անդամները, Գորայք, Զառիթափ, Ջերմուկ համայնքներու բնակիչները, կրթական եւ առողջարանային հաստատութիւններու ներկայացուցիչներ, բնապահպաններ:

Կառավարութեան ղեկավարը ներկայացուցած է Ամուլսարի հանքի ծրագրի առնչութեամբ յարուցուած քննարկման գործի շրջանակէն ներս իրագործուած աշխատանքները, անդրադարձած է միջազգային փորձաքննութեան եզրակացութեան եւ անոր վերլուծութեան: Վարչապետը նշած է, որ նաեւ խորհրդակցած է պետական պատկան մարմիններու ներկայացուցիչներու հետ, որոնք ընթացքին քննարկուած են Ամուլսարի հանքի ծրագրին առնչուող շարք մը մանրամասներ, եւ խորհրդակցութեան

ՀՀ Արտաքին Գործոց Նախարարութեան «Ֆէյսպուք»-ի պաշտօնական էջին վրայ յայտարարուած է որ Տատրեանի աճիւնը ԱՄՆ-էն պիտի տեղափոխուի: «Այս ուղղութեամբ աշխատանքներ արդէն իսկ իրականացուած են», - նշուած է յայտարարութեան մէջ:

սղագրութիւնը պիտի հրատարակուի օրուայ ընթացքին:

Վարչապետի հետ տեղի ունեցած հանդիպումի արդիւնքէն դժգոհ բնապահպանները եւ Ամուլսարի մերձակայ բնակավայրերու բնակիչները հանքի շահագործման դէմ բողոքի գործողութիւն իրականացուցին Երեւանի Բաղրամեան պողոտայի վրայ: Երբ ցուցարարները փորձեցին փակել պողոտան, իրաւապահները ուժ կիրառելով վերականգնեցին երթեւեկութիւնը եւ բերման ենթակեցին վեց ցուցարարներու:

Ամերիկա-բրիտանական «Լիտիան Արմէնիա» ընկերութիւնը Ամուլսարի ոսկիի հանքի շինարարութիւնը սկսած էր 2016-ին՝ յայտարարելով, որ պիտի կատարէ աւելի քան 400 միլիոն տոլարի ներդրում: Ամուլսարի ոսկի հանք տանող ճանապարհը աւելի քան մէկ տարիէ արդէն փակ է Ամուլսարի յարակից համայնքներու բնակիչներուն կողմէ, որոնք դէմ են իրենց համայնքներու տարածքին հանքարդիւնաբերութիւն իրականացուի:

մետալով, «Վերիտաս» ոսկիէ մետալով (Հարվըրտ համալսարան), ՀՀ ԳԱԱ ոսկիէ յուշամետալով, Իտալիայի «Ճշմարիտները հայերու համար» կոմիտէի Ֆրիտոյֆ Նանսինի ոսկիէ յուշամետալով (Ցեղասպանագէտ գիտնականներու միջազգային ընկերակցութիւն), Սուրբ Սահակ Սուրբ Մաշտոց մետալով եւ ՀՀ նախագահի ոսկիէ մետալով:

Սպասողական Վիճակ

ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Ազգերու պատմութեան մէջ, մէկ տարին ակնթարթ մըն է: Բայց այդ մէկ տարին բոլորող սերունդներուն համար, այն կրնայ նոյնիսկ տարիէ մը աւելի երկար թուիլ: Մանաւանդ, երբ այդ տարին կը յաջորդէ երկրէն ներս տեղի ունեցած յեղափոխութեան մը: Յեղափոխութեան առթած խանդավարութիւնէն վարակուած, մարդիկ կը դառնան անհամբեր ու կ'ակնկալեն անմիջական արդիւնքներ: Այդպիսի վիճակի մը զգացումը ունեցանք երբ անցեալ տարուան Յուլիսին գտնուեցանք Հայաստան: Իսկ այս տարուան Յուլիսին մեր այցելութեան, յեղափոխական վիճակի խանդավար զգացումը տեղի տուած էր սպասողական վիճակի զգացման: Ինչ որ շատ բնական գտանք: Բայց ինչո՞րք կը կայանայ այս սպասողական վիճակի տեւողութեան վրայ: Որքան կրնայ տեւել եւ ո՞ր կրնայ յանգիլ, այդ կախեալ պիտի ըլլայ յեղափոխութիւնը իրագործած մարդոց գործունէութիւնէն եւ այդ գործունէութիւնը ժողովուրդի լայն խաւերուն հաղորդելու եւ համոզելու կարողութիւնէն:

Մինչ նորերը լծուած են այդ աշխատանքին, յեղափոխութիւնէն տուժածները ամէն կերպ պիտի աշխատին խոչընդոտել եւ վիժեցնել անոնց գործունէութիւնը: Այս մէկն ալ զգալի էր մեր հոն գտնուած միջոցին: Հիները կը մեղադրէին նորերուն երիտասարդութիւնը, անփորձութիւնը, օտար ուժերու օգնութեամբ իշխանութեան հասնիլը եւ անոնցմէ կախուածութիւնը, ազգային արեւելման պակասը, նշած ըլլալու համար մեր նկատած գլխաւոր կէտերը:

Ուրեմն, ինչպէս կ'ըսեն, փաս-

տելու բեռն ու պատասխանատուութիւնը (the onus of proof) կ'իջնայ նորերուն վրայ: Որ հեշտ է, երբ կ'առաջնորդուի միայն ու միայն իրաւական դաշտի ընձեռած միջոցներով, որոնք դժբախտաբար շատ դանդաղ ընթացք ունին: Մարդիկ օր ցերեկով ականատես դարձած են, թէ ի՞նչպէս Ռոպերթ Քոչարեան եւ Սերժ Սարգսեան, իրենց պարագաներով ու շրջանակի մտերիմներով անիրաւօրէն տիրացած են ահաւոր հարստութեանց, կողոպտելով երկիրն ու ժողովուրդը: Ուրեմն՝ ըստ այդ մարդոց, բրտութիւնը բրտութեամբ պէտք է հակադարձուի եւ ժողովուրդէն անոնց խլածը պէտք է խլուի անոնց ձեռքէն ու վերադարձուի ժողովուրդին: Անոնց հանդէպ պէտք է կիրարկուի անմիջական ու ահեղ դատաստան, զանոնք արժանացնելով Չոուէյններու ճակատագրին: Բայց այդ լուծումը, որքան ալ մասսաներուն ընդունելի ըլլայ, կրնայ հանգիլ անխորժ եւ վտանգաւոր հետեւանքներու: Երբ երկրէն ներս օրէնքի գերակայութեան հաստատումը առաջնահերթ կարեւորութիւն է, ապա ամէն ջանք պէտք է գործադրել, մնալու համար իրաւական դաշտի սահմաններուն մէջ: Դժբախտաբար, քաջ գիտնալով այս մէկը, Քոչարեան եւ ընկերներ կը փորձեն լաւագոյնս չարաչահել իրաւական բաւիղին ընձեռած այս կացութիւնը:

Մեր համեստ կարծիքով, սպասողական այս վիճակի երկարաձգումը երբեք նպաստաւոր չկրնար ըլլալ յեղափոխութիւնը իրագործած կողմին համար: Յոռեզոյն պարագային ան կրնայ հող պատրաստել պատեհապաշտ բռնապետի մը երեւման ու արիւնահեղութեանց: Հետեւաբար, մեկնարկուած

յեղափոխութիւնը իր նպատակին հասցնելու համար, ներկայ իշխանութիւններուն կը մնայ հետապնդել արմատական լուծումներ, արագացնել փոփոխութիւններու թափը եւ որդեգրել կտրուկ գործելաձեւ: Երբ բացայայտ դարձած է նախկին իշխանութիւններու կողմէ լարուած ականներու գոյութիւնը, որոնք կը խոչընդոտեն արագ փոփոխութեանց թափը, ապա պէտք է գտնել միջոցները, անմիջականօրէն վնասագրելու այդ ականները եւ օր առաջ ամրակայելու օրէնքի գերիշխանութիւնը: Ազգային ժողովը պէտք է կրէ այդ պատասխանատուութիւնը եւ այս հանգրուանին, լուծումներ գտնելու ամենայարմար գործելաձեւը պիտի ըլլայ դիմել անհատ մասնագէտներու, խուսափելու համար յանձնախումբային դանդաղ գործելաձեւէն:

Համաշխարհային ներկայ գարգացումները յստակօրէն կը բացայայտեն անհատական նախաձեռնութիւններու խաղցած դերին կարեւորութիւնը: Անոնց թափը շատ աւելի արագ է եւ արդիւնքները աւելի շուտով տեսանելի ու զգալի: Ուրեմն, արագ արդիւնքներու հասնելու համար եւ զգալի շահոյթ ապահովելու համար, իշխանութիւնները առաջնահերթութիւնը պէտք է տան անհատ տաղանդներու գարգացման հնարաւորութեան, քան՝ կազմակերպութիւններու, որոնց ընթացքը ծանրաշարժ է: Անոնք նաեւ պէտք է որդեգրեն թափանցիկ գործունէութիւն, շահելու համար քաղաքացիներու վստահութիւնը եւ ապահովելու անոնց մասսայական մասնակցութիւնը երկրի յառաջխաղացքին եւ պետութեան հզօրացման: Ժամանակի ընթացքին է, որ պիտի կազմաւորուին պետական հիմնարկութիւնները (institutions), որոնք այդ պատասխանատուութիւնը պիտի վերցնեն իրենց վրայ:

Շատ կարեւոր է իշխանութիւն-ժողովուրդ հաղորդակցութեան կապը: Իշխանութիւնը կրնայ շատ լաւ քայլեր առնել, բայց եթէ չյաջողի համոզիչ կերպով անոնք բացատրել ժողովուրդին, այդ քայլերը արդիւնաւէտ չեն կրնար ըլլալ: Այս մէկը առաւել մար-

տահրաւէրային է, նկատի առած, որ մամուլի մեծ մասը կը գտնուի նախկին իշխանութեանց ձեռքին եւ անոնք ամէն ջանք կը գործադրեն վարկաբեկելու համար նորերը: Ներկայ հանգրուանին, այս պատասխանատուութեան ծանրութիւնը կ'իջնայ վարչապետ Փաշինեանի ուսերուն: Չի՛ բաւեր հանդէս դալ 100 կէտերու եւ նմանօրինակ յայտարարութիւններով: Յաճախակի ելոյթներով ժողովուրդին պէտք է մօտէն հաղորդակից դարձնել հարցերուն եւ անոր մասնակցութիւնը ապահովել լուծումներուն: Օրին, առաջին նախագահ՝ Լեւոն Տէր Պետրոսեան, իր «Պատերազմ թէ՞ խաղաղութիւն» Լրջանալու Պահար՝ յօդուածով, շատ խորիմաստ եւ հրատապ հարցեր բարձրացուց, բայց չկրցաւ ապահովել ժողովուրդի մասնակցութիւնը այդ հարցերու քննարկման: Հետեւաբար, իր նախաձեռնութիւնը ձախողութեան մատուցեցաւ: Եթէ ան յաջողէր ստեղծել շինիչ քննարկում, թէ՛ իր եւ թէ՛ Հայաստանի ճակատագիրը դրականօրէն տարբեր պիտի ըլլային: Պէտք է դաս առնել այդ օրինակէն եւ ըստ այնմ շարժիլ: Յանդուգն քայլերու անհրաժեշտութիւնը կայ:

Որպէս ամփոփում մեր խորհրդածութեանց, կրնանք անվարան հաստատել, որ Թաւշեայ Յեղափոխութիւնը նոր շունչ ու եռանդ բերաւ Հայաստանի ու աշխարհացրիւ հայութեան: Որպէս զի այդ շունչն ու եռանդը յօդս չի ցնդին, յեղափոխութիւնը պէտք է արդիւնաւորուի մեզ կաշկանդող խնդիրներու անմիջական ու արմատական լուծմամբ, միշտ մնալով օրէնքի սահմաններուն մէջ: Բնականաբար սխալներ պիտի գործուին, բայց երբ յստակ կ'երեւի իշխանութեան անկեղծ միտումը՝ արդար ու ժողովրդավար պետութեան մը կառուցումը, ապա ժողովուրդը հասկացողութեամբ պիտի ընկալէ զանոնք: Յեղափոխութեան յաջողութեամբ սպասողական այս վիճակը, որուն ականատես կ'ըլլանք, պէտք է՛ երկարի, որպէս զի առիթ չտայ նոր յեղափոխութեան մը, որ վստահաբար Թաւշեայ պիտի չըլլայ:

Զօրացիւք Օժանդակէ՛ք Փրկէ՛ք

Syrian Armenian Relief Fund
P. O. Box 1948
Glendale, CA 91209-1948

www.syrianarmenianreliefund.org

MARONIAN INSURANCE SERVICES

Since 1975, we have proudly served your health and life insurance needs.

We will continue to stand by your side and secure your **family** and **business** with our full range of insurance policies.

HEALTH LIFE COMMERCIAL

CALL US FOR A PERSONALIZED QUOTE
(818) 500 9585

805 E. Broadway, Glendale, CA 91205
sbmaronian@gmail.com
CA INSURANCE LICENSE # 0C99815

MaronianInsurance.com

Հ.Բ.Ը.Մ. «Հայ Կին» Դասախօսութիւն

«Այն տարածութեան մէջ, ուր ցաւն ու կարեկցութիւնը կը հանդիպին, վախը կը վերածուի ընկերոջ մը եւ զգացումներն ալ իրենց դերը կը բացայայտեն, որպէս հաստատարիմ առաքեալներ եւ ուղեցոյցներ եւ այն ճամբորդութիւնը որ համբերատար մեզ կը սպասէր, կեանքի կը կոչուի իր բոլոր գեղեցկութեամբ:

Կեանքի եռանգները, թէ փոթորիկին եւ թէ արեւի շողերուն կարիքը ունին: Վստահեցէք փոթորիկին եւ ապա ներս ընդունեցէք արեւի շողերը: Գոտի՛ք ձեր կեանքի գոյները:» Տօքթ. Լիզա Արսլանեան: Շաբաթ 17 Օգոստոս 2019-ին, Հ.Բ.Ը.Մ. Թամար եւ Վաչէ Մանուկեան սրահէն ներս, Փաստինա, տեղի ունեցաւ «Հայ Կին» ընկերակցութեան եւ անոր երիտասարդ շրջանակի կողմէ կազմակերպուած օգտաշատ դասախօսութիւն մը, "Let's blow away the Blues" խորագիրով: Դասախօսութեան հիմնական նիւթն էր ընկճուածութիւնը եւ յուսալքումը, անոր հետեւանքները եւ ապա դարմանումները:

Սոյն Դասախօսութեան, մեծ հմտութեամբ յաջորդաբար ներկայացան երկու հոգեբաններ, Տօքթ. Լիզա Արսլանեան եւ Տօքթ. Շէյտա Մէլզոնեան:

Տօքթ. Լիզա Արսլանեան անդրադարձաւ անհատներու մօտ ընկճուածութեան պատճառաւ յառաջացած երեւոյթներուն, յուսալքումներուն, հոգեբանական ազդակներուն եւ ապա դարմանումներու տարբեր ձեւերուն մասին, շեշտելով որ «Վէճքը այն տեղն է, ուրկէ լոյսը ներս կը թափանցէ»: Տօքթ. Արսլանեան յայտնեց

որ ընկճուածութիւնը շատ բնական երեւոյթ մըն է եւ պէտք չէ վախնալ կամ տեղի տալ, այլ ընդհանուր եւ կենսական հետազոտութիւններով պէտք է դարմանումներ գտնել:

Երկրորդ դասախօս, Տօքթ. Շէյտա Մէլզոնեան անդրադարձաւ ընկճուածութեան ազդեցութեան մասին՝ մեր շրջապատին եւ յատկապէս ընտանեկան յարկէն ներս:

Ան ներկայացուց դարմանումներու շարք մը, որ կարելոր է նաեւ բոլոր կողմերուն եւ խնդրոյ առարկաներուն: Տօքթ. Մէլզոնեան շեշտեց նաեւ հաղորդակցութեան եւ ինքնազարգացման կարեւորութեան վրայ՝ այս ծիրէն ներս:

Ձեռնարկի աւարտին, «Հայ Կին» ընկերակցութեան հիմնադիր Տիկ. Սոնա Եագուպեան շնորհակալութիւն յայտնեց այս օգտաշատ դասախօսութեան եւ հմուտ բժշկուհիներուն՝ իրենց բացառիկ ներկայացումներուն համար: Տիկ. Եագուպեան գնահատեց «Հայ Կին» ընկերակցութեան տարիներու տարած արդիւնաբեր աշխատանքը: Ան յայտնեց թէ Հայաստանի մէջ «Հայ Կին»-ի հիմնած եւ նեցուկը վայելող բժշկական կեդրոններուն մէջ մինչեւ օրս ծնած են 3600 երեխաներ, ինչ որ հիանալի իրականութիւն մըն է եւ մեծ ուրախութիւն պատճառեց ներկաներուն:

Իսկապէս որ մեծապէս գնահատելի է «Հայ Կին» ընկերակցութեան տարած մեծ աշխատանքը Հայաստանի եւ սփիւռքի մէջ, ըլլալ օգտաշատ հայ սերունդի մը պատրաստութեան ծիրէն ներս: Վարձքը կատար բոլորին:

Լ.Մ.

Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութեան

Շարունակուած էջ 1-էն

Ապա, հանդիսավարը համառօտ ներկայացուց ՀԿԲՄ-ի պատմականը ու ծաւալած գործունէութիւնը, Լիբանանէն սկսեալ, ուր հիմնուած է 1969-ին, մինչեւ Լոս Անճելըս եւ Հայաստան: Շարունակելով՝ Տիկին Խոտանեան ներկայացուց ՀԿԲՄ-ի կրթաթոշակներու ֆոնտի ստեղծման գործընթացը, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերած են խումբ մը հեռատես անհատներ, որոնք հաւատացած են երիտասարդութեան կարեւոր դերին մեր համայնքային կեանքէն ներս ու այդ պատճառաւ իսկ արժանի են ամէն տեսակի քաջալերանքի եւ խրախուսման: Հիմք ընդունելով այս նպատակները, ՀԿԲՄ-ի Կրթաթոշակներու Յանձնախումբը ուսումնասիրեց ստացուած բազմաթիւ

դիմումները եւ որոշեց վեց կրթաթոշակ շնորհել, նախապէս յայտարարուած հինգի փոխարէն:

Ապա, ամպիոն հրաւիրուեցաւ Յանձնախումբի անդամ՝ Դոկտոր Ռոզին Տէր Դաւիթեան, որպէսզի ներկայացնէ մրցանակակիրները:

Դոկտ. Տէր Դաւիթեան իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ համալսարանական կրթաթոշակներու պատմականին ու յայտարարեց, որ անոնց կարեւորութիւնն ու ազդեցութիւնը ուսանողներու կեանքէն ներս, ոչ այնքան դարմական առումով է, այլ այն իմաստով, որ նման պարգեւատրումներ մեծապէս կը նպաստեն ուսանողներու կենսագրականին ու դրական կը գնահատուին աշխատանքի ասպարէզի ընթացքին:

Ապա հրաւիրուեցաւ Կրթա-

Նոր Գիրքեր «Սփիւռքահայ Կեանքեր Ինչպէս որ Տեսայ» Զեղինակ Դոկտ. Հրայր Ընտէրեան

Յիշարժան շնորհանդէս մըն էր որ տեղի ունեցաւ Ուրբաթ, 16 Օգոստոս 2019, երեկոյեան ժամը 7:30ին Փաստինայի Հայ Կիւրիկիա Աւետարանական Եկեղեցոյ Տէրեան սրահին մէջ: Եղածը գրական երեկոյ մըն էր, այլապէս շնորհանդէս մը, որուն ընթացքին ներկայացուեցաւ սփիւռքահայ ծանօթ մտաւորական, գրող եւ հասարակական գործիչ՝ Դոկտ. Հրայր Ճէպէճեանի նոր հրատարակած «Սփիւռքահայ կեանքեր ինչպէս որ տեսայ» հատորը:

Լոս Անճելոս գաւառի տարբեր շրջաններէն ժամանած ընտրանի հասարակութեան մը առջեւ բացման խօսքով ներկաներուն ողջունեց եկեղեցոյ ժրջան հովիւ՝ Պատուելի Սերոբ Մկրտիչեան: Ապա Արժ. Տ. Պօղոս Քհնյ. Պալթայեանի օրհնութեան աղօթքով ընթացք առաւ յայտագիրը:

Իր հերթին Կիւրիկիա եկեղեցոյ վարչութեան ատենապետ Արա Ասիլեան, իր ելոյթին մէջ բարձր գնահատեց յօբեյեարին արժանիքները եւ դրուատանքով արտայայտուեցաւ հայ գիրին ու հասարակութեան բերած իր օգտաշատ ծառայութեան մասին:

Օրուան առաջին խօսք առնողն էր Սարգիս Մահերէճեան: Ան դոկտ. Հրայր Ճէպէճեանի սոյն աշխատասիրութեան մասին շատ ամփոփ կերպով արյայայտուելով, գայն նմանցուց համանուագի մը: Յատկանշական նկատեց հեղինակի մօտ առկայ եղող հասարակաց գիծ մը, որ բնորոշիչ յատկութիւն մըն է, ուր դրսեւորուած կը տեսնենք եւ իրարու ազդեցութեամբ հայ քրիստոնեայի կերպարը:

Երկրորդ ելոյթ ունեցողն էր Յովսէփ Նալպանտեան: Ան նախ ներկայացուց միւս երկու գեղուցաբերներու ամփոփ կենսագրականները, նաեւ ինքզինք՝ որպէս 22 գիրքերու հեղինակ: Իսկ «Սփիւռքահայ կեանքեր ինչպէս որ տեսայ» հատորի մասին անդրադառնալով նշեց որ Դոկտ. Հրայր Ճէպէճեան որակաւոր յօդուածներու հեղինակ է ու անաչառ հրապարակագիր մը, որ իր շահեկան յօդուածներով կ'ոգեւորէ իր ընթերցողները:

«Սփիւռքահայ կեանքեր ինչպէս որ տեսայ» 552 էջերէն բաղկացած գիրքի մասին որակեալ ուսումնասիրութեամբ մը, հանդէս եկաւ Հրայր Սեփեթեան: Ան Դոկտ. Հրայր Ճէպէճեանի անձին մէջ կը տեսնէ ժամանակակից այն հայը, որուն սիրտը կը տրոփէ միջազգայինով բաց գայն կը կապէ ազգայինին հետ: Աշխատասէր եւ արդիւնաւէտ գրող մըն է որ կը հաւատայ այն բանին որ կը գրէ:

Հրայր Սեփեթեան շահեկան

թոշակներու ֆոնտի հիմնադիրներէն՝ Պր. Թադէոս Քէրոզեան, որպէսզի պարգեւները յանձնէ յաջողակ ուսանողներուն:

ՀԿԲՄ-ի այս տարուայ կրթաթոշակի մրցանակներուն արժանացան Քալիֆորնիոյ Սանթա Բարբարայի Համալսարանի ուսանող Նանոր Տէր Պետրոսեան, Ազուսա Փասաֆիք Համալսարանի ուսանող Ալիսոն Դաֆարի, Քալիֆորնիոյ Լոս Անճելըս

մէջբերումներ կատարելով այս նոր հրատարակութենէն, ներկաները աւելի մօտէն ծանօթացան հեղինակի սփիւռքահայ տարբեր գաղթօճախներուն տուած այցելութիւններէն կրած տպաւորութիւններուն մասին:

Այս կապակցութեամբ ուշագրաւ էին իր եւ ուրիշներու մտորումները հայապահպանութեան, հայ դատի եւ հայրենիքի-սփիւռք փոխյարաբերութիւններուն ցեղասպանութեան եւ յարակից այլ այժմէական հարցերու մասին:

Իր սրտի խօսքին մէջ Գաբրիէլ Մոլոյեան դրուատեց Դոկտ. Հրայր Ճէպէճեանի բացառիկ ունակութիւնները որպէս աշխարհի չորս ծագերը ուղեւորութիւններ կատարող անձ, որ հետաքրքրական պատմումներով, լուսարձակի տակ առած է հայ կեանքի տարբեր երեւոյթները: Աւարտին՝ մաղթեց քաջառողջ, երկար եւ բեղմնաւոր տարիներ, դաւար գրիչ ու նորանոր յաջողութիւններ:

Երեկոյի գեղարուեստական բաժնի միակ մասնակիցն էր շնորհալի դաշնակահարուհի եւ երգչուհի Արեւի Աղպապեանը, որ իր ազգային եւ միջազգային երգ ու նուագի ներդաշնակ կատարումով տպաւորեց ներկաները:

Վերջին խօսք առնողն էր հեղինակը՝ Դոկտ. Հրայր Ճէպէճեան: Ան նախ շնորհակալութիւն յայտնեց երեկոյթի մկազմակերպիչներուն եւ յայտագրի մասնակիցներուն: Միեւնոյն ատեն հետաքրքրական դրուագներ պատմեց իր կեանքի փորձառութենէն ու հանդիպումներէն: Ան անցնող 40 տարիներու ընթացքին որպէս Ս. Գիրքի Միջին Արեւելքի ընկերակցութեան տնօրէն իր այցելած վայրերուն մէջ ամէն ջանք թափած է հայեր տեսնելու եւ իրազեկ դառնալու անոնց ապրելակերպին:

Շնորհանդէսէն ետք տեղի ունեցաւ գիրքի մակագրութիւն եւ հիւրասիրութիւն:

Գ. Մ.

Համալսարանի ուսանող Քալիֆորնիոյ Սանթա Բարբարայի Համալսարանի ուսանող Նարեկ Տատուրեան, Քալիֆորնիոյ Իրվայն Համալսարանի ուսանող Քրիստինա Չիրանեան եւ Սաութուեսթըրն Իրաւաբանական Համալսարանի ուսանող Թալին Քոճապապեան:

Հանդիսութեան աւարտին տեղի ունեցաւ ճոխ հիւրասիրութիւն:

Ձեր Ծանուցումները Կատարեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին

Հարցազրույց՝ Հայ Մամուլի Խմբագիրներուն Հետ

Քրեանթա Հովիտի Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ դաստիարակչական յանձնախումբը, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսին կողմէ «2019 Հայ մամուլի տարի» հռչակման առիթով, կազմակերպած էր հրապարակային ձեռնարկ մը՝ «Հարցազրույց, հայ մամուլի խմբագիրներուն հետ» անունով տակ՝ Կիրակի, Օգոստոս 11, կ. ե. ժամը 1ին, Ազգային Առաջնորդարանի «Տիգրան եւ Զարուհի Տէր Ղազարեան» սրահին մէջ, կոկիկ թիւով հանդիսականներուն ներկայութեամբ: Հարցազրույցին կը մասնակցէին լոսանձեյրսահայ տպագիր մամուլը եւ համացանցը վարող չորս թերթերու ներկայացուցիչները, հետեւեալ հերթականութեամբ: Արա Խաչատուրեան՝ «Ասպարէզ», Գաբրիէլ Մոլոյեան՝ «Մասիս» շաբաթաթերթ, Հրաչ Սեփեթեան՝ «Նոր Օր» շաբաթաթերթ եւ Յարութ Մասունեան՝ «California Courier» շաբաթաթերթ:

Վահէ Հայրիկեան, յանուն դաստիարակչական յանձնախումբին բարի գալուստ մաղթելէ ետք բոլորին, շարունակեց. Այսօրուան ձեռնարկը նուիրուած է Արամ Առաջին Կաթողիկոսի կողմէ հռչակուած «Հայ մամուլի տարուան» առթիւ: Մեր հրաւերին ուրախութեամբ եւ շնորհակալութեամբ ընդառաջեցին այսօր այստեղ ներկայ տպագիր հայ մամուլի չորս հայ խմբագիրները: Յարգանք, հայ մամուլի խմբագիր թէ համացանց ազգապարծան ծառայողներուն: Ինչպէս Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետը կը մատնանշէ, «Հայ մամուլը սոսկ տեղեկութիւն փոխանցող միջոց չէ, այլ առաքելութիւն է յստակ տեսլական ունենալու»: Ուրեմն, կը հրաւիրեմ փաստաբան եւ թատերագիր Արամ Գուլումեանը, որպէսզի վարէ հարցազրույցը:

Արամ Գուլումեան. — Միրելի ներկաներ, ինչպէս որ Վահէն ըսաւ, 2019 «Մամուլ տարի» հռչակուած է Արամ Վեհափառին կողմէ:

Առաջին հարցում. — Այս բեմին վրայ տեղ գրաւած են հինգ տղամարդիկ, բոլորն ալ որոշ տարիքէ մը վեր, ուրեմն ո՞ւր են հայկական մամուլի կին խմբագիրները եւ ո՞ւր է երիտասարդութիւնը:

Արա Խաչատուրեան «Ասպարէզ». — Շատ լաւ մատնանշում արար, Արամ, որովհետեւ իրօք պակասում են կանայք, (բացառութեամբ՝ «California Courier») որ հայ մամուլին ծառայում են: Արեւմտեան շրջանում սակաւաթիւ են մամուլին ծառայող կանայք: Արեւելեան շրջանում, ինչ-

պէս «Armenian Weekly», Միրիայուն (Հալէպում) եւ Պարսկաստանում («Ալիք») կան խմբագիր կանայք: Գալով երիտասարդութեան, նրանց բացակայութիւնը ինձ համար աւելի մտահոգիչ է: Նրանք թէեւ հետաքրքրուած են մամուլի աշխատանքով, բայց հայկական մամուլի աշխատանքով չեն մտածում այդ գործը առաջ տանեն ոչ միայն լեզուի, նաեւ նիւթականի էլ պատճառով: Հայկական հաստատութիւններն ու կազմակերպութիւնները հարկ է նկատի առնեն այս մէկը, որչափ նոր սերունդը կեանքի ասպարէզ դարձնեն հայ մամուլը:

Գաբրիէլ Մոլոյեան «Մասիս» շաբաթաթերթ. — Յաւանք է որ իրական սեռը իր գործուն աշխատակցութիւնը չի բերեր հայ մամուլին: Բայց կացութիւնը տարբեր է Միջին Արեւելքի մէջ, յատկապէս Լիբանանի մէջ, ուր ունինք գեղեցիկ ներկայացուցիչներ մը իրական սեռէ, որոնք կ'աշխատակցի հայ մամուլին, հեղինակ են հայ գիրքերու եւ իրենց ներդրումը կը բերեն հայ մշակուցի զարգացման գործին մէջ: Յուսանք որ յետագային զարթոնք մը կը հնչէ եւ աւելի կը նպաստաւորուի հայ մամուլը իրական գործիչներով: Իսկ ինչ կը վերաբերի երիտասարդութեան, դժբախտաբար Ամերիկա ծնած հայ երիտասարդութիւնը բոլորովին կունակ կը դարձնէ հայ թերթին, հայ գիրքին եւ հայ գրականութեան: Եւ համացանցի այս դարաշրջանին, հայ երիտասարդը կը մտածէ իր ժամանակը տրամադրել համացանցային լուրերու:

Հրաչ Սեփեթեան «Նոր Օր». — Չեմ ուզեր կրկնել՝ հայ մամուլին կիրներու բացակայութեան մասին ըսուածները... Այդ հարցը նիւթականի հետ կապուած է: Հայ դպրոցներու մէջ հայ կիրները լաւ գործ կը տեսնեն, սակայն մամուլի մէջ քիչ է: Ունինք կիրներ, որոնք կամաւոր կերպով կ'աշխատակցին «Նոր Օր»ին:

Յարութ Մասունեան «California Courier». — Ուրեմն, պատասխանելու համար նաեւ նախկին հարցումին, մէկ տարի առաջ ձէնի եղեմը, որ այստեղ նստած է որպէս «California Courier»ի խմբագիր, ինքը յաջողեց Սերժ Մամունեանցին, որ անցեալ տարի դժբախտաբար մահացաւ: Երբ հայկական մամուլին իրական սեռի բացակայութեան մասին կը խօսինք, այս հարցին աւելի լայն ձեռով պէտք է նայինք, որ ընդհանրապէս բոլոր ժողովուրդներու մէջ իրական սեռը փոքր ներկայութիւն է դժբախտաբար: Եւ ասիկա ոչ միայն մամուլի

պարագային, այլ նաեւ բոլոր ոլորտներու մէջ:

Մեր թերթերուն մէջ ընդհանրապէս երիտասարդներուն հետաքրքրող նիւթեր չկան: Այն հարցերը որ մեզ կը հետաքրքրեն — Հայկական Հարց, ցեղասպանութիւն, Թուրքիա եւ այլն — անոնք խանդավառ չեն այդ հարցերով, կ'ուզեն առօրեայ կեանքին առնչուող հարցերով զբաղուիլ...:

Արամ Գուլումեան. — Ուրեմն ի՞նչպէս կրնանք ներկայացնել այդ նիւթերը որ հետաքրքրէ երիտասարդները: Եւ յետոյ, ի՞նչ նիւթեր են որ գիրենք կը հետաքրքրէ, որ մենք չենք անդրադառնար:

Գաբրիէլ Մոլոյեան. — Նախ պէտք է երիտասարդներուն սիրցնենք թերթ կարդալ, թերթ բանալ: Խնդիրը այն է, որ թերթ բանալ չեն սիրեր: Երիտասարդը գրաւող նիւթ ըլլայ, եթէ ատոր իր մասնակցութիւնը բերէ, այդ մասին անդրադարձ ըլլայ թերթերու մէջ, ցոյցի մը մասնակցի, կամ իր նկարը կայ, այն ստեն սիրով կը կարդայ: Բացի այդ, երիտասարդը կամ երիտասարդները կը սիրեն զգայացունց լուրեր կարդալ, պէտք է մտածել այս մասին:

Արա Խաչատուրեան. — Այն կարծիքը, որ մեր նոր սերունդը հետաքրքրութիւն կամ յարգանք չունի հայ թերթի հանդէպ, սխալ

կան լուրերով, առաջնորդող յղուածներով կ'առաջնորդէ ժողովուրդը այն գեղեցիկ գաղափարներով եւ քաղաքական ուղղութիւններով, որոնց կը հովանակորէ Հնչակեան կուսակցութիւնը:

Հրաչ Սեփեթեան. — Ես ոչ թէ դժբախտաբար պիտի ըսեմ, այլ բարեբախտաբար պիտի ըսեմ, որովհետեւ ուժերու մէկտեղումը յաջորդ 5-10 տարի, իմ կազմակերպութիւնս որ այդքան հսկայ կազմակերպութիւն մը չէ, բայց սփիւռքի մէջ միշտ եղեր է, ես կը կարծեմ մենք մեր ուժերու միութեամբ պիտի գոյատեւենք եւ պիտի շարունակենք «Նոր Օր» միւս թերթերուն հետ: Հոն է մեր ապագան: Այդ թերթը Online է, թուղթ է, երկրորդական է այլեւս...:

Յարութ Մասունեան. — Նաեւ պէտք է չի շնք, որ մամուլի վերաբերեալ դժուարութիւնները միայն հայկական մամուլին չի պատկանիր: Նոյնիսկ հօր Ամերիկայի մէջ, ահագին թերթեր դադարեցան: Վերջին տասնամեակին ամերիկեան մեծ թերթեր սնանկացան, հարիւրաւոր միլիոններով տղարներ: Այստեղ, Los Angeles Times-ը մեծ դժուարութիւններէ անցաւ, հսկայ կորուստներ ունեցաւ, մի քանի անգամ ծախուեցաւ, թերթը փոքրացաւ, էջերը պակսեցան... այնպէս որ միմիայն մեր հարցը չէ, այլ համաշխարհային հարց մըն է:

է: Ես «Ասպարէզ»ի անգլերէն բաժնի օրինակը բերելով, կարող եմ ասել, որ մենք ընդհանրապէս քաջալերում ենք երիտասարդները, երբ ինչ որ դերակատարութիւն են ունենում իրանք:

Երիտասարդներին հետաքրքրող նիւթեր պէտք է հրատարակենք, որպէսզի երիտասարդները մասնակցի դառնան մամուլի շարժումին...: Կարող է պատահել, որ սրանից 5-6 տարի յետոյ նրանք փոխանակուեն մեծահասակներին: Այո, մեր ընթերցողների մեծ մասը մեծահասակներ են, որոնք լրջօրէն հետեւում են մեր մամուլին, որպէսզի Հայաստանի, սփիւռքի եւ մեր գաղութի մասին լուրեր ստանան: Ո՞ւր եմ տեսնում հայ մամուլը սրանից հինգ վեց տարի յետոյ, հաւանաբար՝ paperless (համացանցային ընթերցողներ):

Գաբրիէլ Մոլոյեան. — Այո, այդ paperless-ը, դժբախտաբար երթալով պիտի ընդհանրանայ: Ինչ կը վերաբերի «Մասիս» շաբաթաթերթին, 1981-ին մէկ լեզուով՝ հայերէն սկսաւ, բայց երթալով ժողովրդականութիւնը շատնալով, եւ պահանջն ալ զգալով, ունեցաւ անգլերէնի բաժին մը: Առաւել եւս զարգացնելով թերթին հրատարակութիւնը, համացանցային Massis Post-ը սկսաւ անգլերէնով, ապա ունեցաւ հայերէն լեզուի բաժին եւ թէ հայրենի լուրերով, թէ տեղա-

Տկարութեանց կողքին, առաւելութիւններ ալ ունի:

Արամ Գուլումեան. — Կ'ուզեմ հարցնել, թէ ձեր հրատարակութեան առաքելութիւնը ի՞նչ է:

Արա Խաչատուրեան. — Մեր առաքելութիւնը այն է, ինչ որ էր 111 տարի առաջ, 1907, Օգոստոս 18-ին «Ասպարէզ»ը սկսաւ, որ տեղեկութիւն փոխանցի գաղութին եւ ասպարէզ դառնայ գաղութի մէջ հաղորդուելու, կարծիքների փոխանակում ստեղծելու, մտքեր արծարծելու եւ նաեւ էլ կամուրջը լինի մեր Արեւմտեան շրջանի դէպի Հայաստան:

Գաբրիէլ Մոլոյեան. — Մեր մամուլի առաքելութիւնն է, նախ եւ առաջ ծառայել հայ ժողովուրդին եւ նաեւ ծանօթացնել հայ մշակույթը, հպարտ դարձնել հայութիւնը իր մշակութային ժառանգութեամբ, տեղեկ պահել հայ ժողովուրդը Հայ Դատի առաջնահերթութեան, պահանջատէր հայ ժողովուրդի իրաւունքներու արդար դատի պաշտպանութեան: Նմանապէս, մեր գաղափարախօսութեան արտայայտիչը դառնալ խմբագրականներով, ծանօթացնել քաղաքական իրադրութիւններ եւ ճիշդ մեկնաբանութիւններ տալ անոնց՝ ըլլայ հայրենիքի մէջ եւ ըլլայ արտասահմանի մէջ: Եւ ամենա-

Massis Weekly

Volume 39, No. 30

Saturday, August 24, 2019

Armenian Government Supports Restart of Amulsar Gold Mining Operation

YEREVAN (RFE/RL) — Citing the findings of an independent environmental audit commissioned by his government, Prime Minister Nikol Pashinyan announced on Monday his intention to allow an Anglo-American company to restart a controversial gold mining project in Armenia disrupted a year ago.

Pashinyan said that the company, Lydian International, will have to stick to “unprecedentedly high environmental standards that have not been applied in Armenia until now.”

He said that the government will also force other mining companies operating in the country to gradually comply with those standards. He claimed that some of those companies have sponsored environmentalists’ campaigns against Lydian in an effort to kill the Amulsar project and thus avoid spending large sums of money on improving their notoriously poor environmental records.

Work on the massive gold mine located in the southeastern Vayots Dzor province started in August 2016 following a lengthy licensing process. But it ground to a halt in June 2018 as several dozen protesters blocked all roads leading to Amulsar. The roads have remained closed since then, with the protesters saying that gold mining and smelting operations there would

pollute air, soil and water resources.

Lydian, which claims to have already invested \$400 million in the project, dismisses these concerns, saying that it will use modern and safe technology.

Early this year, the Armenian government hired a Lebanese environmental consultancy, ELARD, to conduct an environmental assessment of what would be one of the biggest foreign investment projects ever implemented in Armenia. Pashinyan and other officials indicated that Lydian’s renewed operations will depend on the results of that audit.

ELARD was specifically tasked with looking into the project’s poten-

tial impact on Jermuk, a famous spa resort located around 20 kilometers from Amulsar, and the more remote Lake Sevan.

According to ELARD’s final report publicized by an Armenian law-enforcement agency last week, underground water at Amulsar is not connected with mineral water sources in Jermuk or rivers and canals flowing into Sevan.

The 200-page report says that gold mining poses greater environmental risks for other rivers flowing through Vayots Dzor. But it says they can be minimized if Lydian takes 16 “mitigating measures” recommended by ELARD. Lydian has expressed readiness to take virtually of all those

Continued on page 2

PM Pashinyan to Meet With Los Angeles Armenian Community on September 22

Prime Minister Nikol Pashinyan will depart Armenia for the U.S. on September 22, where he plans to meet with the Armenian community of Los Angeles during a public gathering at Grand Park in Los Angeles.

“The much anticipated meeting will take place on September 22 at 4 pm. I invite all of you to Grand Park of Los Angeles, where I will give a speech,” stated Pashinyan in a live Facebook post. “I invite our compatriots from Los Angeles and nearby cities. I hope we will discuss the agenda which we last touched upon during the gathering in Stepanakert. I hope we will organize a powerful gathering that day in Los Angeles, which many people righteously call the capital of the Diaspora and I believe my visit will be productive,” added Pashinyan.

The Prime Minister emphasized that Los Angeles was one of the major centers of support for the non-violent, Velvet Revolution which took place in Armenia. “I highly appreciate the support of the Armenians in Los Angeles and I believe this is a very important meeting and highly anticipated meeting, at least for me. I hope this is also a highly anticipated meeting for the Armenians of Los Angeles and nearby cities as well.” Pashinyan concluded.

MPs Paylan and Günay Warn of “Imminent Risk of Genocide” Against Kurds

BUENOS AIRES — Two legislators in the National Assembly of Turkey representing the opposition People’s Democratic Party (HDP) warned this Thursday about the “imminent risk of genocide” against the Kurdish people, during a conference held at the National Congress of Argentina, in an event organized by the Armenian Center.

“The situation of the Kurds today is the most serious among minorities in Turkey,” said Ebru Günay, lawyer and deputy for the HDP. “Every Kurdish family is concerned about the possibility of their members being imprisoned

or killed.”

“The problem is that Erdogan feeds on a war policy, and his usual argument to silence criticism is to start a war against the Kurds,” she added, referring to recent reports of a new Turkish military operation in northern Syria, where the country already maintains an important base after two offensives in 2016 and 2018 and in the middle of the civil war.

“What we are waiting for is that the international community no longer closes its eyes to the crimes commit-

Continued on page 3

Armenian Educational Benevolent Union Presents the 2019-2020 AEBU Scholarship Awards

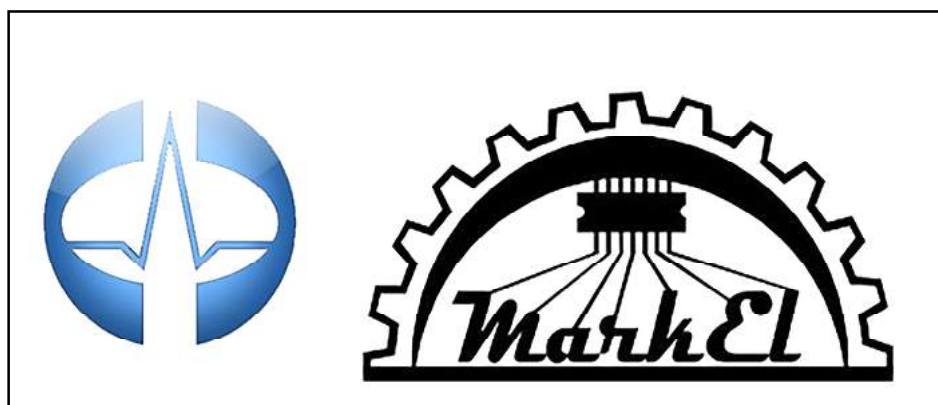

GLENDALÉ—“Empowering our youth for a brighter future.” Driven by this motto, the Armenian Educational Benevolent Union celebrated and recognized the achievements of six bright college students on Friday, August 9, 2019 at the Armenian Society of Los Angeles library in Glendale, California. An extraordinary evening, during which, the AEBU Scholarship Fund committee announced the recipients of its 2019-2020 Scholarships.

In her opening remarks, Mrs. Katia Kermoyan-Khodanian welcomed the guests and acknowledged the presence of our honorary guests, Ms. Jennifer Freeman, President of the Board of Education of the Glendale Unified School District, Dr. Vivian Ekchian, Superintendent of the Glendale Unified School District, Dr. Vahram Shemmassian, Director of Armenain

Continued on page 3

The United States Imposes Sanctions on Two Armenian Companies

YEREVAN—The US Department of Commerce said its Bureau of Industry and Security has placed two Armenian companies in the list of companies which are subject to US sanctions.

The Yerevan Telecommunications Research Institute (YETRI) and the Markel company are among 17 Canadian, Russian, Georgian and other firms blacklisted by the Bureau of Industry and Security (BIS), which is part of the U.S. Department of Commerce. They will now be banned from purchasing U.S. products.

The agency explained that YETRI has been sanctioned because it had obtained unspecified sensitive items and re-exported them without BIS licenses. “And the person who is both Executive Director of YETRI and President of Markel has been engaged in a business relationship with a sanctioned Iranian organization,” its statement added without elaborating.

Novosti-Armenia news agency contacted the executive director of the Yerevan Telecommunications Research Institute Mher Markosyan, who refrained from comments, saying only that the company is preparing an offi-

cial statement on this issue. He insisted that YETRI has never sold any equipment to Iranian firms.

“As for Markel, it had signed contracts and done business with Iranian enterprises until 2009,” Markosyan told RFE/RL’s Armenian service. “It hasn’t signed any further contracts since 2009.”

“Any export operation, especially to Iran, is examined under the microscope,” he went on. “If there is even a slight suspicion [of wrongdoing] rest assured that the [Armenian] state will not permit it. Knowing all this, we have never gone down that path.”

Markosyan also said that officials from the U.S. State Department have regularly visited and inspected his companies designing telecommunication equipment. “They praised and told us to keep up the good work,” he claimed.

Markosyan added that he will therefore appeal to the U.S. Embassy in Armenia to help lift the sanctions.

The Armenian Ministry of Economy said, meanwhile, that it is looking into the U.S. announcement and will comment later on.

British-Armenian Alan Andranik Gogbashian Appointed UK Ambassador to Armenia

LONDON — Alan Andranik Gogbashian has been appointed Her Majesty’s Ambassador to the Republic of Armenia, UK government’s press service reported. He will replace Ms Judith Farnworth who has served as British ambassador in Yerevan for the last four years. She will be transferring to another Diplomatic Service appointment.

Gogbashian has headed various divisions at the British Foreign Office since 2014. He was Britain’s deputy head of mission in Morocco from 2011-2014.

This is the first time that a Diaspora Armenian will be ambassador to Armenia. Gogbashian will take up his appointment during September 2019.

Meanwhile, the British Embassy in Yerevan touted on Monday a “substantial” increase in commercial ties between the two countries.

“Growth in trade turnover was 42 percent and 18 percent in 2017 and 2018 respectively,” it said in written comments to RFE/RL’s Armenian service. “There was a substantial growth in the UK’s investment flows to Armenia over the past four years in sectors such as ICT, pharmaceutical and mining.”

“The British Embassy in Yerevan sees further potential for growth and is

working with UK companies and sectors in Armenia to encourage more UK trade and investment,” it added.

The British mission also said London is committed to helping Armenia become a “democratic, prosperous and resilient country.”

“To do this, over the last year or so, the UK has increased its support to Armenia’s domestic reform agenda,” it said. “We supported delivery of the free and fair elections last December and now we are focusing on helping to strengthen Armenia’s institutions, which is crucial for Armenia’s long-term development. We are doing this through a range of governance and economic reforms, defense reform, efforts to tackle corruption and uphold human rights.”

Vahagn Dadrian, American-Armenian Historian and Genocide Researcher Passed Away

He was also an Honorary Doctor of the National Academy of Sciences of the Republic of Armenia and a Fellow of the National Academy of Sciences of the Republic of Armenia. Dadrian has done a great job of producing and publishing documentaries on the Armenian Genocide.

Vahagn Dadrian was born in 1926 in Istanbul. Graduated from the University of Berlin, School of Mathematics, History of Vienna University and University of Zurich International Law.

Dadrian is one of the founders of Comparative Genocide Studies. Particularly valuable are “The Armenian Genocide in Soviet and Historical Discussions” (in Armenian, 1995), “The German Responsibility in the Armenian Genocide.” Historical Proof Editing” (English, 1996), The Guarantee of Genocide. Monographs of the Turkish-Armenian Conflict (English, 1998). Within the field of international law, the analysis of the Armenian Genocide was dedicated to the Genocide as a key issue of national and international law. The Armenian Question in the Years of World War I and Its Modern Legal

Attitude” (English, 1989).

Vahagn Dadrian awarded the Movses Khorenatsi medal, gold medal Veritas (Harvard University), gold medal of the National Academy of Sciences, Fridtjof Nansen Committee for Armenians Chshmaritnere Italian gold medal (genocide scholars International Association), St. Sahak and St. Mashtots Medal of the President’s gold medal.

Levon Aronian Wins Saint Louis Rapid & Blitz Grand Chess Tour

SAINT LOUIS -- Armenian GM Levon Aronian has been crowned winner of the Saint Louis Rapid & Blitz tournament. He won the title despite losing his last round game against former leader Maxime Vachier-Lagrave.

The French grandmaster ended up sharing second place with Yu Yangyi and Ding Liren. World champion Magnus Carlsen finished in sixth place.

Right after his last game, Aronian said he was extremely happy with this victory.

“At this point I already don’t care if I blundered anything,” said Aronian. “The win just brings the relief. Before today I was thinking OK I am playing so badly, maybe I will have trouble catching up with Maxime. So the win is a great feel for me.”

Aronian had also won the rapid and blitz tournament in St. Louis two years ago, when the 13th world cham-

pion Garry Kasparov participated. Back then the winner’s total score was 24.5 points; this year 1.5 points fewer were enough.

Aronian won \$37,000 and 13 Grand Chess Tour points, which put him in third place in the overall standings, behind Magnus Carlsen and Vachier-Lagrave.

Next Aronian will participate in the Sinquefeld Cup tournament he won last year.

Armenian Government Approves Restart of Amulsar

Continued from page 1

measures.

In an 80-minute live broadcast aired through Facebook, Pashinyan insisted that the Amulsar project does not carry any environmental risks for Jermuk and Sevan.

“We will carry out constant monitoring and if we see that Lydian does not ensure zero emissions of contaminated water from the mine we will first warn and give it 90 days to rectify things,” he said. “If that is not done [within 90 days] the mine will be closed. The government has all the levers to

solve this issue.”

Pashinyan argued that right from the beginning his government made Lydian’s renewed operations at Amulsar primarily conditional on the environmental safety of Jermuk sources and Sevan. “We must today honor our own condition [set for Lydian,]” he said, adding that failure to do so would make Armenia look like an “unserious state” in the eyes of the outside world.

Pashinyan made the comments hours after meeting with parliament deputies representing his My Step alliance.

Armenian Educational Benevolent Union Presents the 2019-2020 AEBU Scholarship Awards

Continued from page 1

Studies Program at California State University of Northridge, and Dr. Hasmig Baran, Armenian Studies professor at CSUN. After a brief introduction of the history of the Armenian Educational Benevolent Union established in 1969 in Beirut, Lebanon, Mrs. Kermoyan-Khodanian continued her remarks explaining the inception of the AEBU Scholarship Fund by a group of visionary individuals who believe in empowering the youth with highest level of education and encouraging community service and the idea of giving back to one's community. Based on these ideals, the AEBU Scholarship committee carefully reviewed the numerous applications received and decided to award six scholarships instead of the five, which was initially announced. Afterwards she invited Dr. Rosine Der Tavitian to introduce the awardees.

Before introducing the awardees, Dr. Der Tavitian talked about the history of scholarships in general; she emphasized the fact that the concept of giving scholarships has started in 1643 in London, England. Afterwards, she emphasized the importance and the impact of scholarships in resumes when pursuing careers. Then the highlight of the evening was when Dr. Der Tavitian invited Mr. Tatios Koroglian, a founding member of the AEBU Scholarship Fund to present the scholarship awards to our six talented and highly accomplished winners.

Our 2019 – 2020 AEBU Scholarship Fund Awardees are:

Nanor Deirbadrossion - Special skills: Lark Conservatory graduate, performed in many cultural events. She is a vocalist, plays the piano, the La Crescenta Church organist, plays in a rock band, recipient of multiple

awards, and recognitions. Nanor volunteered in various Armenian cultural events. Recognized the Armenian Community as a safe haven for her.

Future goals: Interested in Bioengineering, with intent to create machines to help the future of medicine to take better pictures of tumors and medical conditions.

College attending: University of California, Santa Cruz.

Alison Ghafari - Special skills: Active board member of the Gaidz Youth Organization since 2015. Worked with Nor Serount Cultural Association in setting up the library. For the past 11 years she was active in the St. John's church in La Verne and St. Gregory Armenian Church in Pasadena. She was an acolyte. She has participated in Genocide commemoration of Khatchcar at Azusa Pacific University.

Future goals: Biology with goal to become a physician and help her community.

College attending: Azusa Pacific University

Katia Khanlian - Special skills: Volunteered with the American Armenian Rose Float Association for three years. Spoken at the Armenian Telethon. She has won many science fair awards

Future goals: Chemistry major to become a pharmacist and discover medicine for cancer through research.

College attending: University of California, Los Angeles

Narek Dadouryan - Special skills: Armenia Tree Project ambassador, volunteered with the American Armenian Rose Float Association for the annual Rose Parade. Has founded a rock band, plays the guitar. He has performed at multiple events.

Future goals: Computer Science, become independent and contribute to

Mrs. Katia Kermoyan-Khodanian

the Armenian community through technology.

College attending: University of California, Los Angeles

Christina Chiranian - Special skills: Camp Counselor at AGBU Camp Amaras. Plays varsity basketball, was the team captain. Tutoring Armenian to students. Played Armenian theatre, and recently got recruited by Satamian Armenian Drama group.

Future goals: Double majoring in Political Science and Criminology, Law, and Society, with the intent to become a criminal lawyer. Continue Armenian studies and minor in Armenian.

College attending: University of California, Irvine

Talin Kojababian - Special skills: Active member of the Gaidz Youth Organization. Dean's List every semester at USC. Dean's List and Dean's Merit Scholarship at Southwestern Law School. Internship at Vatche Tashjian's Law Firm. Participated in the annual telethon for orphanages in Armenia. Played on the Pasadena Women's Soccer team and received the Scholar Baller Award for college athletes who

Dr. Rosine Der Tavitian

excel in school.

Future goals: Passing the Bar on the first try, start her own law firm and become a judge in the future.

College attending: Southwestern Law School

To conclude the event, Mrs. Katia Kermoyan-Khodanian emphasized the importance of committing to advancing the mission of the AEBU Scholarship Fund. She urged those present and the community at large to support this mission and donate to expand its programs. A reception followed the ceremony where guests enjoyed socializing, networking, and getting to know each other.

You may contribute to the Armenian Educational Benevolent Union Scholarship Fund by visiting our website AEBU.org or mailing your donation to AEBU Scholarship Fund, 1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104.

Armenian Educational Benevolent Union is a California based charitable organization, exempt from Federal income tax under section 501 (c) (3) of the Internal Revenue Code. Tax ID # 95-3798531.

MPs Paylan and Günay Warn of "Imminent Risk of Genocide" Against Kurds

Continued from page 1

ted by Erdogan against the Kurds. There is a people under threat of genocide," said the deputy of Kurdish origin.

On the other hand, Garo Paylan, an ethnic Armenian lawmaker in Turkey, also told the gathering that the reason for the tour is to warn the countries they are visiting of the imminent risk of a new genocide, this time against the Kurds.

"The same Genocide against the Armenians 105 years ago, could be repeated today against the Kurds," said Paylan. "I am very grateful for Argentina's recognition of the Armenian Genocide. Many countries recognized it, but did this stop our pain? We will achieve justice when the Turkish Parliament recognizes the Armenian Genocide," said the Deputy. "Only a truly democratic Turkey will recognize the genocide against the Armenian people."

Günay and Paylan have visited Uruguay and will continue their trip to Chile and Brazil after passing through Argentina, as part of a Latin America tour organized by the Kurdistan Latin America organiza-

tion and various Armenian organizations within these nations.

"Today, on the border of Turkey, there are 80 thousand soldiers stationed and waiting for Erdogan's order to kill," said the deputy.

"Erdogan is manipulating the international powers, blackmailing and using their strategic position for the whole world. It threatens, for example, to open the border to refugees so they can reach Europe," Paylan said.

"It is not that the international community or the EU does not understand what is happening in Turkey, but they are afraid of the word 'refugee.' However, today in Syria we can say that Turkey, is in part, responsible for the war and refugees" he added.

For Paylan, the coup against Erdogan three years ago allowed the president to forge an alliance with the nationalists after which "he began to commit crimes, oppress and murder to realize his dream."

"He jailed his opponents, we are few who are free and can talk about the issue," he said.

Günay, in agreement, stated that the Turkish president "took advantage of the 2016 coup attempt to create his

own presidential system."

"Erdogan built the country's system on a person, so the ideology and speech he always uses is from a flag, a nation, a religion and a language. In Turkey, journalists, academics, ethnic groups and activists are imprisoned today, including politicians and human rights supporters," he added.

"Unfortunately today, we Armenians are a minority and the only possibility that a minority group will live peacefully is within a system of respect for democracy," Paylan explained.

Paylan recalled that 100 years ago, the demands of the Armenians for equal treatment by the Ottoman Empire was reciprocated with mass extermination. "That situation is repeated today, since the demands of democracy are in force. We are still afraid of this being repeated," he explained.

Regarding the statements made by Erdogan in April and on the occasion of the 104th anniversary of the

Armenian Genocide, when the president justified the actions as "appropriate deportations for that time," Paylan lamented the denial of a "scientifically proven crime that remains unpunished."

"When a president despises a scientific verdict of a crime against humanity, it is a sign that he is willing to repeat it," he said.

The legislator also considered that currently, the problems of Armenians and Kurds are similar, motivating the rapprochement between the two minorities which, in part, resulted in the founding of the HDP in 2012. The HDP currently has 62 seats in the National Assembly, constituting the third force of importance behind the official AKP (290) and the opposition CHP (144).

"We agreed that the best way to face fascism was to make a common front and eight years ago, we founded the HDP – an idealistic party that pursues utopias and has no background in Turkey," he added.

Four Scholars to Speak on “Western Armenian in the 21st Century: Challenges and New Approaches”

“WESTERN ARMENIAN IN THE 21ST CENTURY: CHALLENGES AND NEW PROSPECTS”

A NEW BOOK PUBLISHED BY THE SOCIETY FOR ARMENIAN STUDIES
AND THE PRESS AT CALIFORNIA STATE UNIVERSITY, FRESNO

Shushan Karapetian
USC

Jesse Arlen
UCLA

Elizabeth Mkhitarian
UCLA

Hagop Gulludjian
UCLA

FRESNO — Four scholars from USC and UCLA will discuss their research on Western Armenian in a panel discussion entitled “Western Armenian in the 21st Century: Challenges and New Approaches” at 7:30PM on Friday, September 6, in the University Business Center, Alice Peters Auditorium, at Fresno State. Armenian Studies Program Director Prof. Barlow Der Mugrdechian will moderate the discussion.

The presentation is part of the Armenian Studies Program Fall 2019 Lecture Series and is supported by the Leon S. Peters Foundation.

For the past few years, scholars have discussed how to best teach Western Armenian and to transmit the language to future generations. In November of 2017, the Society for Armenian Studies and the Calouste Gulbenkian Foundation organized a conference on “Transmitting Western Armenian to the Next Generation,” with the participation of six scholars. The conference was organized based on this discussion and from the 2010 report that UNESCO had placed Western Armenian on the list of the world’s endangered language. The scholars at the conference presented the latest research in the field of language acquisition, which benefits from theoretical and practical approaches in the field of teaching minority languages in a diasporic situation.

In 2018, The Press at California State University, Fresno published Western Armenian in the 21st Century: Challenges and New Approaches as part of the Armenian Series at Fresno State. The book was edited by Bedross Der Matossian and Armenian Studies Program Coordinator Barlow Der Mugrdechian. Four of the contributors to the volume will present their conclusions on September 6.

Dr. Shushan Karapetian is Deputy Director of the Institute of Armenian Studies at USC. She received a PhD in Near Eastern Languages and Cultures from UCLA in 2014, where she has taught Armenian Studies courses for the past nine years. Her dissertation, “How Do I Teach My Kids My Broken Armenian?": A Study of Eastern Armenian Heritage Language Speakers in Los Angeles,” received the Society for Armenian Studies Distinguished Dissertation Award in 2015.

Jesse Siragan Arlen is a PhD Candidate of Armenian Studies in the Near Eastern Languages & Cultures department at UCLA. He has taught Western Armenian at a Sunday School since 2016, and his creative prose and poetry in Western Armenian has appeared in literary journals such as Inkagir and Pakine.

Elizabeth Mkhitarian graduated from UCLA with a B.A. in English and Armenian Studies in 2018. She is a published writer of prose and poetry in English and Armenian. Her first book of poetry in Armenian is forthcoming.

Dr. Hagop Gulludjian received his PhD with highest distinction from the Jesuit University of Buenos Aires. He has been teaching modern Western Armenian at UCLA for many years. His area of research is in poststructural rereading of medieval mystical poetry and in languages without a country: language vitality programs and their replicability.

The lecture is free and open to the public. Free parking is available in Lot P6 or P5 near the University Business Center (parking permits are not required on Friday evenings).

For more information about the lecture contact the Armenian Studies Program at 278-2669, or visit www.fresnostate.edu/armenianstudies.

AESA Conference and Expo at Glendale Tech Week 2019!

GLENDALE — The Armenian Engineers and Scientists of America (AESA) Conference & Expo at Glendale Tech Week 2019 will be held on September 15-17th, 2019. AESA is excited to host these events as a strategic initiative that is bound to become a hallmark annual event in the area, converging the Armenian STEM community worldwide.

The AESA Conference at Glendale Tech Week 2019 will exhibit cutting-edge STEM-related presentations and multidisciplinary panel discussions in a wide variety of technical topics. All are welcome to submit posters and express interest in an oral presentation. This is an exceptional collaboration and networking opportunity among diverse presenters, program affiliates and local audiences. Abstract due date is September 4, 2019 at 11:59 PM. Contact stemconf@aesa.org. Registration and speaking is free of charge

Conference Time/Location:

Sunday, September 15, 2019 from 1PM – 5PM. Glendale Central Library, 222 E. Harvard St. Glendale, CA 91205. For conference registration visit expo.aesa.org.

AESA Expo at Glendale Tech Week 2019 will showcase creative startups and established companies from Armenia and the U.S. and present their extensive wealth of technology talent and world-class entrepreneurial excellence. An exceptional opportunity to market your breakthrough innovative products and services and network with local and international professionals in STEM (Science, Tech-

nology, Engineering, Mathematics) related fields. Benefit from collaboration with local businesses in our technology ecosystem, and explore funding opportunities with diverse investors and venture capital organizations in the Southern California region. Participating companies will present their unique talents in this marquis event. This is an unprecedented opportunity to augment your business and brand name. Bring your resume to our expo as well. This event is open to all businesses here in the U.S. and abroad. All are welcome!

Expo Time/Location:

Monday, September 16, 2019 from 3PM – 9PM, Tuesday, September 17, 2019 from 3PM – 9PM. Armenian Society of Los Angeles, 117 S. Louise St. Glendale, CA 91205. For further details and registration <https://expo.aesa.org>.

Meridianian Preschool Expansion

SHERMAN OAKS — In an effort to address a long student waiting list, C & E Meridianian Armenian Evangelical School has expanded its preschool capacity once more, five years after the initial increase in 2014 from 36 to 57 students. We are pleased to announce that currently, the school will be able to accommodate 74 preschool students. A new classroom has been opened to accommodate the additional students.

Our Preschool is licensed by the State of California to serve the needs of children ages 3 through 5 years. The objective of the preschool program is to provide an age and developmentally appropriate curriculum combined with Christian, Armenian, and American education to enhance the growth of the child as an individual.

Creative activities are incorporated daily to teach children skills needed to move to the next developmental stage. Experimentation, exploration, and discovery are encouraged. Our experienced teachers help children learn in a caring, warm, loving, and nurturing environment.

God has blessed our efforts with a thriving Meridianian School and a highly qualified and dedicated faculty, staff, and Board of Directors. We pray for God’s continued blessings and our community’s ongoing full support.

Established in 1982, Meridianian is the only Armenian Evangelical School in the United States. The School offers a broad-based curriculum that fosters academic excellence, high moral values, and spiritual enrichment in the Armenian Evangelical tradition.

**Legacy
Realty**

Nick Karasarkisian
Broker - CalBRE # 01022153

2275 Huntington Dr., #117
San Marino, CA 91108

Phone: 213.706.9990

e-mail: nickkarasarkisian@gmail.com
www.legacyrealtyca.com

Հայաստանի Ծնողագուրկ եւ Հաշմանդամ Երեխաներու Օգնութեան Հիմնադրամի 19-րդ Թելեթոն

Կիրակի, Սեպտեմբեր 8-ին, Ա.Մ.Ն.ի Արեւմտեան շրջանի ժամանակով, երեկոյեան ժամը 5:12ին, Լոս Անճելոսի հայկական ABC եւ High Vision հեռատեսիլի կայաններէն տեղի պիտի ունենայ մեր հայրենիքի Ծնողագուրկ եւ հաշմանդամ երեխաներու օգնութեան հիմնադրամի 19-րդ Թելեթոն-դրամահաւաքը:

Նախորդ տարիներուն նման, այս տարի եւս Թելեթոնին պիտի մասնակցին հայրենի եւ սփիւռքի ազգային-հասարակական գործիչներ, հոգեւորականներ, մտաւորականներ, արուեստագէտներ եւ այս հիմնադրամի բարերարներէն ոմանք:

Մօտ քսան տարիներ առաջ, Լոս Անճելոս ապրող խումբ մը հայեր, առանց կուսակցական, շարանական կամ այլ երկիրներէ եկած հայերու միջեւ խտրութիւն դնելու, գլխաւորութեամբ մեր շատ սիրելի, ազգային անխոնջ հրապարակագիր եւ հրապարակախօս Յովհաննէս (Քաջ Նազար) Բալայեանի, հիմը դրին աստուածահաճոյ եւ ազգանուէր այս միութեան, որուն գլխաւոր նպատակն է տեղ եւ ապաստան հայթայթել հայրենի ծնողագուրկ եւ հաշմանդամ կարիքաւոր երեխաներուն:

Այս հիմնադրամը քսան տարիէ ի վեր բազմաթիւ եւ բազմատեսակ ծրագիրներով հասած է այս երեխաներուն, անոնց ամէն տարի նուէրներով, Ձմեռ Պապիկի ժամանումով կը զուարճացնեն այդ պատիկները եւ անոնց տունը, պատասպարանները, խաղաղաշտերը նորոգած կամ հիմնովին կառուցած է:

Այս տարի, ծնողագուրկ եւ հաշմանդամ երեխաներու հիմնադրամի պատասխանատուները որոշած են Սպիտակ քաղաքի մարզամշակութային, ընկերային եւ ծանրաբարձութեան կեդրոնը իր բոլոր բաժիններով նորոգել եւ ամբողջութեամբ զարգարել, որպէսզի

քաղաքի փոքրիկներն ու պատանիները իրենք գիրենք հանգիստ եւ ուրախ զգան:

Այս Թելեթոնին, արդէն իսկ որոշ ազգայիններ իրենց նպաստը եւ նուէրը հասցուցած են սոյն ծրագրին, ուրիշներ ալ մեծագոյն ուրախութեամբ խոստացած են իրենց լուծման հասցնել հայրենանուէր այս նպատակին համար:

Սեպտեմբեր 18-ի այդ օրը, մեր արուեստագէտներէն ոմանք իրենց ելոյթներով եւ կոչերով պիտի դիմեն մեր ժողովուրդին որպէսզի իրենց սիրտերուն հետ՝ իրենց քսակներն ալ բանան ազգային եւ մարդկային վեհ նպատակներ հետապնդող

այս գործին համար:

Ըսուած է, որ «հաշուն ցաւէն միայն հայը կը հասկնայ»: Արդարեւ, Հայրենիքի կամ Սփիւռքի բոլոր ցամաքամասերուն վրայ, հայ արիւնակիրներու ցաւին միշտ եւ առաջին հերթին հայն է որ հասած է, խորապէս հասկնալով անոնց ցաւը:

Մենք ալ, մեր հայրենաբնակ բազմակարօտ ժողովուրդի ցաւերը եւ կարիքները աւելի կը հասկնանք, եւ միասնական ու միասիրտ հարկաւոր ենք դարման գնտել այդ բոլորին:

Ուրեմն, եկէք բոլորս ալ ձեռք-ձեռքի տալով, Աստուծոյ մեզի տուած օրհնութիւններէն բաժին հանենք հայրենի մեր երեխաներուն, առատօրէն մասնակցելով Կիրակի, Սեպտեմբեր 8-ի երեկոյեան ժամը 5:12 հեռատեսիլի 381 եւ 384 կայաններէն սփռուելիք Թելեթոնին:

Հայաստանի ծնողագուրկ հաշմանդամ կարիքաւոր երեխաներու ֆօնտի 100է աւելի կազմին, հիմնադրամը միշտ քաջալերող ազնիւ հայրենակիրներուն եւ մանաւանդ անոր հիմնադիր-նախագահ Յովհաննէս Բալայեանին շնորհակալութիւն յայտնելով, կ'ըսենք.— Ձեր վարձքը կատար:

Խ.Ճ.

Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմ - Հայերէնի Ուսուցիչներու Ամենամեայ Հաւաք

ՀՐԱԶ ՍԵՓԵԹԵԱՆ

Հովանաւորութեամբ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի բարեխնամ առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան արքեպիսկոպոս Տէրտէրեանի, 2019-ի Օգոստոսի 10-ին, Առաջնորդարանի «Համբար» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Արեւմտեան Թեմի դպրոցներու հայերէնի ուսուցիչներու ամենամեայ հաւաքը:

Հիւր դասախօսներն էին՝ ՀԲԸՄ-ի Մանուկեան-Տեմիրճեան վարժարանի տնօրէն Տիկ. Արփի Աւանդեան, որ ներկայացուց «Դասաւանդման նորագոյն մօտեցումները», ապա գրաբարագէտ եւ լեզուաբան, Բանասիրական գիտութիւններու թեկնածու, դոցենտ Նորայր Պօղոսեան խօսեցաւ «Արեւմտահայերէնի եւ արեւելահայերէնի նմանութիւններն ու տարբերութիւնները եւ դրանց դասաւանդումը», որմէ ետք Արեւմտեան Թեմի Քրիստոնէական դաստիարակութեան բաժանմունքի վարիչ՝ Պրն. Մաշտոց Չոպանեանին նիւթն էր «Ազգային, կրօնական տօներու, ծէսերու մատուցումը դասաւանդութեան ժամանակ»:

Աւելի քան յիսուն ուսուցչուհիներ եւ ուսուցիչներ դպրոցական վերամուտին նախօրէին մասնակիցը եղան օգտաշատ երեք դասախօսութիւններու, որոնց իւրաքանչիւրի աւարտին տեղի ունեցաւ հարց-պատասխանի պահ մը:

Առաջնորդ սրբազան հօր օրհնութեան գիրը փոխանցեց Սրբոց Ղեւոնդեանց Մայր տաճարի հոգեւոր հովիւ, արժանապատիւ Տէր Խաթակ Քհնյ. Շահբազեան: Ապա, աղօթքի համար հրաւիրուեցաւ Հոգշ. Հայր Տաճատ Մ. Վրդ. Եարտմեանը: Բացման խօսքով ելոյթ ունեցաւ Արեւմտեան Թեմի վարժարաններու Կրթական մարմինի ատենապետ՝ Դոկտ. Էլլի Անդրէասեան, որ հրաւիրեց Սրբոց Ղեւոնդեանց Մայր տաճարի «Փոքրիկ հրեշտակներ» շաբաթօրեայ վարժարանի տնօրէն, բարեշնորհ Յովհաննէս սարկաւազ Գոմբուեանը, որպէսզի ներկայացնէ օրուան հիւր դասախօսները:

Գլխաւոր բանախօսներէն տիկին Աւանդեան աւելի քան ժամ մը տեւող իր ներկայացումին ընթացքին կարեւորեց հետեւեալ կէտերը. ուսուցիչը անհրաժեշտ է, որ սիրէ իր աշխատանքը, ան ազդեցութիւն պիտի ձգէ աշակերտներու վրայ: Դասարանին մէջ առիթ տալ, որպէսզի աշակերտը արտայայտուի: Տարբեր աշակերտներ կան. ինչպէ՞ս գանոնք ներգրաւել, կապել դասին (երաժշտութիւն, զծագրութիւն, մտային խաղեր, արհեստագիտութեան ներդրում, աշակերտը՝ գործընկեր): Տիկին Աւանդե-

ան ընդգծեց, որ պիտի ընդունինք, թէ Ամերիկայի այս ափերուն հայերէնը մայրենի լեզուն ըլլալով հանդերձ երկրորդ կարգի կու գայ անգլերէնէն ետք: Այստեղ անհրաժեշտ է նաեւ ծնողներուն դերը, որոնց ճիգին շնորհիւ նաեւ երկրորդ ըլլալու առաւելութիւններէն պէտք է օգտուին ամերիկահայ աշակերտները:

Հայոց լեզուի դասաւանդման ծրագիրը ժամանակակից մեթոտներով յագեցած պէտք է ըլլայ դասականին կողքին, որպէսզի աշակերտը դասարանէն ներս թէ դուրս լսելու, խօսելու, բառապաշարի, ըմբռնումի եւ գրաւոր խօսքի կարողութիւնները կարենայ գործածել եւ զարգացնել, նշեց Դոկտ. Էլլի Անդրէասեան, շնորհակալութիւն յայտնելով Տիկին Աւանդեանին, անոր պատրաստած ուսանելի ներկայացումին համար:

Ճաշի դադարէն ետք, յայտնի լեզուաբան Նորայր Պօղոսեան համառօտ կերպով, զուգարդի քննութիւն կատարեց արեւմտահայերէնի եւ արեւելահայերէնի միջեւ՝ անդրադառնալով հայ համայնքին դիմաց ծառայած մեր լեզուի երկու ճիւղերուն համատեղ օգտագործումին՝ «ամերիկահայերէնին»: Յարգելի բանախօսը, նախ ակնարկ մը նետեց մօտ հինգ հազարամեայ մեր պատմութեան, գրաբարին, աշխարհաբարին, բաղաձայններու երկաշարք (արեւմտահայերէն, Կիլիկեան հայերէն) եւ եռաշարք (արեւելահայերէն, գրաբար) տարբերակներուն, բառապաշարի, ուղղագրութեան եւ քերականութեան տարբերութիւններուն՝ ԿԸ եւ ՈՒՄ ճիւղերուն վրայ: Արեւմտահայերէնը իր քերականութեամբ, իսկ արեւելահայերէնը՝ արտասանութեամբ աւելի նման են դասական հայերէնին, ըսու ան: Արեւելահայերէնի ուղղագրութիւնը Հայաստանի մէջ պարզեցուած է 1940 թուականին, որ մինչեւ այսօր կը գործածեն արեւելահայերէնը՝ բացի իրանի մէջ եւ իրանահայերու կողմէ:

Նորայր Պօղոսեանի մօտեցումով՝ «ուղղագրութեան անպտուղ վէճերի փոխարէն պէտք է գնալ այն միասնականացնելու ճանապարհով: Դրա հրամայականն այսօր կայ նախ եւ առաջ դպրոցներում արդիւնաւէտ դասաւանդման համար»: Այս ուղղութեամբ, ան առաջարկեց կազմել լեզուի հայեցակարգ մշակող հեղինակաւոր մարմին, որուն որոշումները պէտք է պարտադիր ըլլան հայկական բոլոր համայնքներու մէջ, բոլոր դպրոցներուն եւ հայկական հաստատութիւններուն կողմէ:

Երրորդ եւ վերջին դասախօսն էր Արեւմտեան Թեմի Քրիս-

Հալեպի Կիլիկեան Գեմարանի 2018-2019-ի Հունձը

Հալեպի Կիլիկեան Գեմարանի 2018-2019 տարեշրջանի միջնակարգ եւ երկրորդականի հանդեսը տեղի ունեցաւ Կիրակի, 14 Յուլիս 2019-ին, Գեմարանի երկրորդական բաժնի շրջափակէն ներս, հովանաւորութեամբ Կիլիկեան Շրջանակի ինամակալութեան, կազմակերպութեամբ՝ Գեմարանի տնօրէնութեան, հոգաբարձութեան եւ ուսուցչական կազմին:

Հանդիսութիւնը բացուեցաւ Սուրբոյ եւ Հայաստանի զոյգ քայլերգներով, ապա ներկաները մէկ վայրկեան յոտնկայս յարգեցին Սուրբազան Հայրենիքի եւ հայագրի նահատակները:

Հայերէն բացման խօսքով հանդէս եկաւ 12-րդ կարգէն Բիւզանդ ձուլահայեանը: Ան պարզաբանեց, թէ սոյն հանդիսութիւնը նուիրուած է Ամենայն Հայոց Բանաստեղծ Յովհաննէս Թումանեանի ծննդեան 150-րդ ամեակին եւ գեղարուեստական յայտագիրը կը բովանդակէ մեծ բանաստեղծի ստեղծագործութիւնները: Ինչպէս նաեւ աշակերտութեանց անունով երախտագիտական խօսքերով շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր ուսուցիչներուն, որոնք անսակարկ նուիրուածով լաւագոյնը հայթայթեցին:

Արաբերէն բացման խօսքը արտասանեց Իսա Ռազուքը: Ան ողջունելէ ետք ներկաները շնորհակալութիւն յայտնեց ծնողներուն եւ երկրիս վսեմաշուք նախագահ տղթ. Պաշար Ալ Ասատին:

Գեղարուեստական յայտագրի հայերէն բաժինը կ'ընդգրկէր թումանեանէն ասմունքներ ու երգեր, իսկ արաբերէնը նուիրուած էր Սուրբոյ մշակոյթին:

Այնուհետեւ, տնօրէնուհի տիկին Լիզա Մազմանեանի ձեռամբ տեղի ունեցաւ միջնակարգի եւ երկրորդականի հայերէն լեզուի ու մնացեալ նիւթերուն մէջ գերազանց արդիւնքեր ապահովող աշակերտներուն պարգեւատրումը: Ինչպէս նաեւ պարգեւատրուեցան 2017-2018 տարեշրջանի 9-րդ եւ 12-րդ կարգի պետական քննութեանց բարձրագոյն նիշը ապահոված աշակերտները: Ապա տնօրէնուհին իր սրտի խօսքը արտասանեց եւ շնորհակարգ շրջանաւարտներն ու իրենց ծնողները: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց վարժարանիս հոգատար բոլոր մարմիններուն:

Շրջանաւարտ աշակերտները իրենց հրաժեշտի խօսքերը արտասանելէ ետք կատարուեցաւ վկայականաց բաշխումը:

Հուսկ՝ 12-րդ կարգէն Յակոբ Նարինեանը վարժարանիս բանալին յանձնեց մանկապարտէզի փոքրիկներուն, որոնք խոստացան անմար պահելու Կիլիկեան կրթօճախին ջահը:

Ներկայ բոլոր կիլիկեանցիներու երգեցողութեամբ հանդիսութիւնը փակուեցաւ Կիլիկեան Գեմարանի քայլերգով:

Յոյր Ապաճեան
Կիլիկեան Գեմարանի
Հայերէն լեզուի դասատու

Լիբանանի Ս.Դ.Յ.Կ. Տիրուցի Ուսանողական Երիտասարդական Միութիւնը Կ'այցելէ Արցախ Եւ Հայաստան

Ս.Դ.Յ.Կ. Տիրուցի Ուս. Երիտ. Միութիւնը կազմակերպած է ուխտագնացութիւն մը դէպի հերոսական Արցախ եւ Մայր Հայրենիք: Արդարեւ, Ուրբաթ, 16 Օգոստոսին շուրջ 40 երիտասարդ-երիտասարդուհիներ մեկնած են Հայաստան: Առաջին հերթին, անոնք աւի-

թը պիտի ունենան այցելելու Արցախի Հանրապետութիւն, վայելելու անոր գեղեցիկ բնութիւնն ու տեսարժան ու պատմական վայրերը: Հանդիպումներ պիտի ունենան նաեւ պաշտօնական անձնաւորութիւններու հետ: Ապա, պիտի շարունակեն

Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան Հայկական Բաժանմունքը կը Հրապարակէ Լիբանանի իր Նոր Ռազմավարութիւնը

Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան Հայկական Բաժանմունքը մշակած է նոր ռազմավարութիւն մը ուղղուած յատկապէս Լիբանանի մէջ իր գործունէութեան: Հիմնարկութեան 2019-2023 հնգամեայ ծրագրին (հրապարակելի 2019-ի աշնան) բխած այս ռազմավարութիւնը կը վերահաստատէ Հայկական Բաժանմունքին յանձնառութիւնը Լիբանանի հայկական կառույցներուն, ուսուցիչներուն եւ աշակերտներուն հանդէպ, յատուկ ուշադրութիւն դարձնելով արեւմտահայերէնին:

Լիբանանի մէջ կրթական եւ մշակութային ծրագրերն արդիւնաւէտութիւնը ապահովելու նպատակով, Բաժանմունքը Գայիանէ Մածունեանը կը նշանակէ ծրագրիներու պատասխանատու: Բաժանմունքի տնօրէն Ռազմիկ Փանոսեանի խօսքերով՝ «Շատ ուրախ ենք որ պիտի համագործակցինք Գայիանէ Մածունեանին հետ. Գայիանէն, մասնագիտացած է մանկավարժական ոլորտին մէջ, ունի կազմակերպչական մեծ հմտութիւններ եւ մօտէն կը ճանչնայ Լիբանանահայ գաղութը. ասոնք շատ կարեւոր տուեալներ են Հիմնարկութեան համար: Գայիանէն պիտի համագործակցի գաղութի բոլոր կառույցներուն հետ, ապահովելու Հիմնարկութեան գործունէութեան արդիւնաւէտութիւնը»:

Լիբանանահայութիւնը արեւմտահայերէնի կենսունակութեան հիմնական ազդակներէն է: Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութիւնը առ այդ կը հաստատէ իր յանձնառութիւնը օժանդակելու Լիբանանի մէջ լեզուի կենսունակութեան, կեդրոնանալով նորարար ծրագրիներու եւ երիտասարդութիւնը ներգրաւելու վրայ: Ասիկա կ'ենթադրէ տեղական մասնակցութիւն եւ համագործակցութիւն, շոշափելի արդիւնքներ ապահովելու համար: Ուստի, իւրաքանչիւր դպրոցի փոքր նպաստ մը տալու փոխարէն, Հիմնարկութիւնը նպատակադրած է օժանդակել յատուկ

ծրագրերներու որոնք Լիբանանի հայկական կրթական համակարգի անհրաժեշտ պէտքերը կը հոգան: Այս ռազմավարութիւնը հիմնուած է առկայ պահանջներուն եւ մարտահրաւէրներուն, ինչպէս նաեւ Հիմնարկութեան կատարած ախտորոշումներուն վրայ: Ռազմավարութիւնը կ'եզրափակուի հետեւեալ նշումով՝ անհրաժեշտ է «տեսլական մը ունենալ՝ միեւնոյն ժամանակ ըլլալ իրատես. յառաջադէմ ըլլալ՝ միեւնոյն ժամանակ լաւ հասկնալ տեղոյն իրականութիւններն ու կառույցները», որպէսի ապահովուի արեւմտահայերէնի կենսունակութիւնը եւ Լիբանանի կրթական համակարգի զարգացումը:

Ռազմավարութիւնը բաղկացած է հինգ հիմնասիւներէ որոնք կը կեդրոնանան՝ դպրոցներուն սատարելու, ուսուցիչներ պատրաստելու եւ վերապատրաստելու, լեզուական ծրագրերը մշակելու ու անոնց մշակման օժանդակելու, ինչպէս նաեւ երիտասարդներու ստեղծագործական միտքն ու աշխատանքը քաջալերելու վրայ: Ռազմավարութիւնը կը խոստանայ ուրեմն հետեւեալ հինգ կէտերուն մէջ՝

Համագործակցիլ Լիբանանի հայկական դպրոցներուն հետ եւ շարք մը ծրագրերու միջոցով օժանդակել անոնց:

Կրթաթոշակներ յատկացնել կրթութեան ոլորտին մէջ մասնագիտանալ փափաքող հայ ուսանողներուն:

Քաջալերել եւ սատարել արեւմտահայերէնով ստեղծագործել փափաքող երիտասարդներուն:

Օժանդակել արեւմտահայերէնի կենսունակութեան վերաբերող առկայ որոշ նախաձեռնութիւններու:

Օժանդակել Յատուկ կրթութեան ոլորտին:

Հայկական Բաժանմունքի Լիբանանի ռազմավարութիւնը պիտի կիրարկուի Սեպտեմբեր 2019-էն սկսեալ:

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար այցելել՝ gulbenkian.pt:

Իրենց շրջապտոյտը Հայաստանի մէջ, մասնակցելով կազմակերպուած յատուկ ձոխ յայտագրին, հայրենիքի զանազան մարզերու եւ

պատմական վայրերու ծանօթացումով, ընկերային հաւաքներով եւ այլ բազմապիսի ծրագրերով:

NATIONAL NOTARY ASSOCIATION NOTARY PUBLIC MEMBER Garine Depoyan 626-755-4773 554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106 ghdepoyan@gmail.com

Հարցազրույց Տոթթ. Վարդան Թաշճեանի հետ՝ «Հայաստանի 5-րդ Բժշկական Միջազգային Համագումար»ի առթիւ

ԾԱՆՕԹ. Բժիշկ Վարդան Թաշճեան ծնած է Պէյրուս, Լիբանան: Վկայուած ֆրանսական Սէն ժօզէֆ համալսարանէն, դարձած է ծանօթ մանկաբոյժ: Երկրին քաղաքացիական պատերազմին հետեւեալը, հաստատուած է Միացեալ Նահանգներ, Գալիֆորնիա, ուր 1989-ին տիրացած է ընդհանուր բժշկութեան եւ վիրաբուժութեան արտօնագրի եւ կը շարունակէ գործել մինչեւ այսօր: Սկիզբէն եւ մօտէն առնչուողներէն եղած է հայ բժիշկներու համաշխարհային գործունէութիւններով: Անցեալ ամիս մասնակցած է Երեւանի մէջ կայացած Բժշկական Միջազգային Համագումարին: Այդ նիւթով, յարգելի տոքթորին հետ ունեցանք հետեւեալ հարցազրույցը.

Բժիշկ Վարդան Թաշճեան եւ Համագումարի նախագահ՝ Փրոֆ. Արմէն Չարչեան:

ԽԱՉԻԿ ՃԱՆՈՅԵԱՆ

ՀԱՐՅՈՒՄ, Խ. ՃԱՆՈՅԵԱՆ- Կարելի՞ է, տոքթոր, գաղափար մը տալ բժշկական այս համագումարի մասին:

ՊԱՏ.- Ուրախութեամբ կարելի է ըսել, թէ 45 տարիներէ ի վեր պարբերաբար (չորս կամ երկու տարիին անգամ մը) տեղի ունեցող հայ բժիշկներու համաշխարհային եւ տեղեկ ժողովներու շղթային վերջին, սակայն ոչ վերջնական, փայլուն նոր օղակն էր այս մէկն ալ, որ կը կոչուէր «Հայաստանի 5-րդ բժշկական միջազգային համագումար»:

ՀԱՐՅ.- Ո՞վ էր կազմակերպողը, ե՞րբ եղաւ եւ քանի՞ օր տեւեց:

ՊԱՏ.- Կազմակերպողն էր Կազմկոմիտէն: Նախագահ՝ Փրոֆ. Արմէն Չարչեան: Համագումարի համանախագահ՝ Փրոֆ. Գէորգ Եղաճեան:

Անդամներ՝ Սամուէլ Սահակեան, Արմէն Սողոյեան, Արման Բաբլոյեան, Երուսնդ Յակոբեան, Ամալիա Գէորգեան, Համբարձում Սիմոնեան, Մկրտիչ Աւագեան, Քրիստինա Քիւրքեան, Նարեկ Վանեցեան, Սօսէ Յովհաննիսեան, Էւա Մովսիսեան, Շուշան Դաւթեան, Լիանա Սահակեան, Գեղանոյշ Ստեփանեան, Անահիտ Ասրեան, Ալեքսանդր Բազարճեան, Արայիկ Բաղդեան:

Արտասահմանեան անդամներ՝ Վիգէն Սեփիլեան, Բագրատ Ալեքեան, Համբար Գալսեան, Անի Հայսերճեան, Դանիէլ Ստամպուլեան, Շանթ Շիրտրմեան, Լէրի Նաճարեան, Թագուհի Մարգարեան:

Համագումարը տեղի ունեցաւ, տեղավայրին եւ կառուցին յարմարութիւնները նկատի առած, Երեւանի Մէրիթ Արմենիա պանդոկին մէջ, 2019, Յուլիս 4-6 եւ տեւեց երեք օր:

ՀԱՐՅ.- Քանի՞ հոգի մասնակցած էին:

ՊԱՏ.- Ըստ համագումարի նախագահին, մասնակցողներուն թիւը եղած է շուրջ 1150 հոգի, որոնցմէ շուրջ 100ը գեղուցողներ:

ՀԱՐՅ.- Այս համագումարը լողուց մը ունէ՞ր եւ ի՞նչ էր այդ լողուց:

ՊԱՏ.- Համագումարին լողուցը հետեւեալն էր. «Հայաստան-Սփիւռք-Արցախ միաձուլում՝ ի փառս առողջութեան»:

ՀԱՐՅ.- Ինչո՞ւ: ՊԱՏ.- Չորանալու համար միանանք, կ'ըսենք, Չէ՞: Շատ ճիշդ է, եւ ես ալ հետեւեալը ըսած եմ անցեալին. Անմիաբան, մենք իրարու բռն կ'ըլլանք, Ուշ կամ կանուխ, ուրիշներու կեր կ'ըլլանք, Միանալով, մենք իրարու տէր կ'ըլլանք, Եւ Մասիսի նման կանգուն լեռ կ'ըլլանք:

ՀԱՐՅ.- Որո՞նք էին համագումարի օրակարգին հարցերը:

ՊԱՏ.- Օրակարգին հարցերն էին հետեւեալները. «Համաշխարհային առողջապահութիւն», «Ուղեղային կաթուած», «Ախտամերժութիւն» (Immunology), «Ծինաբանութիւն» (Genetics), «Ուղեղաերակային հիւանդութիւն», «Ռոպոպոթիք վիրաբուժութիւն», «Հանրային առողջապահութիւն», «Սրտանօթային վիրաբուժութիւն», «Չղաբանութիւն եւ Չղաբանական վիրաբուժութիւն», «Արիւնաբանութիւն եւ մանուկներու եւ պատանիներու առողջապահութիւն», «Ստամոքսա-աղիքային եւ ընտանեկան բժշկութիւն», «Բերանի բժշկութիւն», «Որակաւոր առողջապահութիւն», «Մտային առողջապահութիւն», «Վերարտադրողական բժշկութիւն», «Հիւանդապահութիւն», «Վերականգնողական մորթաբանական եւ սննդաբանական բժշկութիւն», «Կենսա-թեքնոլոճիի եւ նոր ղեղերու սահմանները», «Բժշկական ղեկավարութիւն», «Օրգանական պատուաստում», «Քաղցկեղաբանութիւն», «Սրտաբանութիւն», «Երկկամաքաբերութիւն», «HPV-Herpes Papiloma Vaccineներու մասին համաշխարհային փորձառութիւն», «Հայրենիք-Սփիւռք փոխ-գործակցութիւն», «Հայաստանի, Սփիւռքի, Արցախի բժշկական կազմակերպութիւններու կողմէ դասախօսութիւններ»: «Փո-

Արցախի Հանրապետական հիւանդանոցի վարիչ/բժշկապետ՝ Կարէն Բազեան

խանցիկ հիւանդութիւններ, փտախտ, թոքախտ»: «Ներքին հիւանդութիւններ, թոքաբանութիւն, ծերաբանութիւն, «Գեղձաբանութիւն»: «Միզաբանութիւն»: «Հայաստանի Հանրապետութեան բժշկական ընկերակցութիւններու գործունէութիւնները»: «Բժշկական կրթութիւն, առողջապահական օրէնսդրութիւն եւ տնօրինութիւն»: «Ոսկրախտ եւ զեղազիտական վիրաբուժութիւն»: «Առողջապահական ֆինանսաւորում եւ ելեկտրոնային առողջապահութիւն»: «Թմրաբանութիւն, ռատիօլոճի եւ ուժգին խնամք»: «Քիթ, կոկորդ, ականջ եւ աչքի բժշկութիւն, դեղագործութիւն»: «Հայաստանի Հանրապետութեան առողջապահութեան զարգացման հեռանկարներ – բազմակողմանի վիճաբանութիւն»: «Համագումարի գործունէութեան ամփոփում»: Փակման արարողութիւն:

ՀԱՐՅ.- Ըստ Ձեր տարիներու փորձառութեան, տոքթոր, ի՞նչ է Ձեր տպաւորութիւնը եւ ունի՞ք թելադրութիւններ այս առթիւ:

ՊԱՏ.- Ինչպէս կը տեսնէք, բազմաբնոյթ էին արծարծուած նիւթերը այս համագումարին, որուն մէջէն պիտի ուզէի անդրադառնալ յատկապէս երկու ուրախ երեւոյթներու մասին, որոնք ոչ միայն առողջապահական հարցերու, այլ նաեւ համագումարին «միաձուլում» գաղափարին հետ կը ներդաշնակուէին սերտօրէն: Առաջինը այդ երեւոյթներէն, բացման հանդիսութեան սկիզբին էր. Հայաստանի շարժարժան վարչապետին խօսքէն եւ Ամենայն Հայոց Վեհափառին կողմէ առաքուած օրհնագիր-պատգամի ընթերցումէն առաջ, համագումարին նախագահը իր ողջոյնի ելոյթով, ի միջի այլոց ակնարկեց «Փանարմէնիէն առողջապահական համակարգ»ի կարեւորութեան: Հասկնախօրէն, ըսել ուզուածը պարզապէս առողջապահական ոլորտին ծառայող աշխարհացրիւ հայ անդամները ամբողջական մէկ մարմինով համակարգուած տեսնելն է, որպէսզի աւելի հեշտութեամբ լուծուաներ գտնուին սպասուած եւ չսպասուած, մարտահրաւէրներուն:

Այսպէսով, ցարդ համագումարէ-համագումար անդամներու միացումը, որ պարբերական է, գնալունէ աւելի կը վերածուի մնացունի, այսինքն շարունակական համագործակցութեան եւ ձեռք կը բերուին նոր նուաճումներ տարբեր բնագաւառներէն ներս, յատկապէս նոր սերունդին շահաբեր գործեր հայթայթող:

Երկրորդ բարի լուրը համագումարի աւարտին էր, երբ յայտարարուեցաւ հետեւեալը. Հայաստա-

նի յաջորդ՝ վեցերորդ բժշկական միջազգային համագումարը տեղի կ'ունենայ 2023-ին Արցախի մայրաքաղաք Ստեփանակերտի մէջ, ուր գտնուեցաւ Երեւանի համագումարէն յետոյ եւ Հանրապետական հիւանդանոցին մէջ բոյժ-քոչրերուն դասախօսութիւն մը տուի առողջապահութեան վերաբերել:

Ի միջի այլոց, կը յիշեմ, 2013-ին Լոս Անճելըս կայացած հայ բժիշկներու 11-րդ համագումարի ընթացքին, բարբառաբար հանդիպում մը ունեցած էի Արցախի այդ օրերու Առողջապահութեան նախարար, բժշկուհի Զոյա Լազարեանի հետ: Այդ առթիւ իրեն ըսած էի, թէ Արցախի մէջ ալ նման համագումար պէտք է ունենանք: «Ինչո՞ւ չէ», պատասխանեց աշխոյժ նախարարուհին: Ներկայիս, Արցախեան Հան-

Արցախի Բուժքոյրերու Միութեան նախագահուհի՝ Լիանա Սահակեան

րապետութեան Ազգային ժողովի շարժարժան պատգամաւորուհի Զոյա Լազարեանին գրուեց ըստ բարբառաբար առիթը ստեղծուեցաւ ինձի համար, որպէսզի գինք շնորհաւորեմ եւ իրեն մաղթեմ նորանոր յաջողութիւններ:

ՀԱՐՅ.- Տոքթոր, ունի՞ք վերջին խօսք:

ՊԱՏ.- Մաղթանքս է որ Համաշխարհային գիտութիւն ունեցող եւ համաշխարհայնացած հայ ժողովուրդը ունենայ համահայկական բժշկական կայուն համակարգ:

Խ.Ճ- Խորին շնորհակալութիւն, Տոքթոր, այս խիստ շահեկան հարցազրույցին եւ տեղեկութիւններուն համար: Ձեզի եւ այս համագումարին մասնակցող եւ, ինչո՞ւ չէ, այս անգամ չմասնակցող, բայց՝ ապագային անպայման մասնակցիլ փափաքող եւ լուսն անդրող բժիշկներուն կը մաղթեմք ամեն յաջողութիւն եւ նորանոր համագումարներ:

Յայգալոյսէն Մայրամուտ

USUSUNEP

Շնորհակալութեամբ ստացանք Պրն. Միքայէլ Երասուբեանի նոր հրատարակած 190 էջերէ բաղկացած «Յայգալոյսէն Մայրամուտ» «Արձակ եւ Բանաստեղծութիւն» հատորը:

Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեան Տպարանը Անցեալն ու Ներկան (1833-2019)

ԴՈԿՏ. ԶԱԻԷՆ Ա. ՔՅՆՅ.
ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

Ներկայ փոփոխութիւններ

Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութիւնը նոր շրջան մը կը բոլորէ մի քիչ անորոշ եւ դանդաղ ընթացքով, միշտ նկատի ունենալով Սուրբ Երկրի հայութեան գերնուագումն ու գործունէութեանց խիստ սահմանափակումը: Միւս կողմէ սակայն գնահատելի են եւ միջինարեւելեան անվերջ ուխտագնացութիւնները ամէն կողմէ դէպի Քրիստոսի սրբա-վայրերը, Հայոց հնաբոյր Սրբոց Յակոբեանց Վանքն ու յարակից հաստատութիւնները, որոնք ջերմագին կը հիւրասիրուին Ամեն. Նուրհան Պատրիարք Հօր եւ Միաբանութեան կողմէ Պատրիարքարանի դահլիճին մէջ:

Վանքին տպարանը երախտաշատ եւ անփոխարինելի անցեալ մը ունեցած է որքան ատեն որ մնայուն տեսուչ վարդապետներ յարատեւ հակած են հրատարակութեանց պատասխանատու գործին՝ Պատրիարք Սրբազանի եւ Տնօրէն Ժողովի վարչութեան ներքեւ: Ներկայիս թէեւ տպարանն անցեալի փայլքը չի ցոյլար, եւ այս գաղտնիք մը չէ, բացի «Սիոն» ամսագրէն եւ տարեկան «Օրացոյց»-էն, որոնք տակաւին կը շնչեն յամրաքայլ եւ բովանդակալից, նոյնիսկ եթէ տուեալ պայմաններու տակ անոնք տպագրուին Վանքի տպարանէն դուրս:

Ձեռագրաց Ցուցակներու 11 Հատորները

Ներկայ պայմաններուն տակ Երուսաղէմի Պատրիարքութեան տպարանը պիտի չիշատակէ շատ մօտիկ անցեալի ծաղկուն իր վիճակը, երբ Երջանկալիշատակ Նորայր Արքեպիսկոպոս Պողարեան հրատարակեց 11 Ձեռագրաց Ցուցակներու հակայ հատորները եւ տարբեր բովանդակութեամբ բանասիրական ուսումնասիրութիւններ: Նախկին Եղիշէ Տէրտէրեան եւ Թորգոմ Մանուկեան Պատրիարքներու օրով, հինգ տասնամեակ (1960-2010), տպարանը ի լոյս ընծայած է կարեւոր հատորներ, յատկապէս Նորայր Սրբազանի հատորները՝ բանասիրական, ասոնաժամանակեան, եւ ծիսագիտական, որոնց օրինակին հետեւելով կ'ակնկալուի որ ներկայ միաբանները երկասիրութիւնները պատրաստեն եւ տպարանը աշխուժացնեն, զայն մեկուսացեալ վիճակի մատնելով եւ անցեալի փառքն ու պատիւը մոռացութեան տալով: Պայմաններն ու պարագաները կը յուսանք կը յաղթահարուին:

Այստեղ կը փորձենք մատնանշել Ս. Յակոբեանց տպարանի հիմնադրութենէն ստղին կատարուած բարերար եւ անփոխարինելի դերը սփիւռքի Հայ Եկեղեցւոյ կեանքին ներս: Ծիսական մատեններ, ի շարս Ձեռաց եւ Ձայնքաղ Շարակնոցներու եւ Ձեռաց ու Ատենի Ժամագիրքերու, ճաշոցներու եւ Մաշտոցներու, Տօնացոյցներու եւ Տաղարաններու, ինչպէս նաեւ դասական մատենագիրներու բնագիրներուն տպագրութեանց, որոնք հիացում պատճառած են մեր սերունդի ուսանողներուն եւ հոգեւորականներուն անցեալ մէկ եւ աւելի դարերու ընթացքին որպէս ամենէն առաջատար հրատարակչական հաստատութիւնը:

տարակչական հաստատութիւնը հայրենիքէն դուրս:

Տպարանին Հիմնարկերը

Երուսաղէմի Վանքի տպարանը հիմնուած է 1833 թուին Գաբրիէլ Նիկոմիդացի Պատրիարքին օրով (1818-1840): Տասնեկիններորդ դարուն հնատիպ գիրքեր լոյս տեսած են վանքի տպարանէն, որոնցմէ տասնեակ մը հատորներ որպէս նմոյշ կը յիշատակեմ: Չանտնք ծախու առած են տպարանէն՝ Երուսաղէմ իմ առաջին այցելութեանս ընթացքին:

1. Յովհաննէս Դրասխանակերտցի Կաթողիկոսի Պատմութիւն (1843),
2. Ներսէս Լամբրոնացիի Մեկնութիւն Սրբազան Պատարագի (1840),
3. Նորայր Արքեպոս Պողարեան Ցուցակ Ձեռագրաց Բ. (1950)
4. Պատմութիւն Հին եւ Նոր Կտակարանաց (1864),
5. Մատթէոս Ուռհայեցիի Պատմութիւն (1869),
6. Ներսէս Կաթողիկոս Շնորհալիի Թուղթ Ընդհան-րական (1871),
7. Տօնացոյց (1915),
8. Բարթողիմէոս Մ Վրդ Թագածեան ինքնակենսագրութիւն (1933),
9. Առաքելոց Շաւիղով (1939),
10. Քարոզներ (1940),
11. Սուրբ եւ Տօնք (1957),
12. Մաշտոց (1961):

Յարութիւն Պատրիարք Վեհապետանի երկարամեայ շրջանին շարունակուեցաւ ծաղկուն մնալ տպարանը մինչեւ 1908 երբ իր ծննդեան իննսուներեակին կարող չէր հսկել միաբանութեան առօրեայ կեանքի ելեւէջներուն: Յաջորդ տարին Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան Կեդրոնական Վարչութիւնը Տեղապահ նշանակեց Դանիէլ Մ. Վրդ. Յակոբեանը, որ Մայր Աթոռի մէջ Եպիսկոպոս ձեռնադրուեցաւ Տ.Տ. Մատթէոս Բ. Իզմիրլեան Կաթողիկոսէն: Յարութիւն Պատրիարք կը վախճանէր 1910 Հոկտեմբերին: Սակայն Դանիէլ Եպիսկոպոս անհաստատ եւ անպատասխանատու կը մնար տեղապահ իր պաշտօնին վրայ, եւ 1913-ին կը հեռանար Երուսաղէմէն: Նոյն շրջանին հինգ տարիներ, 1911-1915, տպարանը բեղուն արդիւնք տուած է հրատարակելով տարեկան հինգ մեծ ու փոքր հատորներ՝ ընդամենը 26 գիրքեր, կրօնական, ծիսական, ժամապաշտական, իմաստասիրական եւ բանասիրական բովանդակութեամբ:

Տպարանին ճակատագիրը

Համաշխարհային առաջին պատերազմի տարիներուն Երուսաղէմի Աթոռը թափուր կը մնար երկար

ատեն, տնտեսական անձուկ պայմաններու տակ, եւ սակայն տպարանը կը շարունակէր գործել տպելով անհրաժեշտ նկատուած գիրքերը: Ամուլ տարիներ եղան Սահակ Խապայեան Կաթողիկոս-Պատրիարքի բռնի եւ կեղծ կարճատեւ շրջանը, միայն 15 ամիս (1916 օգոստոսէն 1917 նոյեմբեր), որմէ ետք թրքական միջամտութիւնը 1915 թուի դէպքերուն պատճառաւ խստացուց տպարանի աշխատանքը: Նոյնիսկ այդ տարիներուն, երբ Խապայեան Կաթողիկոս Երուսաղէմէն մեկնած էր արդէն ամէն գործ մնացած էր մի քանի միաբաններու ուսերուն վրայ, գլխաւորութեամբ նուիրեալ եւ ժրջան Մեսրոպ վարդապետ Նշանեանի, յետագային Պատրիարք Երուսաղէմի:

Թրքական միջամտութիւնը պատճառ դարձաւ նոյնիսկ Նշանեան վարդապետի անակնկալ կերպով դատի կանչուելուն, զինք մեղադրելով որ առանց կրթական սնօրէնի արտօնութեան կ'աշխատեն վանքի տպարանը: Թրքատիպ բացատրութիւն մըն ալ կցելով կ'ըսէին թէ «միայն տպարանի շէնք շինելու, եւ ոչ թէ գիրք հրատարակելու համար էր այդ արտօնագիրը»: Ուստի վճռած են փակել տպարանը, տուգանքի ենթարկել վանքը, եւ հարկեր օրուան բանտարկութեան ենթարկել Մեսրոպ վարդապետ Նշանեանը: Խնդիրը Կ. Պոլսոյ վճռաբեկ ատեանին փոխադրելով, եւ անգլիական բանակին Երուսաղէմ մտնելով, դատը

Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմ

Շարունակուած էջ 13-էն

տոնէական դաստիարակութեան բաժանմունքի վարիչ Պրն. Մաշտոց Չոպանեան, որ անդրադարձաւ Հայց. Եկեղեցւոյ գլխաւոր տօներուն, անոնց դերին՝ պատրաստելու վաղու ամբողջական հայր: Երեւիսան դաստիարակելու արուեստ է, ըսաւ ան: Ուսուցիչը մարդուն՝ աշակերտին սիրտին, հոգիին հետ կ'աշխատի, ինչպէս քանակազորը՝ քանդակին հետ: Այդ Մարդն է որ կը պատրաստէ ուսուցիչը եւ այսօր շատ աւելի դժուար է նոր սերունդին մէջ պատասխանատուութեան զգացումը ներարկել, ինքնուրուի, հայր ինքնութեան դրոշմը փոխանցել ամերիկահայ պատանիին:

ինքնին կը փակուէր:

Տպարանը Վերականգնած

Տպարանը տարբեր տարիներ կը մնար ամուլ, մինչեւ որ տասնամեայ թափուր Աթոռը կ'ունենար իր Գահակալը՝ յանձին Եղիշէ Պատրիարք Դուրեանի (1921-1930), որմէ ետք նոր թափով, յատկապէս իրեն յաջորդող Թորգոմ Պատրիարք Գուշականի (1931-1939) տասնամեակին Սրբոց Յակոբեանց տպարանը իր բարձրակէտին կը հասնէր: Դուրեան Պատրիարքի օրով «Սիոն» ամսագիրը սկսաւ իր նոր շրջանը՝ խմբագրապետութեամբ Բաբգէն Եպիսկոպոս Կիւլիսէրեանի, եւ ապա Թորգոմ Գուշականի Պատրիարքի, երբ արդէն Կիւլիսէրեան ընտրուած էր Աթոռակից Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ:

Դուրեան Պատրիարքի գահակալութեան առաջին հինգ տարիներուն վանքին տպարանէն լոյս տեսան յատկանշական հատորներ, որոնց կարգին, «Դրուագներ Մանուկ Յիսուսի կեանքին» պատկերաւոր հատորը, որուն յաջորդեցին Օրմանեան Մաղաքիա Պատրիարքի «Ազգապատում»-ի Գ. հատորը (1927), եւ «Խոհք եւ Խօսք» (1929): Հակիրճ ակնարկ մը մեծանուն հեղինակին այս վերջին գիրքի մասին:

«Խոհք եւ Խօսք»

Օրմանեան Պատրիարքի «Ազգապատում» եւ «Համապատում» հատորներու մասին յաճախ գրուած է որպէս լիակատար գործեր՝ մին Հայ Եկեղեցւոյ եւ ազգին յատուկ, եւ միւսը Չորս Աւետարաններու որպէս լաւագոյն համեմատական մեկնաբանութիւն: Իր վերջին «Ինքնակենսագրութիւն» ներկայացնող այս գիրքի մասին քիչ անդրադարձ եղած է, մասնաւորաբար երբ պատմութեան հետեւող վաւերական տեղեկութիւն կը գտնէ հոն «Ազգապատում»-ի Գ. հատորին որպէս մանրամասն լրացուցիչ:

«Խոհք եւ Խօսք»-ը Օրմանեանի վերջին դատակնիքն է իր բեղուն եւ օգտաշատ կեանքին, որուն վերջաւորութեան ընտրովի գրած է հակիրճ կենսագրականները իրեն ժամանակակից յայտնի կրօնական եւ աշխարհական անձերուն, ինչպէս նաեւ Արմաշի Դպրեվանքի շրջանաւարտ իր աշակերտներուն՝ վեղարաւոր 36 ընտրեալներուն: Հոն տրուած է նաեւ ժամանակագրական լիակատար ցուցակը իր կեանքի բովանդակ տեւողութեան, ծնած օրէն մինչեւ իր վերջին 100-րդ յօդուածը՝ 1917 նոյեմբեր 13 թուականով:

Աւարտին բարեշնորհ Յովհաննէս սարկաւազ Գումրուեան համառօտ գիծերու մէջ ներկայացուց Արեւմտեան թեմի վերջին հրատարակութիւններէն Հոգւ. Հայր Տաճատ Մ. Վրդ. Եարտըմեանին հայագիտական եւ լեզուաբանական կարեւոր նշանակութիւն ունեցող՝ «Հայերէն լեզուի ժամանակակից բանարանը»՝ հեղինակը հրաւիրելով աղօթքով ու օրհնութեամբ ամփոփելու օրը:

«Պիտի Շարունակեմ Ապրիլ»

ԴՈՎՏ. ԳՐԱՅՐ ԵՒՊԵՏԵԱՍ

Կիրարոսի յատկանշական երեւոյթներէն մէկը իր ճաշարաններն են: Ձանոնք կարելի է նկատել երկրի ազգային-մշակութային պատկերներէն, եւ որոնք կը կոչուին «Թաւերնա»: Այս «Թաւերնա»-ները կը յատկանշուին իրենց «պարզ» տեսքով, ուր չկան գերարդիական եւ վերջին ծայր նորոյթ սարքաւորում: Անոնք գեղջկական նկարագիր ունեցող ճաշարաններ են, որոնք քեզ կը դնեն երկրին իսկական ընկերային-մշակութային մթնոլորտին մէջ:

Այս «Թաւերնա»-ներէն մին, ուր յաճախ կ'այցելեմ, երբ կիրարոս ըլլամ, ունի ալ աւելիով յատկանշական դրուածք: Ընտանիք մըն է, ուր ծնողք եւ գաւակներ, ձեռք-ձեռքի տուած, կ'աշխատցնեն այս ճաշարանը: Հայրը՝ նիհարակազմ եւ ձեռնակ մագերով, որուն դէմ քէն կրնան տեսնել իր հոգիին ու սրտին պարզութիւնը եւ բարութիւնը: Ինքն է, որ կը պատրաստէ խորովածները: Միշտ կը փափաքիմ դիտել, թէ ինչպէ՛ս կը պատրաստէ գանոնք... Կրնամ տեսնել, թէ որքան կը սիրէ իր կատարած գործը, որուն մէջ կը դնէ, կարծէք, իր հոգին ու սէրը, այս պատճառով ալ ճաշերը կը դառնան շատ համեղ... Անգամ մը, երբ չկրցայ ամբողջացնել խորովածի պնակս եւ ձգեցի գաջ, տեսայ անոր «տխուր» դէմքը: Չուշացաւ անոր յուզուած արտայայտութիւնը. «Արդեօք չսիրեցի՞ր»: Այդ փորձառութենէ ետք կը փորձեմ երբեք չնեղացնել զինք, երբ հոն գտնուիմ:

Ուրբաթ, 26 յուլիսին, կնոջս՝ Արտային հետ դարձեալ նոյն ճաշարանը այցելեցինք: Այս անգամ նշմարեցի, որ քանի մը նոր տղաք աւելցած են աշխատակազմին մէջ՝ որպէս սպասեակներ: Ենթադրեցի, որ ամբան շրջանին անհրաժեշտ է աւելցնել գործաւորներու թիւը, ըստ պահանջի:

Միջին տարիքի մարդ մըն էր, դէմքին վրայ՝ աղուոր ժպիտ մը. համբերութեամբ կը սպասէր մեր ապսպրանքին: Արտային հետ կը գրուցէինք հայերէն, որպէսզի որոշենք, թէ ի՞նչ պիտի ապսպրենք: Ան տակաւին նոյն համբերութեամբ կը սպասէր՝ առանց բան մը ըսելու: Փորձեցինք մեր կոտորակուած յունարէնով հասկցնել մեր ուզածը... Կրնաք հայերէնով ալ ապսպրել,- ըսաւ ան:

- Վայ քեզ մարդ,- եղաւ իմ արագ արտայայտութիւնս:

Արդէն մոռցանք, թէ ճաշարան եկած էինք եւ պէտք է մեր ապսպրանքը ընէինք:

- Անունս Յարութիւն է,- ըսաւ ան:

- Երեւի նոր հոս ես. ես քեզի ասկէ առաջ չեմ տեսած,- ըսի Յարութիւնին:

- Անցեալ մարտ ամսուն սկսայ աշխատիլ հոս,- եղաւ իր պատասխանը:

Յարութիւնին հետ կը շարունակենք մեր գրոյցը: Կը զգայի, որ կ'ուզէր խօսիլ: Զգալի էր իր տենչը հայերէն խօսելու: Յստակ էր, որ կարօտցած էր մայրենիով խօսիլ եւ հաղորդակցիլ հայերու հետ:

- Աթէնք ծնած եմ,- ըսաւ Յարութիւն, - եւ միայն քանի մը ամիսէ ի վեր հոս եմ: Գիտէք՝ Յունաստանի տնտեսական վիճակը շատ ծանր է, հոս տակաւին քիչ մը աւելիով աշխատանքի եւ գործի

կարելիութիւն կայ:

Յարութիւն կ'ուզէր պատմել եւ խօսիլ, մենք ալ ընթացք տուինք. «Ծնողներս ալ Յունաստան ծնած են, իսկ մեծ ծնողներս Յունաստան եկած են Ատանայէն, Յեղասպանութենէ ետք»: Յարութիւն եւս ունէր հայու, սփիւռքահայու պատմութեան «ողիսականը»:

Կրնայի տեսնել, թէ Յարութիւն լաւ հայերէն կը խօսէր.

- Բայց շատ լաւ հայերէն կը խօսիս,- ըսի Յարութիւնին:

- Աթէնքի Սոֆիա Յակոբեան վարժարանը ուսանած եմ,- ըսաւ ան՝ շեշտը դնելով ունեցած հպարտութեան ու հայ վարժարանին ջամբած դաստիարակութեան արժէքին վրայ:

Յարութիւն մոռցաւ, որ ինք ճաշարանին մէջ ունի պարտականութիւն, երբ կամաց-կամաց յաճախորդներուն թիւը սկսաւ աւելնալ: Ան կ'ուզէր պատմել.

- Հայկական դպրոցէ ետք համալսարան գացի եւ ճարտարապետութիւն ուսանեցայ, որմէ ետք ալ առեւտրական գիտութեան դասընթացներուն հետեւեցայ,- ըսաւ ան: Մտայ աշխատանքային ասպարէզի մէջ եւ հիմնեցի կահ-կարասիներու գործատեղի: Աշխատանքները լաւ ընթացան, ունէի աւելի քան քսանհինգ գործաւոր: Այս մասին խօսելով՝ ան քիչ մըն ալ դարձաւ զգացական՝ անցած օրերու յաջողութիւններու անուշ, թէ՛ տխուր յուշերուն մէջ ընկղմելով...

Բայց երեւի Յունաստանի տնտեսական ճգնաժամը պիտի հարուածէր նաեւ Յարութիւնը...

- Զկրցայ տոկալ մեր երկրին տնտեսական ծանր պայմաններուն ու նաեւ՝ պետութեան պարտադրած հարկերուն,- ըսաւ ան,- աշխատատեղիս գոցեցի եւ մնացի անգործ:

Սկսած էի մէկ-մէկ քակել Յարութիւնին կեանքի պատմութիւնը: Անոր պատմութիւնը սփիւռքահայու կեանքի պատմութեան մէկ օղակն է, որուն մասին կ'ուզէի լսել: Եւ հայուն պատմութիւնները լսելով է, որ կրնաս սորվիլ, թէ ի՞նչ եւ ինչպէ՛ս է հայուն գոյապայթարի ճանապարհը...

- Ամուսնացած ես,- հարցուցի Յարութիւնին:

- Էի...,- ըսաւ Յարութիւն: Քանի մը տարի առաջ ամուսնալուծուեցանք:

Յարութիւն ամուսնացած է յոյն-կիպրացիի մը հետ: Ունի երեք զաւակ:

- Զաւակներդ հայերէն կը խօսիս,- երեւի քիչ մը համարձակ եղաւ իմ հետաքրքրի հարցումս՝ Յարութիւնին:

- Հայերէն քիչ մը սորվեցան, երբ պատիկ էին. շրջան մըն ալ հայկական դպրոց գացին, բայց որովհետեւ չէին խօսեր, շուտով ալ մոռցան: Ո՛չ տունը, ո՛չ ալ իրենց ընկերներուն հետ հայերէն խօսեցան,- ըսաւ Յարութիւն՝ պարզապէս հաշտուած ու երեւի համոզուած ըլլալով սփիւռքեան դժուար հաշտակցական իրավիճակներուն...

Զհամարձակեցայ հարցնել Յարութիւնին, թէ ինչո՞ւ ամուսնալուծուած է: Բայց Արտան կանխեց եւ հարցուց իրեն. «Հապա ամուսնալուծումի պատճառները»:

Յարութիւնը փորձեց իր ընտանեկան վիճակին տալ կարճ նկարագրական-բացատրութիւն եւ մէջ-

բերեց ժողովրդային ասացուածքը. - Երբ աղքատութիւնը դռնէն մտնէ, սէրը նոյն դռնէն դուրս կ'ելլէ:

Հասկնալի էր Յարութիւնի կեանքին ուղեւորութիւնը: Բայց այդ բոլորին ծանօթանալով՝ կրնայի տեսնել մարդ մը, որ տակաւին չէ ընկրկած իր կեանքի տարբեր ելեւէջներուն մէջ ու անոնց պարտադրանքներուն տակը: Յաջող, թէ՛ ձախող, ուրախ, թէ՛ տխուր. Յարութիւնը կ'ապրի այդ բոլորին մէջ: Այս բոլորին ծանօթանալով՝ աւելի կրցայ տեսնել Յարութիւնը եւ հասկնալ, թէ ինչպէ՛ս կ'աշխատէր ներկայ գործին մէջ, որ իրեն «չնորհուած էր»:

- Բայց կը տեսնեմ, որ հպարտութիւնդ չէ վիրաւորուած, եւ դուն հիմա այս տեսակի գործ մը կ'ընես,- հարց տուի Յարութիւնին:

- Անցեալը ամբողջութեամբ ետեւ ձգած եմ,- ըսաւ Յարութիւն,- ես հիմա պիտի շարունակեմ ապրիլ,- ըսաւ վճռական:

«Զախող օրերը ձմրան նման կու գան ու կ'երթան»: Եւ կարծես Յարութիւնին համար ալ իր կեանքի բոլոր «ձախողութիւնները» տեսած է որպէս «գացած»... Եւ այսօր ան որոշած է շարունակել ապրիլ իր հպարտութեան մէջընէ եւ անկախ, թէ ի՞նչ վիճակի ու տեսակի գործ մը կ'ընէ այսօր:

Յարութիւնը շարունակեց իր աշխատանքը: Կը տեսնէի, թէ ինչպէ՛ս կ'անցնէր մէկ սեղանէն միւսը... Ծաշը վերջացուցինք, եւ խնդրեցի Յարութիւնէն, որ հաշիւը վճարեմ: Յարութիւն հաշիւը բերաւ եւ նոյն իր բարի ժպիտով

ըսաւ. «Խմիչքը եւ պտուղը՝ իմ կողմէս: Զգացուած էի... Բայց չուզեցի ստիպել Յարութիւնին, որ ետ ներառէ այդ բոլորը հաշիւին մէջ: Կը տեսնէի Յարութիւնին ուրախութիւնը: Թէ ան այդ օր հանդիպեցաւ ուրիշ հայու մը... Եւ այդ հանդիպումը լեցուց իր կարօտը... հայերէն խօսելով եւ հայութեամբ հաղորդակցելով:

Բայց կար նաեւ Յարութիւնին հպարտութիւնը, թէ ան որոշած էր իր կեանքը ապրիլ: Ան ուզեց իր ուրախութիւնն ու հպարտութիւնը փոքր ժեստով մը մեզի հետ բաժնեկցիլ՝ անկախ իր անցած բոլոր դժուարութիւններէն:

Բայց Յարութիւնին կեանքը հայուն կեանքի եւ անոր շարունակականութեան մէկ պզտիկ օրինակ-օղակն է: Յարութիւնը յատուկ է իր կեանքի հոլովոյթներուն մէջ: Իւրաքանչիւր հայ կ'ապրի իր կեանքը՝ իր պարունակին մէջընէ: Մեր հայկական տարբեր պարունակներուն մէջ կայ մէկ մեծ հասարակ յայտարար, թէ հայը իր բոլոր ապրած դժուարութիւններու մէջընէ, անցեալի ու ներկայի, որոշած է ապրիլ: Ապրիլ իր հարազատութեամբ եւ հպարտութեամբ:

Եւ հայուն պատմութեան փորձն ալ նոյնինքն այս է: Յեղասպանութենէ ետք հայը որոշեց տոկալ եւ ապրիլ... Եւ ապրիլ իր կեանքը՝ հարազատութեամբ եւ հպարտութեամբ:

«Պիտի շարունակեմ ապրիլ»:

Յարութիւնին որոշումը:

Բայց անպայմանօրէն հայուներ...

«Պիտի շարունակենք ապրիլ»:

Ամուլսարի Փակունը Լաւագոյն Տարբերակ

Շարունակուած էջ 1-էն

ցեր ու հակասական կարծիքներ կը հնչեն, ոչ միայն հասարակութեան մօտ, այլ նաեւ Փաշինեանի գլխաւորած «Իմ քայլը» դաշինքէն ներս:

Թեւ վարչապետը իր խօսքին մէջ չծանրացաւ հարցի մէկ այլ երեսին վրայ, սակայն «Լիտիան Արմենիա» ընկերութիւնը բազմաթիւ առիթներով սպառնացած է դիմել դատարան, տասնեակ միլիոն տոլարներու վնասուց հատուցում պահանջելու համար:

«Մասիս» այս սինակով մենք մի քան անգամ անդրադարձած ենք Ամուլսարի հարցին: Վերջին անգամ երբ գրեցինք, որ «Հայաստանի կառավարութիւնը պէտք է ենթարկուի «Լիտիան Արմենիայի» սպառնալիքներուն», մենք եւս սպառնալիք ստացանք ընկերութեան ներկայացուցիչէն, որ եթէ այդ գրութիւնը 24 ժամուայ ընթացքին չհանձնէր մեր կայքէջէն, պիտի դիմեն Ամերիկեան դատարան՝ ընկերութեան վարկին վնաս

սելու մեղադրանքով: «Մասիս» բնականաբար մերժեց «Լիտիան Արմենիայի» պահանջը, փոխարէնը առաջարկելով որ, իրենց տեսակետը մեզի փոխանցեն գրութեամբ մը ու մենք պատրաստ ենք զայն հրատարակելու: Այդպէս ալ եղաւ:

Ինչպէս անցեալին, ներկայիս եւս մեր կարծիքը այն է թէ, Ամուլսարի հանքը չի կրնար հարկւոր տոկոսով ապահով ըլլալ, ոչ ներկայիս եւ յատկապէս ապագային, երբ հանքի շահագործումը հասնի իր աւարտին ու «Լիտիան Արմենիան» զայն փակելով հեռանայ Հայաստանէն:

Փաշինեանի կառավարութիւնը հաւանաբար կարողանայ հսկողութիւն հաստատել հանքի գործունէութեան վրայ, սակայն հարցական է թէ, յաջորդ կառավարութիւնները որքանով հետամուտ պիտի ըլլան նոյնը ընելու:

Հասկնալով հանդերձ հարցի բարդութիւնը՝ Ամուլսարի հանքի փակումը կը մնայ Լաւագոյն տարբերակ: «ՄԱՍԻՍ»

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԸՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻՅՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
(626) 797-7680

Հայ Մամուլի Խմբագիրներուն Հետ

Շարունակուած էջ 8-էն

կարեւորը այն է, որ մեր թերթը կամուրջ կը հանդիսանալ հայրենիքի եւ արտասահմանի միջեւ: Այդ կամուրջի շնորհիւ է որ հայապահպանութեան ջանքերը կը պահուի եւ հայրենիքը մեր սրտին միշտ խօսած է: Հայրենիքը, անկախ իր օրուան քաղաքական իրավիճակէն, պէտք է որ սիրելի դառնայ ժողովուրդին...: Այս հաւատքով ու նպատակով լոյս կը տեսնեն «Մասիս» շաբաթաթերթը եւ հնչակեան միւս թերթերը:

Հրաչ Սեփեթճեան.— «Մասիս» շաբաթաթերթը եւ հնչակեան բառերը փոխելով, ես ալ նոյն բաները կրնամ ըսել: Լրիւ համաձայն եմ քեզի հետ: Մեր առաքելութիւնն է հայ գիրը պահել, հայ գրականութիւնը եւ մշակոյթը պահել կապող օղակը ըլլալ Հայաստանի հետ, միւս գաղութներու հետ եւ Հայ Դատի եւ մեր սուրբ պահանջատիրութեան համար շատ կարեւոր թերթ ունենալ, պահել:

Յարութ Սասունեան.— Ես կ'ուզէի հայ մամուլի առաքելութիւնը ամփոփել երկու բառերով մէջ: Մէկը՝ տեղեկացնել, միւսը՝ ուղղութիւն տալ: Լուրերը, որ մենք անշուշտ թէ ունինք Հայաստանէն եւ սփիւռքի գանազան կողմերէն, կարեւորել եւ հրատարակել մեր թերթերուն մէջ: Երկրորդը՝ խմբագրականներով կամ վերլուծումներով մեր ժողովուրդին եւ ղեկավարութեան ուղղութիւն տալ:

Արամ Գուլումճեան.— Կ'ուզեմ անդրադառնալ մամուլի տեղեկագիրներու պատասխանատուութեան եւ հարցնել կուսակցական թերթերու ներկայացուցիչներուն, թէ որքանով վստահելի է, կամ վստահելի կրնայ ըլլալ կուսակցական օրգան մը որպէս լուրերու առարկայական աղբիւր:

Հրաչ Սեփեթճեան.— Ես շատ արագ կ'ուզեմ ըսել, որ երեք տարի է «Նոր Օր»-ի խմբագրութիւնը կը վարեմ, ուրեմն ընթերցողներ եկած են ինծի ըսելու, թէ ինչո՞ւ լուրերը հայրենի այսինչ աղբիւրէն կ'առնէք, ինչո՞ւ այսինչ աղբիւրէն կ'առնէք, ինչո՞ւ այդքան ընդդիմադիրներէն լուրերը կ'առնէք... Լրատուականութեան համար պէտք է, կարեւոր է աղբիւրը յիշել: Եւ միւս կողմէն, վերջին մէկ տարին, «Նոր Օր»-ը իր հայրենական լուրերը կ'առնէ հայրենի «Արմէն Փրես»-էն պաշտօնապէս: Իսկ սփիւռքի մէջ՝ մեր անձնական խմբագիրներուն, թղթակիցներուն լրատուութիւնն է եւ հոս եւ աշխարհի չորս կողմերէն:

Գաբրիէլ Մոլոյեան.— Մենք կը հաւատանք մեր լուրերու հաւաստիութեան: Մենք ունինք աղբիւրներ, որոնք հայաստանեան լրատուական միջոցներն են, մեր քոյր թերթերն են արտասահմանի մէջ եւ մեր հեռախօսազանգերն են դէպի գանազան քաղաքներ եւ երկիրներ եւ ուղղակի մեր ծառայութեամբներու միջոցաւ կը ստանանք հաւաստի աղբիւրներէ:

Արա Խաչատուրեան.— Ընդհանրապէս լրատուութիւնը հիմնուած է, ինչ որ դէպքի եւ երեւոյթի վրայ, չեմ կարծեր որ կուսակցական գունակորուծ պէտք է ունենայ, այլ հիմնուած պէտք է

ըլլայ փաստի վրայ: Կուսակցական ուղին փոխանցուած է «Ասպարէզ»-ի կողմից իրա խմբագրականներով կուսակցական ընկերները գրած յօդուածներով, բայց լրատուութիւնը Հայաստանից կամ սփիւռքից, կուսակցական գունակորուծ չունի:

Արամ Գուլումճեան.— Անցնինք գաղութային թղթակցութեանց, թղթակիցներու առարկայականութեան մասին: Երբոր կը կարգամ թղթակցութիւն գաղութային ձեռնարկներու մասին, որեւէ կուսակցական, դպրոցական եւ արուեստի ձեռնարկ՝ «անախընթաց է, սքանչելի է, հոյակապ է, խուռներամ բազմութիւն կար, անսխալ» եւ այլն: Ո՞ւր է մեր պատասխանատուութիւնը՝ ճշմարտօրէն անդրադառնալու գաղութի աշխատանքներուն մասին եւ նաեւ ե՞րբ պէտք է ըլլայ քննադատել:

Գաբրիէլ Մոլոյեան.— Ես անձնապէս համաձայն եմ ձեզի, որ ընդհանրապէս շուտ, գունակոր եւ ծաղկազարդ կը ներկայացուի ձեռնարկը. կարծէք թէ ոչ մէկ թերութիւն եղած չէ: Ասի ընդհանրապէս թատերական ձեռնարկներու կամ քաղաքական ձեռնարկներու կապակցութեամբ: Ճիշդ է, որ վիրաբուժական նշդրակով պէտք է մօտենանք այդ ձեռնարկներուն: Սակայն, ուրիշ պարագայ մը կայ. չենք ուզեր նաեւ հիասթափութիւն պատճառել:

Յարութ Սասունեան.— Ես համաձայն եմ պարոն Մոլոյեանի շեշտաւորումներուն, որ բաւական նախասիրութիւններ կան, դրդուած՝ ամէն մէկը իր պատկանելիութենէն: Ասիկա մէկ: Երկրորդ հարցը, որ կայ չունի առաջինին հետ, մեր թերթերը ընդհանրապէս, որոշները՝ շատ, որոշները՝ քիչ, անձնակազմի պակաս ունին եւ այսպիսի հսկայ համայնք մը — որուն աշխատանքները եթէ պէտք է ցոլացուին թերթերու էջերուն մէջ — պէտք է անգիր աշխատակիցներ, յօդուածագիրներ ունենաս, որ Ուրբաթ, Շաբաթ, Կիրակի հոս երթան, հոն երթան եւ այլն...:

Հրաչ Սեփեթճեան.— Այո, մենք շաբաթաթերթ ըլլալով, մեր կարողութեան չափը նուազ է, քան «Ասպարէզ»-ը: «Ասպարէզ»-ը ունի այդ հնարաւորութիւնը, նաեւ մարդուժը, որ կ'արձագանգէ շատ աւելի իր կուսակցական կամ իր հովանիին տակ գտնուող միութիւններու ձեռնարկներուն: Երբեմն ես ալ, ինչպէս տարբեր website-եր լուրեր կ'առնեմ:

Արա Խաչատուրեան.— Իմ կարծիքով մարդուժի եւ նիւթականի խնդիրը շատ կարեւոր ա, որպէսզի ճիշդ ձեւով արտացոլուի գաղութի կեանքը, որովհետեւ գաղութի կեանքը մեր ձեռնարկներով չի վերջանում: Գաղութի մէջ կեանք կայ, ընկերային-տնտեսական հարցեր կան, մշակութային, դպրոցական, եւ այլն, եւ այլն: Եւ էդ ամէն հարցերը մենք հրատարակում ենք: Երանի ես կարողութիւնը ունենալի նիւթական տրամադրելու, որ թղթակիցները գնան եւ էս կարեւոր հարցերը որ մեր գաղութին յուզում են, investigate ընեն (հետախուզեն), գրեն, եւ այլն, եւ այլն: Բայց նաեւ նոյն ժամանակ մեր

գաղութի մէջ մշակոյթի եւ մտայնութեան փոփոխութեան ժամանակն է:

Արամ Գուլումճեան.— Ակնարկ եղաւ թէ՛ նիւթականի դժուարութեան եւ թէ՛ մարդուժի պակասի: Եթէ ես կարողութիւնը ունենալի իրականացնելու ձեռք մէկ փափաքը, որպէս խմբագիր ի՞նչ պիտի ըլլար այդ փափաքը:

Արամ Սեփեթճեան.— Նիւթականը: Որովհետեւ որպէս կուսակցական թերթ, որ 97 տարեկան է այսօր «Նոր Օր»-ը, որ լոյս տեսած է 1926ին, ամբողջ պատմութիւն մը կայ այդտեղ: Մեր թերթերը, մանաւանդ «Ասպարէզ»-ը, յետոյ «Նոր Օր»-ը 90, 100-110 տարուայ պատմութիւն մը ունին, գաղութին կեանքը այնտեղ է: Պատահական էջ մը բացէք, կարդացէք, կը խորանաք, թերթէն չէք ուզեր կտրուիլ: Կը հիանամ որ 90-100 տարի առաջ այդ բանը քանի՞ հոգիով պատրաստեւ են. հաւանաբար մէկ կամ երկու հոգիով: Այսօր նոյն այդ կամաւոր ոգիով կը կատարուի աշխատանքը...:

Արամ Գուլումճեան.— Թերեւս փափաքը այդ պէտք է ըլլայ...

Հրաչ Սեփեթճեան.— Այո: **Յարութ Սասունեան.**— Ես պիտի ըսէի՝ երկու բան պէտք է հայ մամուլին: Առաջինը, անշուշտ, նիւթականն է: Որքան ալ մենք գոհողութիւններ ընենք, այդ գոհողութիւնները բաւարար չեն: Տպարանը իր դրամը կ'ուզէ: Post Office-ը իր դրամը կ'ուզէ, աշխատակորներ կան պիտի վճարուին, այնպէս որ դրամը ամենէն անհրաժեշտն է: Բայց ես կ'ուզեմ աւելցնել, դրամի կողքին՝ որակը:

Գաբրիէլ Մոլոյեան.— Ես ալ համաձայն եմ, որ դրամը կարեւոր է այս բոլորին մէջ, որովհետեւ ներկայիս մեր կամաւոր յօդուածագիրներուն թիւն ալ կը պակսի, դժբախտաբար: Սակայն, միւս կողմէ, նիւթապաշտներուն թիւը սկսած է շատնալ: Երբ ըսես որ մէկ շաբաթ եկուր աշխատէ, կ'ուզէ վարձատրուիլ: Ասիկա թերթի բաժնին մէջն է: Սակայն, այլ միութեանական ձեռնարկներու պարագային, գլուխը առած կ'երթայ: Ժամանակին, երբ երգչուհիներուն կը հրաւիրէինք որ հանդէսներուն երգեն, այդ երգչուհին հագուստի, մագի, ժամանակ կուտար եւ կու գար կամաւոր կերպով կ'երգէր՝ առանց դրամական վարձատրութեան: Հիմա դարձ փոխուած է, նոյնիսկ ամուսնաբողները դրամ կ'ուզեն, դաշնակահարները կ'ուզեն: Ես կը յիշեմ, անգամ մը երգչուհի մը ըսաւ. «Ես ձրի կ'երգեմ, միայն թէ փրանիստին համար հաճեցէք դրամ տալ»: Այդպէս ալ եղաւ: Դժբախտաբար, նիւթապաշտ դարձ մէջ ենք հիմա, կամաւորներուն թիւը կը քիչնայ: Մաղթենք, որ երթալով շատնայ:

Արա Խաչատուրեան.— Ես չեմ կարծում որ կամաւոր մարդիկ գան եւ «Ասպարէզ»-ում աշխատենք եւ լուր գրեն: Չեմ ասում, որ այն յօդուածագիրները ամիսը մէկ անգամ եւ այլն կը գրեն, ինչու ոչ, նրանք պէտք է ինչ-որ ձեւով իրենց աշխատանքի դիմաց ստանան ինչ-որ պէտք ք:

Արամ Գուլումճեան.— Թեք-նոլոճի մասին ակնարկներ եղան. այս շարժման մէջ ի՞նչ է ձեռնարկը քայլը՝ աւելի ներկայու-

թիւն ըլլալու համար համացանցային կերպով, եւ ինչպէ՞ս պիտի վարել այդ հրատարակութիւնը, իր ինքնուրոյնութիւնը, իր կարեւորութիւնը, երբ օտար մամուլը օրական 24 ժամ լուր կը հաղորդէ:

Գաբրիէլ Մոլոյեան.— Իսկապէս որ թեքնոլոճին գլուխը առած կ'երթայ եւ հայ մամուլը ստիպուած է քայլ պահել, երկու գլուխ պահել: Բայց թեքնոլոճին շատ կ'օգտուինք հիմա: Ես առաջ Նորթ Հոլիվուտէն ֆաստֆինա յօդուած կը տանէի կուտայի, հիմա այլեւս Fax-ը եկած է, Text-ը եկած է, կը նկարես եւ կը դրկես: Ահաւասիկ թեքնոլոճի բարիքներէն ես շատ կ'օգտուիմ: Մեր թերթերը այդ թեքնոլոճիին պատճառաւ պիտի նահանջեն, ետ պիտի երթան եւ տեղ պիտի տրուի համացանցային, էլեքթրոնային թերթին եւ ատոր համար ալ խմբագրական աշխատանքի ձեւերը լրիւ փոփոխութեան պիտի ենթարկուին:

Հրաչ Սեփեթճեան.— Երկու ուղղութեամբ պիտի ընթանայ: Օրինակ, շաբաթաթերթ «Ասպարէզ»-ը վայրկեանաթերթ պիտի դառնայ եւ շատ աւելի օգտակար է, իմ կարծիքով, ծաւալուն շաբաթաթերթ մը այսօր, քան թէ միայն չոր լրատուական օրաթերթ մը: Այդպէս չէի մտածեր քանի մը տարի առաջ: «Ասպարէզ»-ին համար շատ դժուար է օրական տասը էջ լրագրութիւն ընել: Այնպէս որ, ես կը կարծեմ ապագան պիտի ըլլայ վայրկեանաթերթը, որ մենք ամէն վայրկեան կը ստանանք:

Յարութ Սասունեան.— Ինչպէս որ ըսի, թեքնոլոճին ամէն օր կը զարգանայ, անհաւատալի գիւտեր տեղի կ'ունենան: Բայց վայրկեանի մը համար ետ երթանք, արդէն մեր կեանքը բոլորովին փոխուած է տարիներու ընթացքին եւ մենք յաճախ կը մոռնանք այդ փոփոխութիւնները, որ մենք արդէն տեսանք: Օրինակի համար, ես յօդուածս կը գրեմ, համակարգիչի վրայ կոճակ մը սեղմեմ, ձէնիին կը դրկեմ, որ տունէն կ'աշխատի, երբոր թերթը պատրաստ է, կոճակ մը կը սեղմես եւ թերթը ի-մէյլով կ'երթայ տպարան: Այնպէս որ, այսօր համակարգիչի վրայ ամէն ինչ կը դասաւորուի եւ կ'երթայ տպարան, կը հրատարակուի: Տակաւին, մենք չենք կրնար երեւակայել որ ապագային ինչեր պիտի հնարուին որ մեր կեանքը նորէն, անգամ մը եւս փոխեն:

Հարցազրոյցի աւարտին, Արամ Գուլումճեան հրաւիրեց «Նոր Օր»-ի խմբագիր Հրաչ Սեփեթճեանը, որ վերջերս Պէյրութի մէջ մասնակցած էր Արամ Կաթողիկոսի կողմէ կազմակերպուած հայ մամուլի առաքելութեան նուիրուած համագումարին: Սեփեթճեան 6-7 վայրկեաններու սահմաններուն մէջ ըսաւ, թէ համագումարին կը մասնակցէին գրաւոր, էլեքթրոնիք մամուլի բազմաթիւ ներկայացուցիչներ Հայաստանէն, Արցախէն եւ համաշխարհային սփիւռքի գաղութներէն: Քննարկուած հարցերու կապակցութեամբ ոչ մէկ սահմանափակում կամ կաշկանդում կար:

Հարցազրոյցի աւարտին, ներկաներուն կողմէ եղան հարցումներ, ստանալով համապատասխան պատասխաններ ատեանի չորս խմբագիրներէն:

ՀՈԳԵՅԱՆԳԻՍ

ԿԻՒԼԷՆ ԳՈՒԶՈՒԵԱՆ

Հանգուցեալ ԿԻՒԼԷՆ ԳՈՒԶՈՒԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, Օգոստոս 25, 2019ին Փասսատինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, 2215 E Colorado Blvd., յաւարտ Ս. Պատարագի:

- Սգակիրներ՝
- Ձաւակները՝
- Օրդ. Հուրիկ Գուգուեան
- Տէր եւ Տիկ. Կարօ եւ Սիլվա Մարլեան եւ զաւակները
- Տէր եւ Տիկ. Յակոբ եւ Նայիրի Գուգուեան եւ զաւակները
- Տէր եւ Տիկ. Վազգէն եւ Սեդա Խոտանեան եւ զաւակը
- Եւ համայն Գուգուեան, Ղազարեան, Յարութիւնեան, Այն Մալըք, Մարլեան, Խոտանեան, Մուրատեան ընտանիքներ եւ հարազատներ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մեր սիրելիցեալ մօր, մեծ մօր եւ հարազատին՝ ԿԻՒԼԷՆ ԳՈՒԶՈՒԵԱՆԻ մահուան առիթով՝ այսու կու գանք մեր խորին շնորհակալութիւնները յայտնելու բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակներով, փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւններով, հեռախօսով, գրութեամբ եւ ելոյթներով մասնակից եղան մեր մեծ վիշտին եւ ամոքեցին մեզ:

Գուգուեան, Մարլեան, եւ Խոտանեան ընտանիքներ

ԿԻՒԼԷՆ ԳՈՒԶՈՒԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով հանգուցեալի հարազատները՝ Հուրիկ Գուգուեան \$200 տոլար կը նուիրէ «Մասիս»ին
Տէր եւ Տիկ. Յակոբ եւ Նայիրի Գուգուեան \$100 տոլար կը նուիրեն «Մասիս»ին
Տէր եւ Տիկ. Վազգէն եւ Սեդա Խոտանեան \$400 կը նուիրեն ՀԿԲՄ-Կրթաթոշակի ֆոնտին

ՆՈՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՒԼԷՆ ԳՈՒԶՈՒԵԱՆԻ մահուան առիթով փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները կատարուած են Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութեան Կրթաթոշակի ֆոնտին, որուն համար միութիւնս շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլորին.

- Տէր եւ Տիկ. Մայքըլ եւ Նորա Նահապետ \$500
- Տէր եւ Տիկ. Յարութ եւ Ռոզին Տէր-Դաւիթեան \$200
- Տէր եւ Տիկ. Գրիգոր եւ Քաթիա Խոտանեան \$200
- Արաքսի Գուլումեան \$200
- Տէր եւ Տիկ. Ժիրայր եւ Սիմա Կիրակոսեան \$100
- Տէր եւ Տիկ. Թաթևոս եւ Նորա Քորոյլեան \$100
- Տէր եւ Տիկ. Ոսկան եւ Ֆիմի Միթիթեան \$100
- Տոքթ. եւ Տիկ. Աւետիս եւ Հուրի Պողոսեան \$100
- Էլիսա Տատեան \$50

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

ՅՈՎՍԷՓ ՄՈՒԹԱՅԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով Ս.Դ.Հ.Կ.ի փարամագ մասնաճիւղի վարչութիւնն ու անդամները իրենց խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի աչրին, զաւակներուն եւ համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար Մինաս Մութաֆեանին:

Առ այդ \$100 կը նուիրեն «Մասիս»ի ֆոնտին:

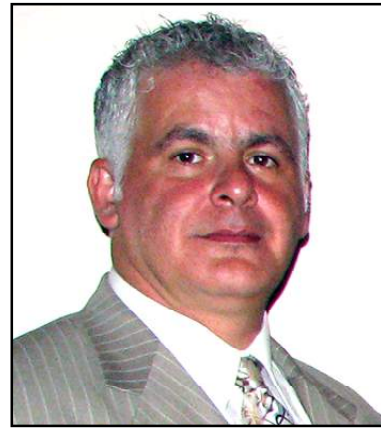
ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

ՅԱՐՈՒԹ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով «Մասիս» շաբաթաթերթի խմբագրութիւնն ու անձնակազմը իրենց խորագգաց վշտակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար իր եղբոր Տէր եւ Տիկ. Ժիրայր եւ Սիմա Կիրակոսեանին:

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

ՅԱՐՈՒԹ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութիւնը խորագգաց վշտակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար իր եղբոր Տէր եւ Տիկ. Ժիրայր եւ Սիմա Կիրակոսեանին:

ՀՈԳԵՅԱՆԳԻՍ

ՅՈՎՍԷՓ (ՃՕ) ՄՈՒԹԱՅԵԱՆ

ՅՈՎՍԷՓ (ՃՕ) ՄՈՒԹԱՅԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 1 Սեպտեմբեր 2019-ին, Փասսատինայի Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

- Սգակիրներն են՝
- Այրին՝ Լիսա Մութաֆեան
- Ձաւակները՝ Ժողէֆ եւ Լիանա Մութաֆեաններ
- Մայրը՝ Ազնիւ Մութաֆեան
- Եղբայրը՝ Մինաս Մութաֆեան
- Քոյրը՝ Սոնա Քրքոզեան եւ զաւակունք (Արիզոնա)
- Քոյրը՝ Անահիտ Պէրպէրեան եւ զաւակունք (Լիբանան)
- Հարսքոյրը՝ Ալիս Մութաֆեան (Քանատա)
- Հօրեղբայրը՝ Տէր եւ Տիկ. Պողոս եւ Ազատուհի Մութաֆեաններ (Լուիզիանա)
- Հօրաքոյրը՝ Մարի Գալթաճեան եւ զաւակունք (Լուիզիանա)
- Հօրաքոյրը՝ Ջապէլ Սարաֆեան եւ զաւակունք (Լիբանան)
- Մօրաքոյրը՝ Մարիամ Գազէզեան եւ զաւակունք
- Քեռին՝ Տէր եւ Տիկ. Վարդան եւ Մայտա Ռէճէպեան (Քանատա) եւ համայն Մութաֆեան, Արապաճեան, Ռէճէպեան, Տէօջոլեան, Քրքոզեան, Պէրպէրեան, Գազէզեան, Գալթաճեան, Սարաֆեան, Թօքճեան եւ Եահիւնեան ընտանիքները:

ՄԱՐԱԶԴ

ՎԱՐՈՒԺՆԱԿ ՄԱՏԱՂՃԵԱՆ-ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Մտի դառն կատիծով կը գլոժենք մեր եղբոր կողակիցին, մեծ մօր, մօրաքրոջ եւ հարազատին՝ Վարուժնակ Գազանճեանի անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի Յուլիս 14, 2019-ին՝ Ֆրանսա: ԅուղարկաւորութեան եւ թաղման արարողութիւնները տեղի ունեցան ազգային գերեզմատան մէջ Ուրբաթ 19 Յուլիս 2019ին:

- Սգակիրներ՝
- Ամուսինը՝ Ջոհրայ Գազանճեան:
- Ձաւակները՝ Տոքթ Վիգէն Գազանճեան եւ զաւակունք
- Տէր եւ Տիկ Ռաֆֆի Գազանճեան եւ զաւակունք (Փարիզ)
- Տաքերը՝ Տէր եւ Տիկ Տոքթ Արշակ Գազանճեան եւ զաւակունք:
- Տալը՝ Մարիթան Մանուկեան եւ զաւակունք
- Ները՝ Տիկ Անահիտ Գազանճեան եւ զաւակունք
- Մօրաքրոջ զաւակները՝
- Տէր եւ Տիկ Վաչէ Իմաստունեան
- Տէր եւ Տիկ Շահէ Իմաստունեան
- Քաթիա Նօլ եւ զաւակունք,
- Եւ համայն Գազանճեան, Իմաստունեան, Նօլ եւ Մատաղճեան ընտանիքներն եւ հարազատները

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

Մարի Մանկրեանի մահուան տխուր առիթով Տօքթ. եւ Տիկ. Համբիկ եւ Նայրա Սարաֆեան իրենց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի բոլոր հարազատներուն, մասնաւորապէս Տէր եւ Տիկ. Վիգէն եւ Մալթի Մանկրեանին:
Առ այդ փոխան ծաղկեպսակի 100 տոլար կը նուիրեն «Մասիս»ի ֆոնտին:

Գիրք Կ'ուզուի

Արուեստի գիրքերու յատուկ գրադարան մը հաստատուած է ՀԲԸ Միութեան Փասսատինայի վերանորոգուած վաչէ եւ Թամար Մանուկեան Կատարողական Արուեստից Կեդրոնին մէջ:

Այդ գրադարանին մէջ պիտի հաւաքուին հայկական թատերախաղեր, երաժշտական յօրինումներ եւ արուեստի վերաբերեալ գիրքեր: Իսկ անոր վերակացու նշանակուած է ՀԲԸՄ-Սաթմեան Թատերախումբի վարչութիւնը:

Վերոյիշեալ գրադարանէն պիտի օգտուին աշխարհով մէկ ցրուած հայկական բոլոր մշակութային միութիւնները: Այս գրադարանը օգտակար պիտի հանդիսանայ նաեւ այն բոլոր հայկական թէ օտար դպրոցներուն, որոնց աշակերտները կը հետաքրքրուին թատերական, երաժշտական եւ կամ արուեստից ասպարէզով:

Գիրք նուիրողներէն կը խնդրուի կապ հաստատել ՀԲԸ Միութեան Արեւմտեան Ափի գրասենեակին հետ, հեռաձայնելով հետեւեալ թիւին: 626-794-7942. Անոնք կրնան նաեւ գիրքերը դրկել հետեւեալ հասցէին: AGBU Western District, 2495 E. Mountain St., Pasadena, CA 91104, Attn: Library.

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

«Մանչեսթեր Սիթի»-ն Տանը Չկարողացավ Առաւելուութեան Հասնել «Տոտենհեմ»-ի Նկատմամբ

«Մանչեսթեր Սիթի»-ն տանը չկարողացավ առաւելութեան հասնել «Տոտենհեմ»-ի նկատմամբ Անգլիայի գործող ախոյեան «Մանչեսթեր Սիթի»-ն ԱՊԼ-ի երկրորդ տուրի կեդրոնական խաղում «Էթերալ»-ում ընդունել էր «Տոտենհեմ»-ին:

Խաղի հաշիւը 20-րդ րոպէին «քաղաքայիններ»-ի կազմում բացեց Ստերլինգը: 3 րոպէ անց հաշիւը հաւասարեցրեց Լամբլան: 35-րդ րոպէին տանտէրերը կրկին առաջ անցան, աչքի ընկաւ Ագուերերոն: 55-րդ րոպէին հիւրերի կազմում փոխարինման դուրս եկաւ Լուկաս Մուրան: Ընդամենը մէկ րոպէ անց պրագիլացին գլխի հարուածով գնդակն ուղարկեց մրցակցի դարպասն ու իր թիմին փրկեց պարտութիւնից:

Այսպիսով, «Սիթի»-ն ու «Տոտենհեմ»-ն իրենց հաշուին ունեցած չորսական միաւորով կիսում են 3-5-րդ տեղերը:

«Արսենալ»-ը Յաղթեց «Բարնլի»-ին

Պրեմիեր լիգայի 2-րդ տուրում «Արսենալ»-ը հիւրընկալեց «Բարնլի»-ին:

Արդէն 13-րդ րոպէին «գինագործներ»-ի յարձակուող Ալեքսանդր Լյակազետը բացեց հանդիպման հաշիւը: Առաջին խաղակէսի աւարտին մօտ՝ 43-րդ րոպէին «Բարնլի»-ի յարձակուող Բարնսը հաւասարեցրեց հաշիւը:

Երկրորդ կէսում տանտէրերի առաջատար Պլեյ-Էմերիկ Օբամբենգ-գը մօտեցաւ տուգանային հրապարակին, շրջանցեց մրցակցին եւ հեռահար հարուածով դարձաւ կոլի հեղինակ:

Գաբոնցի ֆուտպոլիստի կոլը յաղթական էր լոնտոնեան ակումբի համար: Կիսապաշտպան Հենրիխ Միտլարեանը յայտաւորուած էր հանդիպմանը, սակայն մնաց պահեստայինների նստարանին:

Այս յաղթանակից յետոյ Ունայի Էմերիի թիմը վաստակում է 6 միաւոր եւ գլխավորում մրցաշարային աղիւսակը: «Բարնլի»-ն 3 միաւորով 6-րդն է:

Մադրիդի «Ռեալ»-ը 10 Հոգով Պարտութեան Մատնեց «Սելտա»-ին

Սպանիայի առաջնութեան մեկնարկային տուրում Մադրիդի «Ռեալ»-ը հիւրընկալուելիս 3:1 հաշուով պարտութեան մատնեց «Սելտա»-ին:

12-րդ րոպէին մադրիդցիներին առաջ է մղել Բենգիման: 61-րդ րոպէին շքեղ կոլի շնորհիւ հիւրերի առաւելութիւնը կրկնապատկեց Կրոսը: 80-րդ րոպէին «սերուցքայինները»-ի կազմում 3-րդ կոլը խփեց Վասկետը: Խաղակէրջում տանտէրերի կազմում պատուի գնդակը խփեց Իկեր Լոսադան:

Նշենք, որ 56-րդ րոպէին հիւրերի կազմում խաղադաշտից հեռացուեց Լուկա Մոդրիչը:

Այսպիսով, Զինեդին Զիդանի սաները յաղթանակով են մեկնարկում առաջնութիւնում եւ վաստակած 3 միաւորով ժամանակաւորապէս բարձրանում առաջին հորիզոնական:

Յանուն «Բարսելոնա»-ի Մեսսին Հրաժարուել է Եռակի Աշխատավարձից

Կատալոնական «Բարսելոնա»-ի եւ Արժենթինայի ազգային հաւաքականի յարձակուող Լիոնել Մեսսին հրաժարուել է տեղափոխուել անգլիական «Մանչեսթեր Սիթի», յայտնում է Goal.com-ը:

Մեսսիի տեղափոխութեան շուրջ բանակցութիւններ վարելու մասին յայտարարել է անձամբ «Մանչեսթեր Սիթի»-ի սեփականատէրերից Խալոռն Ալ-Մուբարաքը:

«Երբ Գուարդիոլան գլխավորեց «Մանչեսթեր Սիթի»-ն, մենք ցանկանում էինք պայմանագիր կնքել Մեսսիի հետ: Բանակցութիւններով զբաղուած էր անձամբ Գուարդիոլան: Մենք Մեսսիին առաջարկել էինք 3 անգամ աւելի շատ աշխատավարձ, քան նա ստանում էր «Բարսելոնա»-ում, սակայն նա նոյնիսկ չբանակցեց մեզ հետ», - ասել է Ալ-Մուբարաքը:

Նշենք, որ Մեսսին հանդիսանում է աշխարհի ամենաբարձր վարձատրուող ֆուտպոլիստը՝ տարեկան 50 միլիոն եւրօ աշխատավարձով:

Լեւոն Արոնեանը՝ Grand Chess Tour-ի Սենթ Լուիսի Մրցաշարի Յաղթող

SAINT LOUIS RAPID & BLITZ

Position	1st
Tour Points	13
Prize Money	\$37,500

GRAND CHESS TOUR 2019

GM LEVON ARONIAN

ԱՄՆ-ի Սենթ Լուիս քաղաքում աւարտուեց արագ եւ կայծակնային խաղի մրցաշարը: Մրցաշարի յաղթող ճանաչուեց հայկական շախմատի առաջատար Լեւոն Արոնեանը:

Արոնեանը 36 հարաւորից վաստակել է 22 միաւոր եւ կէս միաւորով առաջ է անցել չինացիներ Դին Լիրենից, Եանշին Յուից եւ Վաշլե-Լազրավից:

Հայկական շախմատի առաջատարը Սենթ Լուիսում Օգոստոսի 17-29-ը կը մասնակցի Sinquefeld Cup մրցաշարին:

«Արարատ-Արմենիան» Մտաւ Եւրոպայի Լիգայի փլեյ-օֆֆ

Ֆուտպոլի Հայաստանի ախոյեան Երեւանի «Արարատ-Արմենիան» յաղթելով Վրաստանի «Սաբուխալոյին», առաջին անգամ մտաւ Եւրոպայի լիգայի փլեյ-օֆֆ:

Թբիլիսիում կայացած որակաւորման 3-րդ փուլի պատասխան խաղում մեր ֆուտպոլիստները երկու անպատասխան գնդակ ուղարկեցին դաշտի տերերի դարպասը եւ իսկական ռեւանշի հասան առաջին խաղում կրած 1:2 հաշուով կրած պարտութեան դիմաց: Մերոնցից կոլերը խփեցին Անտոն Կոբջալոն ու Պետրոս Աւետիսեանը (11մ հարուածով):

Այդպիսով, «Արարատ-Արմենիան» յաղթեց 3:2 ընդհանուր հաշուով եւ հայկական ֆուտպոլի պատմութեան մէջ առաջին անգամ մտաւ փլեյ-օֆֆ, որտեղ կը հանդիպի Լիւքսեմպուրկի «Դյուդելանժի» հետ:

Համահայկական Խաղերի Կրակը Մարուած է

Երեւանի Ազատութեան հրապարակում տեղի ունեցաւ Համահայկական 7-րդ խաղերի փակման հանդիսաւոր արարողութիւնը, որին ներկայ էին Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը, Աժ նախագահ Արարատ Միրզոյեանը, փոխվարչապետ Տիգրան Աւինեանը եւ այլ պաշտօնեաներ: Խաղերի դրօշը իջեցրին օլիմպիական ախոյեաններ Հրաչեա Պետրիկեանն ու Իսրայէլ Միլիտոսեանը: Մարուեց Խաղերի Չահր, որը խորհրդանշում էր Հայաստան-Արցախ-Սփիւռք եռամիասնութիւնը:

«15 օր շարունակ Արցախի եւ Հայաստանի տարբեր քաղաքներում տեղի ունեցան 17 մարզաձեւերի մրցումներ: Խաղարկուեց 105 մետալ: Լաւագոյն արդիւնքը ցույց տուեց Երեւանի հաւաքականը, մետալների քանակով առաջին տեղում Կլեմէնտի հաւաքականն է: Բարձր արդիւնքներով եւ մետալների քանակով փայլեց նաեւ Ռուսաստանի հաւաքականը: Խաղերը սպասարկեցին 407 մրցավարներ: Սրանք փայլուն ցուցանիշներ, որոնք պատիւ կը բերեն իւրաքանչիւր մարզական փառատօնին: Ինչ-ինչ խնդիրների համար ներողութիւն եմ խնդրում մասնակիցներէջ», - ասաց Համահայկական խաղերի համաշխարհային կոմիտէի նախագահ Իշխան Չաքարեանը:

Համահայկական խաղերի զեղեցկուհի անուանակարգում յաղթող ճանաչուեց Ռուսաստանի հաւաքականից վոլեյբոլիստուհի Աննա Թունեանը: Խաղերի լաւագոյն պատուիրակութիւն անուանակարգում մրցանակ ստացաւ Ռուսաստանի հաւաքականը, արդարացի խաղ անուանակարգում յաղթողը Հալէպի թիմն էր: Խաղերի յայտնութիւնը Տուպայի թիմն էր, ամենակարգապահ ու մարզական ոգի ունեցող պատուիրակութիւնը Վիեննան էր: Խաղերի լաւագոյն քաղաք անուանակարգում մրցանակներ յանձնուեց միանգամից երկու քաղաքի՝ Հայաստանի Էջմիածնին եւ Աւստրալիայի Սիտնիյին: Բոլոր անուանակարգերում մրցանակները յանձնեց վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը, որն էլ Խաղերը յայտարարեց փակուած: